

Organisationsbidragens användning och effekter 2023

Återrapportering av tre statsbidrag
till ideella organisationer

© Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF) 2023

Handläggande rapportskrivare: Jenny Eriksson och Christian Koponen Edvardsson
Webb: www.mucf.se

Organisationsbidragens användning och effekter 2023

**Åtterrapportering av tre statsbidrag
till ideella organisationer**

Förord

Ett av kärnuppdragen för Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor, MUCE, är att fördela statsbidrag till civilsamhällesaktörer. Här beskrivs hur de tre organisationsbidrag som ideella organisationer beviljades vid årsskiftet 2020/2021 användes under 2021. Bidragen söktes 2020 och ansökningsuppgifterna baseras på uppgifter från 2019.

Organisationsbidragen går till barn- och ungdomsorganisationer, hbtq-organisationer och organisationer bildade på etnisk grund (så kallade etniska organisationer). Totalt beviljades strax över 292 miljoner kronor till 167 organisationer 2021. Myndigheten bedömer att både användningen av bidragen och de effekter som organisationerna själva uppskattar att deras verksamheter leder till ligger i linje med respektive bidrags syfte.

För att ge ett bredare underlag till bedömningen av effekter har tio medlemmar i fem organisationer vars verksamhet är representativ för respektive bidrag intervjuats. Dessutom har organisationerna i sin rapportering beskrivit resultatet och betydelsen av bidraget. Organisationerna uppger att de har en bred verksamhet och intar en mångfald av roller och ansvar, vilket skapar effekter på både individ- organisations- och samhällsnivå.

Bidraget har bland annat givit upphov till kortsiktiga resultat och effekter som ökad kunskap om olika kulturer, bibehållna språkkunskaper hos medlemmar, stärkt integration och spridning av demokratiska värderingar. Medlemmar upplever också starkt självförtroende, självkänsla och ökat engagemang till följd av sitt deltagande i organisationernas verksamhet. Medlemskapet innebär också att egna initiativ främjas, att förenings- och demokratikunskap ökar liksom känslor av tillhörighet, tillit, förtroende, respekt och gemenskap gentemot varandra.

Tack vare organisationsbidraget kan civilsamhället leva även i glesbygd och medlemmar kan delta i organisationers verksamhet oavsett ekonomi, hälsa, funktion, tidigare föreningserfarenhet och tid i Sverige. Organisationerna använder bidraget till att bibehålla och utveckla lokal verksamhet och för att skapa kontinuitet och stabilitet i den ordinarie verksamheten. Organisationerna får tack vare bidraget en starkare medlemstillväxt och kan på olika framgångsrika sätt bedriva opinionsbildning som främjar medlemmarnas intressen.

Rapporten är framtagen av Jenny Eriksson och Christian Koponen Edvardsson på avdelningen för statsbidrag.

Lena Nyberg, generaldirektör
Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor

Innehåll

Sammanfattning	6
1. Inledning	7
Uppdraget	7
Varför organisationsbidrag?	7
Tidigare rapporteringar	9
Underlag till rapporten	13
Dokumentation från organisationerna	13
Intervjuer med organisationerna	14
Materialets tillförlitlighet	14
Konsekvenser av covid-19	15
2. Barn- och ungdomsorganisationer	18
Självständighet	18
Demokratisk utveckling	19
Fritid	19
Ett jämlikhets- och rättighetsperspektiv	19
Så användes bidraget	21
3. Etniska organisationer	24
Så användes bidraget	25
4. Hbtq-organisationer	28
Så användes bidraget	28
5. Resultat och effekter	31
Bidraget har en unik betydelse för organisationerna	32
Bidragsspecifika effekter – etniska organisationer	35
Bidragsspecifika effekter – barn- och ungdomsorganisationer	40
Bidragsövergripande effekter – civilsamhällets fem roller	45
MUCF:s samlade bedömning	74
Myndighetens förslag	77
6. Referenser	82
7. Bilagor	85
1. Barn- och ungdomsorganisationer	85
2. Barn- och ungdomsorganisationer indelade efter organisationstyp	88
3. Etniska organisationer	90
4. Hbtq-organisationer	92
5. Intervjuguide	93

Sammanfattning

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor, MUCF, lämnar varje år en redogörelse för hur organisationsbidragen har använts och vad medlen har gett för resultat och effekter. Återrapporteringen styrs av bidragens förordningar. I den här rapporten som gäller bidragsår 2021 redovisas de tre organisationsbidrag som fördelas till barn- och ungdomsorganisationer, hbtq-organisationer och organisationer bildade på etnisk grund (så kallade etniska organisationer).

Här redovisas vilka organisationer som tog del av stöden, medlemmarnas könsfördelning, vad statsbidragen användes till samt var i landet verksamheten bedrevs. Statsbidragens resultat och effekter analyseras mot bakgrund av de fem roller som civilsamhällets organisationer kan anta: den sociala rollen, rollen som opinionsbyggare och brobyggare, den strukturerande och processdrivande rollen, rollen som demokratiskola samt den tillgängliggörande och kompenserande rollen.

Bidragen till barn- och ungdomsorganisationer och etniska organisationer har särskilda syften och därför analyseras dessa bidrag också utifrån temana fritid, självständighet, kultur, språk, identitet och delaktighet i samhället. Analysen baseras på information som organisationerna uppger i sin återrapportering till MUCF, samt på intervjuer med tio medlemmar i fem organisationer som valts ut för att de är representativa mottagare av respektive bidragstyp. Den statistik som redovisas i rapporten baseras på data från MUCF:s e-tjänst.

MUCF bedömer att de resultat och effekter som organisationerna beskriver ligger väl i linje med bidragens syften. Myndigheten konstaterar också att organisationsbidragen har stor betydelse för organisationernas existens och verksamhet.

I slutet av rapporten lämnar MUCF följande förslag till regeringen:

- Höj bidraget till barn- och ungdomsorganisationer permanent med 50 miljoner kronor per år.
- Se över möjligheten att utöka stödet till hbtqi-organisationerna, samt öka kännedomen om stöden, i och med inkluderingen av personer med intersexvariation.
- Besluta om en förordning för statsbidrag för barn- och ungdomsorganisationer, avskild från projektstödet för Ungas organisering.
- Ge MUCF bemyndigande gällande bidragsbeslut vad gäller organisationsbidragen till etniska organisationer.
- Inför krav på att organisationerna ska ha en ordnad ekonomi i samtliga förordningar som reglerar organisationsbidrag.
- Se över förordning (2011:65) om statsbidrag till barn och ungdomsorganisationer så att MUCF vid fördelningen av bidrag kan beakta att de nationella minoriteterna bedriver resurskrävande verksamhet.
- Fortsätt det pågående arbetet med MUCF:s promemoria ”Förslag till förändringar av de förordningar som styr MUCF:s bidragsgivning”.

1. Inledning

Uppdraget

Förordningarna som styr organisationsbidragen slår fast att MUCF ska lämna en sammanfattande redogörelse som handlar om vad bidragen har använts till, och om möjligt göra en bedömning av statsbidragens effekter i förhållande till syftet med bidragen.

Följande förordningar styr bidragen:

- förordning (2008:63) om statsbidrag till organisationer bildade på etnisk grund
- förordning (2008:349) om statsbidrag till organisationer för homosexuella, bisexuella, transsexuella eller personer med könsöverskridande identitet eller uttryck
- förordning (2011:65) om statsbidrag till barn- och ungdomsorganisationer.

Varför organisationsbidrag?

All bidragsgivning till civilsamhället utgår från sex grundläggande principer som ska prägla relationen mellan offentlig och ideell sektor. Principerna fastställs i regeringens proposition ”En politik för det civila samhället”¹ och baseras på:

- självständighet och oberoende
- dialog
- kvalitet
- långsiktighet
- öppenhet och insyn
- mångfald.

Syftet med organisationsbidragen är att ge civilsamhället förutsättningar att upprätthålla basfunktioner utan allt för stort inslag av offentlig styrning. I propositionen anges att organisationsbidragen inte bör förenas med långtgående och detaljerade villkor för att inte äventyra organisationernas självständighet. Bidragsgivningen ska också vara överskådlig och präglas av kontinuitet.

I den statliga offentliga utredningen ”Palett för ett stärkt civilsamhälle”² uttrycks att ett starkt grundläggande organisationsbidrag ger förutsättningar för civilsamhället att arbeta långsiktigt och hållbart för medlemmarnas intressen.

I departementspromemorian ”Resultatstyrning av föreningsbidrag”³ anges att organisationsbidraget inte bör, eller går att, resultatstyras. Detsamma anges i

¹ Proposition 2009/10:55, En politik för det civila samhället.

² SOU 2016:13, Palett för ett stärkt civilsamhälle.

³ Ds 1997:36, Resultatstyrning av föreningsbidrag.

statens utredning Fritid på egna villkor⁴ där organisationsbidrag beskrivs som ett sätt för staten att stödja organisationernas existens. Bidraget bygger på vissa grundläggande villkor som följs upp:

Organisationsbidragen kan förenklat sägas stödja det civila samhällets organisationer för vad de är, inte för vad de gör, eftersom de utgår från vissa baskriterier utan att ställa krav på motprestationer⁵.

I departementspromemorian beskrivs organisationsbidrag även som ett verktyg för att stödja civilsamhällets roll som röstbärare. Staten behöver se till att de uppdrag och villkor som ställs på det civila samhället inte underminerar viljan att agera opinionsbildare och samhällskritiker. Att urholka civilsamhällets roll som röstbärare skulle enligt promemorian utgöra en risk för demokratin i Sverige.

Å andra sidan innebär principen om öppenhet och insyn att bidragssystemen ska uppmuntra det civila samhällets organisationer att öppet redovisa sin organisation, sin verksamhet och sin ekonomi⁶. Statskontoret konstaterar i rapporten ”Bidrag till ideella organisationer – kartläggning, analys och rekommendationer”⁷ att ideella organisationer både möts av krav på resultatredovisning av statliga medel och av idén om att ideella aktörers självständighet ska bevaras, utan överdriven styrning.

Att omvandla organisationsbidraget till ett verksamhetsbidrag skulle kräva kvalitativa bedömningar av måluppfyllelse för verksamheten, vilket enligt utredningen ”Fritid på egna villkor”⁸ bedömdes alltför resurskrävande för såväl den bidragsgivande myndigheten som de sökande organisationerna. Bedömningarna skulle heller inte gå att genomföra på ett rättssäkert och förutsebart sätt. Det skulle enligt utredningen innebära en alltför långtgående statlig styrning av det civila samhällets organisationer. I samma utredning görs en jämförelse med uppföljningssystemet för idrottspolitiken. Inom ramen för uppföljningssystemet mäts effekter av statens idrottsstöd med hjälp av indikatorer. Modellen lämpar sig enligt utredningen väl för idrottspolitiken eftersom idrottsstatistiken är väl utvecklad och att det inom idrotten är naturligt att föra statistik över resultat, deltagande och insatser som lett till resultaten.

Den typen av löpande statistikinsamling genomförs inte för andra ideella organisationer, vilket innebär att modellen bedömts vara olämplig att använda för utvärdering av de bidrag som MUCF fördelar. Vidare konstateras i utredningen att bidragsgivningens effekter på samhällsutvecklingen i stort är ytterst svåra att kartlägga eftersom det är svårt att härleda samhällsförändringarna tillbaka till de

⁴ SOU 2009:29, Fritid på egna villkor.

⁵ Ds 1997:36, Resultatstyrning av föreningsbidrag.

⁶ Regeringens skrivelse 2009/10:55, En strategi för ungdomspolitiken.

⁷ Statskontoret, 2004, ”Bidrag till ideella organisationer – kartläggning, analys och rekommendationer”, Stockholm.

⁸ SOU 2009:29, Resultatstyrning av föreningsbidrag.

utbetalade bidragen. Däremot är det enklare att utvärdera hur bidraget påverkar den enskilda organisationens verksamhet och utveckling.

I propositionen ”En politik för det civila samhället” fastställs principer för styrningen av de statliga bidragen som är anpassade efter de olika bidragstypernas funktion och utformning. Principerna anger att:

- Det ska finnas mätbara mål för verksamhets- och projektbidrag, men inte för organisationsbidragen.
- Bedömningar av resultat och effekter ska göras för alla bidrag förutom organisationsbidragen. Dessa ska istället utvärderas mer övergripande och en diskussion om måluppfyllelse ska föras.

I ”Fritid på lika villkor” föreslås att utvärdering av om organisationerna uppfyller syftet med bidraget kan bygga på information från bidragshandläggningen samt på självutvärderande enkäter från organisationerna.

Förordningarna som styr organisationsbidragen som redovisas här anger att MUCF – om möjligt – ska göra en bedömning av statsbidragens effekter i förhållande till syftet med bidragen. Med utgångspunkt i ovan nämnda förordningar och förarbeten har MUCF därför valt en metod för redovisning av organisationsbidragen som i möjligaste mån tar hänsyn till såväl civilsamhällets självständighet som principen om öppenhet i bidragssystemet.

Tidigare rapporteringar

MUCF har rapporterat användning, resultat och effekter av fördelade bidrag sedan 2009. I den första rapporten ”Konsekvenser, resultat och effekter av Ungdomsstyrelsens bidragsgivning till ideella organisationer”⁹ utredde myndigheten förutsättningar och möjliga sätt att återkommande följa upp och rapportera bidragsgivningen. Bland annat genomfördes fokusgrupper med representanter från olika föreningar och organisationer som hade beviljats bidrag inom bidragsformerna.

I rapporten ingick också en kunskapsöversikt av de metoder som finns för att mäta resultat och effekter av statliga bidrag. Där konstaterades att utvärdering av effekter förutsätter att det finns preciserade och mätbara mål. Detta saknas för statsbidragen. För att ändå närma sig detta har myndigheten, baserat på bidragens förordningar, konstruerat verksamhetslogiker som har använts för en analys av bidragens resultat och effekter.

Verksamhetslogik för organisationsbidragen

Verksamhetslogik är ett systematiskt sätt att beskriva verksamhetens förutsättningar, genomförande och förväntade effekter. Det ger en överblick och illustrerar hur olika delar antas hänga ihop och hur de bygger en logisk kedja

⁹Ungdomsstyrelsen 2009, ”Konsekvenser, resultat och effekter av Ungdomsstyrelsens bidragsgivning till ideella organisationer”. Stockholm: Ungdomsstyrelsen.

mellan syfte, förutsättningar, verksamhet, prestationer och effekter på kort och lång sikt.

Prestationer är de aktiviteter och insatser som genomförs inom ramen för verksamheten och som kan mätas kvantitativt. Det kan vara antal medlemmar i organisationerna eller hur många aktiviteter som genomförts i organisationerna. Dessa prestationer antas ge upphov till kortsiktiga effekter som i sin tur antas ge upphov till långsiktiga effekter på samhällsnivå.

Verksamhetslogiken tydliggör de antaganden som en verksamhet vilar på och sätter fokus på effekterna av arbetet, det vill säga det yttre resultatet av insatserna.

Verksamhetslogiken kan bidra i både uppföljning och utvärdering, genom att binda samman prestationer med effekter på kort och lång sikt. Det är vanligen lättare och mindre kostsamt att mäta det som ligger tidigt i effektkedjan (prestationer), än det som ligger senare i samma kedja (effekter på kort och lång sikt). Men om förväntningarna uppfylls, innebär det att förutsättningar finns för att även nästa steg i effektkedjan kan inträffa. Arbetet går alltså i riktning mot målet, där effekterna är realiserade¹⁰.

Baserat på förordningen för organisationsbidragen, har följande verksamhetslogik konstruerats. Den är framtagen för att spegla MUCF:s arbete med organisationsbidragen.

Tabell 1.1 MUCF:s verksamhetslogik i arbetet med projektbidragen.

Förutsättningar	Regeringens uppdrag till MUCF att fördela organisationsbidrag för att stödja och stärka organisationerna.
Verksamhet	<ul style="list-style-type: none"> – Utlysning och handläggning av bidrag. – Informationsträff för målgruppen inför ansökan.
Prestationer	<ul style="list-style-type: none"> – Verksamhet genomförd i 10 hbtq-organisationer. – Verksamhet genomförd i 109 barn-och ungdomsorganisationer. – Verksamhet genomförd i 48 organisationer bildade på etnisk grund.
Effekter på kort sikt	Organisationernas verksamhet ger upphov till kortsiktiga effekter.
Effekter på lång sikt	<ul style="list-style-type: none"> – Organisationernas egna initiativ och verksamheter med ändamål att stärka ställningen i samhället för hbtq-personer har stärkts. – Barns och ungdomars självständiga organisering och inflytande i samhället har stärkts. – Organisationernas egna initiativ och verksamheter som rör kultur, språk, identitet och delaktighet i samhälle har stärkts. – Villkoren för det civila samhället som central del i demokratin har förbättrats. – Alla ungdomar har goda levnadsvillkor, makt att forma sina liv och inflytande över samhällsutvecklingen.

Som tabell 1.1 (ovan) visar, utgör regeringens uppdrag att fördela bidraget en förutsättning för hela effektkedjan. För att utföra uppdraget har MUCF utlyst medel och handlagt de ansökningar som kommit in. Arbetet resulterade i att 167 organisationer beviljades bidrag i enlighet med respektive förordning.

¹⁰ ESV 2016, "Vägledning Verksamhetslogik", 2016:31.

Myndigheten bjöd in de etniska organisationerna till en informationsträff inför ansökan. Det är ett sätt att sprida kunskap om bidragen och ett sätt att stärka lärande och ömsesidig förståelse mellan myndighetens handläggare och organisationerna.

Verksamhetslogiken visar hur projektens prestationer ger upphov till effekter på kort sikt, samt hur de kortsiktiga effekterna hänger ihop med effekter på lång sikt. De långsiktiga effektmålen baseras på bidragsförordningarnas syften, målet för civilsamhällespolitiken och det ungdomspolitiska målet. Beskrivningar av prestationer och kortsiktiga effekter har hämtats från intervjuer med medlemmar i organisationerna och från organisationernas åiterrapportering. MUCF har med utgångspunkt i beskrivningarna gjort en bedömning av hur de angivna kortsiktiga effekterna hänger ihop med de långsiktiga effektmålen.

De kortsiktiga effekterna är kategoriserade efter de specifika syften som anges i bidragens förordningar och förarbeten, samt efter de olika roller som organisationer i civilsamhället kan inta. De kortsiktiga effekterna som organisationer och medlemmar angett sammanfattas här och presenteras utförligare i kapitlet ”Bidragets resultat och effekter”.

Bidragsspecifika effekter, etniska organisationer

- Kunskap om kulturer sprids.
- Nya kulturer växer fram.
- Medlemmar bibehåller språkkunskaper.
- Hemspråksundervisning tillhandahålls.
- Integration främjas.
- Medlemmar får arbete.
- Medlemmar får kunskap om valdeltagande, nya lagar, rättigheter och skyldigheter.
- Medlemmar får tillgång till aktiviteter oavsett ekonomisk kapacitet.

Bidragsspecifika effekter, barn- och ungdomsorganisationer

- Medlemmar upplever stärkt självkänsla.
- Barn och unga får en lustfylld fritid präglad av trygghet, vila och utveckling.
- Konstruktiva vanor främjas.
- Barn och unga känner inspiration och engagemang för sin fritid.
- Unga medlemmar leder verksamhet och genomför egna initiativ.
- Unga medlemmar beslutar om verksamhetens inriktning och politiska prägel.
- Barn och unga blir bättre på att genomföra egna initiativ.

Bidragsspecifika effekter, hbtq-organisationer

Syftet med bidraget till hbtq-organisationer är att ”organisationernas egna initiativ och verksamheter med ändamål att stärka ställningen i samhället för hbtq-personer har stärkts”. Det gör att MUCF för att specificera det övergripande syftet utgår från civilsamhällets fem roller i analysen. Bidragsförordningen anger inte mer specifika syften än så, varvid MUCF analyserar det övergripande syftet med bidraget med utgångspunkt i civilsamhällets fem roller.

Den analysen inkluderar också bidragen till barn- och ungdomsorganisationer och organisationer bildade på etnisk grund.

Bidragsövergripande effekter, den sociala rollen

- Deltagarna får ökat självförtroende och stärks i sina identiteter.
- Deltagarna bygger upp sin delaktighet i samhället.
- Medlemmar känner tillhörighet, tillit, förtroende, respekt och gemenskap gentemot varandra.
- Medlemmar utvecklar egenskaper som empati, socialt ansvar, samarbetsförmåga vänlighet och öppenhet.
- Ökad sammanhållning, gemenskap och psykisk hälsa.
- Medlemmar får nya vänner.
- Medlemmar får kunskap om rättigheter.
- Medlemmar upplever stärkt engagemang.

Bidragsövergripande effekter, rollen som opinionsbildare och brobyggare

- Deltagarna och medlemmarna får verktyg och motivation att påverka på lokal nivå.
- Medlemmarnas frågor får högre status i samhällsdebatten.
- Fler externa förfrågningar om att föreläsa ökar också spridningen av organisationers kunskap.
- Ökad kunskap och medvetenhet kring sociala strukturer och orättvisor.
- Makthavarna ändrar politik och ser över lagstiftning.

Bidragsövergripande effekter, den strukturerande och processdrivande rollen

- Kontinuitet och stabilitet i organisationernas verksamhet.
- Lokalföreningar skapas och utvecklar sin verksamhet.
- Organisationerna har kapacitet att förverkliga projektidéer.
- Sänkta trösklar för ideellt engagemang.
- Verksamheten kan spridas brett och även nå områden där invånarna har bristande erfarenhet av att organisera sig.
- Aktiviteter kan genomföras.
- Möjlighet att fokusera mer på medlemmarna.
- Tillgång till fler finansieringskällor.

Bidragsövergripande effekter, rollen som demokratiskola

- Medlemmarna får förenings- och demokratikunskap.
- Medlemmarna kan genomföra idéer och skapa förändring.
- Ökad självständighet och ökat initiativtagande hos medlemmarna.
- Organisationerna får fler medlemmar.
- Medlemmarna utvecklar demokratiska värderingar.

Bidragsövergripande effekter, den tillgängliggörande och kompenserande rollen

- Medlemmarna kan delta i organisationens verksamhet oavsett ekonomi, hälsa, funktion, tidigare föreningslivserfarenhet och tid i Sverige.
- Organisationernas verksamhet blir tillgänglig i glesbygd.

- Medlemmarna upplever stärkt självkänsla och ökat självförtroende.
- Medlemmarna stärks i sin identitet.
- Organisationerna får starkare medlemstillväxt.

Bidragen sätts i relation till målen för politiken för det civila samhället, till den nationella ungdomspolitikerna och till de mål som anges i förordningarna för organisationsbidragen. På lång sikt ska projekten därför bidra till att:

- Organisationernas egna initiativ och verksamheter med ändamål att stärka ställningen i samhället för hbtq-personer har stärkts.
- Barns och ungdomars självständiga organisering och inflytande i samhället har stärkts.
- Organisationernas egna initiativ och verksamheter som rör kultur, språk, identitet och delaktighet i samhället har stärkts.
- Villkoren för det civila samhället som en central del i demokratin har förbättras.
- Alla ungdomar har goda levnadsvillkor, makt att forma sina liv och inflytande över samhällsutvecklingen.

Underlag till rapporten

Här redovisas hur organisationsbidragen användes och vad de gav för resultat och effekter bidragsår 2021. Eftersläpningen beror på att redovisningarna av bidragsåret 2021 var de senaste som myndigheten fått in när rapporten skrevs. Uppgifterna är tagna från MUCF:s e-tjänst hösten 2022. Figur 1.2 illustrerar flerårscykeln för organisationsbidragen.

Figur 1.2. Flerårscykeln för organisationsbidrag.

Dokumentation från organisationerna

De kvantitativa uppgifterna är hämtade från MUCF:s e-tjänst. Vid redovisningen svarade organisationerna på frågan om hur de använde bidraget 2021 genom både fritextsvar och fasta svarsalternativ. För att analysera bidragets resultat och betydelse användes fritextsvaren till följande frågor:

- Vilken betydelse har bidraget för er existens och möjlighet att bedriva verksamhet?

- Vilka effekter uppskattar du att den verksamhet ni bedrivit med hjälp av bidraget har gett? (Till exempel effekter av påverkansarbete eller på medlemmars liv och situation. Det kan handla om effekter på lokal, nationell eller internationell nivå.)

Intervjuer med organisationerna

MUCF intervjuade tio medlemmar i fem organisationer som fick bidrag 2021. Dessa valdes ut för att de var representativa för respektive bidragstyp. Två medlemmar från varje organisation intervjuades. Intervjuerna fördelades enligt följande:

- barn- och ungdomsorganisationer: två intervjuer med totalt fyra medlemmar från två organisationer.
- etniska organisationer: två intervjuer med totalt fyra medlemmar från två organisationer.
- hbtq-organisationer: en intervju med totalt två medlemmar från en organisation.

Syftet med intervjuerna var att skapa en fördjupad förståelse för hur medlemmarna upplever att de påverkas av den verksamhet och de aktiviteter som bekostas av organisationsbidraget. Medlemmarna fick beskriva upplevelsen av sitt medlemskap utifrån fyra av de fem roller som civilsamhället kan fylla. Intervjuerna kretsade kring den sociala rollen, rollen som opinionsbildare och brobyggare, rollen som demokratiskola samt den tillgängliggörande och kompenserande rollen. På så sätt kartlades de resultat och effekter som verksamheterna skapat, på kort och lång sikt.

Intervjuerna tog vanligen ungefär en timme. De gjordes under mars 2023 via webbmöten, som spelades in och analyserades. Intervjuguiden finns i bilaga 5.

Materialets tillförlitlighet

Den här redogörelsen bygger på rapporteringar och uppskattningar från organisationerna själva. Organisationernas subjektivitet bör problematiseras, framför allt när det gäller svaren på de frågor som handlar om vilka resultat och effekter deras verksamhet har gett. Samtidigt är det organisationerna själva som har bäst kunskap om det arbete som bedrivits, vilka som tagit del av deras aktiviteter och hur arbete och lärdomar från verksamheten har spridits till andra. Det är även organisationerna som över tid har kunnat se vilka eventuella förändringsprocesser som kommit igång av deras arbete och i vilken utsträckning dessa lever vidare över tid.

För att undersöka om organisationernas verksamheter faktiskt har lett till de resultat och effekter som beskrivs, har MUCF valt att intervjua medlemmar i organisationerna istället för organisationsföreträdare. Detta för att minska risken för vinklade svar som annars kan uppstå i samtal mellan finansör och

bidragsmottagare. De medlemmar som intervjuats har varit medvetna om att organisationen mottagit bidrag från MUCF, men har inte själva varit ansvariga för ansökan om bidrag.

Intervjuerna har varit semistrukturerade. Det innebär att en intervjuguide använts som grund för alla intervjuer. Baserat på svaren har sedan följdfrågor ställts för att synliggöra orsakerna till de effekter intervjupersonen beskrivit. Uttalanden som bedöms vara särskilt relevanta har fördjupats genom ytterligare följdfrågor. På så sätt kan man finna vad som lett till de påstådda effekterna. Därmed knyts en logisk kedja mellan bidraget, verksamheten och förordningen, där varje effekt för att kunna hållas för trolig, måste underbyggas av behoven, de genomförda aktiviteterna och deras resultat.

Eftersom myndigheten enbart har intervjuat ett fåtal organisationer för varje bidragstyp, bör intervjuerna ses som exempel på resultat och effekter som kan skapas av organisationernas verksamhet, snarare än som bevis på att varje organisation skapar just dessa resultat och effekter på detta specifika sätt.

Konsekvenser av covid-19

Den här rapporten behandlar 2021 då spridningen av covid-19 på många sätt påverkade Sverige och världen. Med hjälp av enkäter och djupintervjuer undersökte MUCF i rapporten ”Coronakrisens konsekvenser för det civila samhället – lägesbild oktober 2020”¹¹. Hur civilsamhällesorganisationer påverkades av pandemin. Där kom det fram att många organisationer behövde ställa in sin verksamhet eller ställa om till digital verksamhet. Organisationernas ekonomi påverkades negativt och väntades vara fortsatt pressad under flera år framåt. Organisationerna bedömde att pandemin ledde till ökad psykisk ohälsa, minskad tillgång till stöd och minskat deltagande i civilsamhället bland deras målgrupper. För att hantera konsekvenserna av pandemin efterfrågades ekonomiskt stöd och dialog.

Många organisationer har till följd av pandemin förlorat medlemmar och upplevt ett minskat antal deltagare i sin verksamhet. För att pandemins konsekvenser inte skulle skapa orimliga hinder för organisationernas möjligheter att få statsbidrag från MUCF, fick organisationerna möjlighet att välja underlagsår för redovisning av medlemsantal. I normala fall hade uppgifterna grundats på underlagsår 2021, men på grund av pandemin har organisationerna fått möjlighet att välja det medlemsantal man hade år 2019 eller 2020 istället. Hur många organisationer som valde respektive underlagsår framgår i kommande kapitel.

Åtterrapporeringarna från organisationerna vittnar om flera av pandemins konsekvenser, men också om hur organisationerna kunnat ställa om sin verksamhet för att stötta sina målgrupper.

¹¹ MUCF, 2020, ”Coronakrisens konsekvenser för det civila samhället – lägesbild oktober 2020”, Stockholm. Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor.

De etniska organisationerna beskriver omedelbara effekter av pandemin i form av färre aktiviteter och ekonomiska svårigheter. Medlemmar var isolerade och föreningslokaler stod tomma. Medlemsantalen minskade och lokalföreningarna behövde mer stöd och engagemang från riksförbunden. Trots utmaningarna beskriver flera etniska organisationer hur de på olika sätt ändå kunde tillgodose människors behov av aktiviteter och mänskliga möten som var svårare att genomföra när delar av samhället stängdes. En etnisk organisation beskrev i sin slutrapport hur antal deltagare per aktivitet faktiskt ökade under pandemin, eftersom det var det enda sättet att upprätthålla en aktiv fritid för sofliga medlemmar.

Enligt barn- och ungdomsorganisationerna har medlen från MUCF bidragit till att riksförbunden och medlemsföreningar kunnat överleva. Organisationerna har haft svårt att bedriva verksamhet men i och med bidraget har de ändå kunnat betala för administrativa kostnader och personalkostnader. MUCF:s bidrag har möjliggjort resor där riksförbundens ledning kunnat besöka och bistå föreningarna. Att besöka föreningarna och hjälpa dem att återuppbygga sin verksamhet beskrevs som extra viktigt efter pandemin.

Organisationerna har fyllt en viktig social roll under pandemin. En barn- och ungdomsorganisation beskrev i sin återslaggning hur kommuner under 2019 började dra ner på sina insatser till öppen fritidsverksamhet vilket gjorde att unga stod utan den sociala trygghet som mötesplatserna utgjorde bland annat i socioekonomiskt utsatta områden. Covid-19 förvärrade situationen ytterligare i och med att många mötesplatser blev tvungna att ställa in sina aktiviteter och begränsa det främjande arbetet med att möta unga på deras fritid. I tider av distansstudier har möjligheten att engagera sig ideellt varit extra viktig. Det ideella arbetet har enligt barn- och ungdomsorganisationerna skapat ett sammanhang och ett syfte i en annars stundtals ensam tillvaro.

En av de intervjuade medlemmarna i en etnisk organisation berättade att den starka strukturen av gemenskap som etablerats inom organisationen gjorde att verksamheten kunde fortleva, trots utmaningar:

Under covid-19 var vår organisation en av de få i Järva som hade aktiviteter och verksamhet live eller digitalt. /.../ Genom föreningen kunde vi sprida kunskap, information och aktiviteter på ett sätt vi inte hade tänkt var möjligt. Om någon innan pandemin hade sagt att vi skulle genomföra många digitala aktiviteter så hade ingen trott att det var möjligt. Men det var möjligt tack vare den här gemenskapen.

I intervjuerna framkom det också att organisationerna såg det som sin uppgift att hålla kontakt med äldre medlemmar och skydda dem från pandemins konsekvenser. En berättade:

Det var inte bara för att veta om de lever. En människa som blir helt isolerad får andra sjukdomar. Då kan man bli en belastning för samhället.

Flera organisationer beskrev hur de till följd av pandemin arbetat ytterligare för att effektivisera och digitalisera organisationen. Barn- och ungdomsorganisationerna uppgav att de utvecklat den digitala kompetensen både inom föreningarna och bland medlemmarna under pandemin. Det beskrevs hur organisationerna tack vare organisationsbidraget kunnat digitalisera sin verksamhet, vilket i sin tur bidrog till utökade nätverk eftersom man kunnat genomföra digitala besök hos föreningar, folkhögskolor, gymnasieskolor och fritidsgårdar runt om i landet. Organisationerna har hjälpt många ur målgruppen att bekanta sig med digitala plattformar och dra fördelar av digitaliseringen. En barn- och ungdomsorganisation beskrev läget såhär i sin återrapportering:

Det är positivt att många som under 2020 först tvivlade på sin förmåga att hänga med digitalt har överträffat sig själva och lyckats vara med mycket mer än annars, när de har fått tid att träna upp sina förmågor.

2. Barn- och ungdomsorganisationer

MUCF fördelar ungefär 212 miljoner kronor årligen genom det bidrag som syftar till att stödja barns och ungdomars självständiga organisering och inflytande i samhället¹². Under 2021 delades 50 extra miljoner ut till barn- och ungdomsorganisationer, varvid summan då uppgick till 262 miljoner.

Till skillnad från bidragen till etniska organisationer och till hbtq-organisationer har detta bidrag delats ut länge – ända sedan 1954. För att kunna utvärdera bidragets användning och effekter krävs att syftet med bidraget definieras och förtydligas ytterligare. Därför har MUCF genomfört en analys av de förarbeten som nuvarande förordning baseras på. Det finns tre centrala begrepp som präglar ungdomspolitikens inriktning under de senaste trettio åren: självständighet, demokratisk utveckling och fritid.

Självständighet

I propositionen ”Makt att bestämma – rätt till välfärd” från 2004¹³ anges att ungdomars egna initiativ inom föreningslivet ska tas tillvara och i regeringens skrivelse från 2009 ”En strategi för ungdomspolitik”¹⁴ fastslås att den nationella ungdomspolitikerna ska göra ungdomars egna och självständiga organisering möjlig. Självständighet uppnås genom att barn och ungdomar via föreningslivet får tillgång till forum för dialog och gemenskap. Gemenskapen ska förhindra utanförskap som beskrivs som motsatsen till självständighet.

I propositionen ”Ungdomspolitik”¹⁵ angavs det dåvarande målet för den statliga bidragsgivningen till barn- och ungdomsorganisationer. Ett kriterium för att en organisation skulle få bidrag var att ungdomarna själva hade inflytande över och styrde verksamheten, genom exempelvis rösträtt och genom att ingå i styrelser. Utöver det skulle ungdomsorganisationerna vara organisatoriskt självständiga gentemot moderorganisationerna. I regeringens proposition 2013/14:191, ”Med fokus på unga – en politik för goda levnadsvillkor”, makt och inflytande, fastställs det senaste ungdomspolitiska målet. Propositionen anger att fokus bör ligga på individens behov och individens möjligheter att utveckla sin identitet och sitt liv utifrån egna intressen och önskemål. Frihet och självförverkligande är centrala begrepp. Individernas ansvarstagande ska utvecklas så att de kan leva upp till samhällets skyldigheter. Målet anger att barn och ungdomar ska ha makt att forma sina liv, vilket lyfter perspektivet att ungdomar kan göra självständiga val och ta ansvar för sina handlingar.

¹² SFS 2011:65, 3 §, Förordning (2011:65) om statsbidrag till barn- och ungdomsorganisationer.

¹³ Prop. 2004/05:2, Makt att bestämma – rätt till välfärd.

¹⁴ Skr. 2009/10:53, En strategi för ungdomspolitik.

¹⁵ Prop. 1993/1994:135, Ungdomspolitik.

Demokratisk utveckling

När det gäller begreppet demokratisk utveckling utgår den politiska inriktningen från grundtanken att barns och ungdomars engagemang i föreningslivet kan främja demokratisk fostran och utveckling. Den demokratiska utvecklingen förknippas med lärande, informell utbildning och personlig utveckling. Begreppet demokratisk utveckling omfattar såväl vuxnas förmåga att föra över demokratiska värderingar till ungdomar som barns och ungdomars aktiva roll i sin egen utveckling¹⁶. I föreningslivet bedöms barn och unga kunna utveckla kunskaper och förmågor som är viktiga för demokratisk delaktighet¹⁷. Organisationernas struktur och verksamhetens innehåll ligger till grund för detta lärande, vilket innebär att verksamhetens syfte inte får strida mot grundläggande demokratiska principer och idéer¹⁸. Dessa idéer är:

- Alla människors lika värde och likhet inför lagen.
- Folkstyre och rösträtt, respekt för majoritetsbeslut.
- Yttrande-, informations-, organisations- och religionsfrihet.
- Ett fungerande rättssystem som skyddar individens fri- och rättigheter.¹⁹

Fritid

Slutligen har bidragsgivningen till barn- och ungdomsorganisationer under de senaste årtiondena riktats mot aktiviteter som har fritidskaraktär, det vill säga ett socialt, samhälleligt eller kulturellt innehåll. Det innebär att bidraget inte ska gå till organisationer som verkar för medlemmarnas ekonomiska intressen²⁰. Föreningslivet beskrivs som en arena där barn och ungdomar kan skapa sin egen kultur och fritid²¹.

Ett jämlikhets- och rättighetsperspektiv

Även jämlikhets- och rättighetsperspektiv har präglat den svenska ungdomspolitik. Det nuvarande ungdomspolitiska målet är att ”alla ungdomar ska ha goda levnadsvillkor, makt att forma sina liv och inflytande över samhällsutvecklingen”²².

Definitionen av goda levnadsvillkor grundar sig i de mänskliga rättigheterna i form av tillgång till utbildning, arbete, bostad, hälsa, trygghet, kultur och fritid, sitt språk, möjlighet till delaktighet och inflytande samt ett liv fritt från diskriminering. Detta ska komma alla ungdomar till del oberoende av

¹⁶ SOU 2009:29, Fritid på egna villkor.

¹⁷ Prop. 2004/05:2, Makt att bestämma – rätt till välfärd och Skr. 2009/10:53, En strategi för ungdomspolitiken, s. 44.

¹⁸ Prop. 1993/1994:135 och SOU 2009:29, Fritid på egna villkor.

¹⁹ SOU 2009:29, Fritid på egna villkor, s. 85.

²⁰ SOU 2009:29, Fritid på egna villkor.

²¹ Prop. 2004/05:2, Makt att bestämma – rätt till välfärd.

²² Prop. 2013/14:191, Med fokus på unga – en politik för goda levnadsvillkor, makt och inflytande, s. 16.

kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Inflytande över samhällsutvecklingen berör möjligheten till inflytande både i frågor som berör ungdomar men också i större samhällsfrågor. Ungdomars kunskaper, erfarenheter och värderingar ska tas tillvara.

Jämlikhetsperspektivet medför bland annat att medlemsantalet i barn- och ungdomsorganisationer registreras efter kön²³. Vidare ska föreningslivet skapa förutsättningar för ett jämlikt demokratiskt deltagande liksom att ”föreningsars arbete med demokratirelaterade frågor, mångfald och jämställdhet såväl i samhället som inom organisationslivet skall stödjas²⁴.

Hur kan MUCF säkerställa att ovanstående mål och inriktningar för ungdomspolitikerna efterlevs i bidragsgivningen? I SOU 2009:29, ”Fritid på egna villkor”, utkristalliseras de mål myndigheten bör fokusera på i bidragsgivningen. Dessa är att:

- främja barns och ungdomars inflytande och demokratiska utveckling
- engagera fler barn och ungdomar i föreningslivet
- stödja barns och ungdomars möjligheter till fritid på egna villkor²⁵.

I utredningen konstateras att MUCF:s (dåvarande Ungdomsstyrelsens) prövning av bidragsansökningar är målrelaterad. Måluppfyllelsen analyseras alltså redan innan organisationerna beviljas bidrag. Vad gäller målet om att engagera fler ungdomar i föreningslivet har det enligt riktlinjerna till MUCF inte bedömts som rimligt att medlemsantalet ständigt ska öka för att organisationen ska få bidrag²⁶. Däremot anses de rutiner som styr handläggningen uppmuntra organisationerna till att rekrytera fler medlemmar. För att få statsbidrag ska organisationen ha ett visst antal medlemmar och utöver det baseras den rörliga delen av statsbidraget på antalet unga medlemmar i organisationen.

Bidraget kan sökas av riksorganisationer som har varit verksamma under minst två år före ansökan om bidrag. Bidrag får inte ges till ekonomiska föreningar. Den sökande behöver vara en barn- och ungdomsorganisation med minst 1 000 bidragsgrundande medlemmar (6–25 år). Undantag gäller för barn- och ungdomsorganisationer som företräder nationella minoriteter i Sverige eller personer med funktionsvariation.

Totalt beviljades 109 organisationer bidrag 2021, varav tio företräder personer med funktionsvariation och fyra företräder en nationell minoritet. De organisationer som beviljades bidraget 2021 och vars redovisningar ligger till grund för den här rapporten finns listade i bilagan i tabell 7.1.

²³ SOU 2009:29, Fritid på egna villkor.

²⁴ Prop. 2004/05:2, Makt att bestämma – rätt till välfärd, s. 39.

²⁵ SOU 2009:29, Fritid på egna villkor, s. 72.

²⁶ *ibid*, s. 77.

Organisationsbidraget till barn- och ungdomsorganisationer utgjorde i genomsnitt 63 procent av organisationernas totala intäkter under 2021 (medianen låg på 63 procent), med en spännvidd mellan 7 och 100 procent.²⁷

Så användes bidraget

Nedan beskrivs vilka typer av barn- och ungdomsorganisationer som tog del av bidraget, vad bidraget användes till, hur många som tog del av bidraget fördelat på kön och var i landet som organisationerna fanns representerade genom sina medlemsföreningar.

Organisationstyper

Organisationerna har delats in efter huvudsaklig organisationstyp för att ge en översikt av vilken typ av organisationer och verksamheter som får bidrag. Observera att en organisation kan tillhöra mer än en typ. En förteckning av klassningen finns i bilagan i tabell 7.2. Tabell 2.1 nedan visar hur många organisationer som klassades inom respektive kategori.

Tabell 2.1. Antal beviljade bidrag till barn- och ungdomsorganisationer 2019–2021 fördelade på huvudsaklig organisationstyp.

Organisationstyp	2019	2020	2021
Elev- och studentorganisationer	10	9	10
Etniska organisationer	9	8	8
Folkbildnings- eller utbildningsorganisationer	1	1	1
Friluftsorganisationer	3	3	3
Frivilliga försvarsorganisationer	1	1	1
Hbtq-organisationer	1	1	1
Hobbyorganisationer	6	7	7
Kulturorganisationer	10	9	9
Miljöorganisationer	1	1	1
Nationella minoritetsorganisationer	4	4	4
Nykterhetsorganisationer eller liknande	6	5	6
Organisationer som företräder personer med funktionsvariation	10	9	10
Partipolitiska ungdomsförbund	9	9	9
Religiösa organisationer	16	15	16
Solidaritetsorganisationer	6	6	6
Övriga organisationer	17	16	17
Summa	110	104	109

Källa: MUCF:s e-tjänst. Störst är kategorierna religiösa och övriga organisationer.

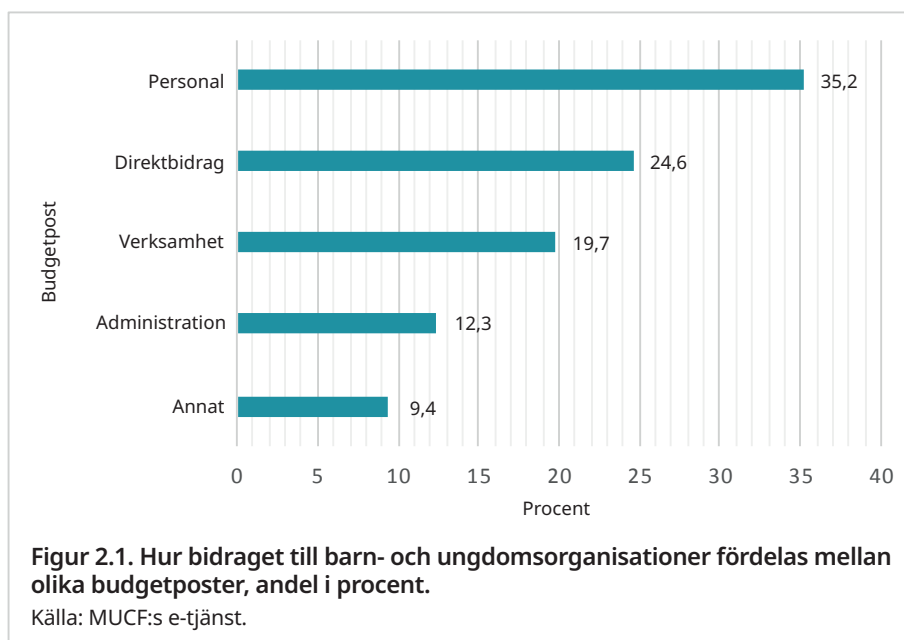
Störst är kategorierna religiösa och övriga organisationer. Därefter kommer organisationer som företräder personer med funktionsvariation. På delad tredjeplats kommer elev- och studentorganisationer, kulturorganisationer och partipolitiska ungdomsförbund.

²⁷ Uppgiften bygger på 105 organisationers svar.

Budget

Statsbidraget till barn- och ungdomsorganisationer är ett av statens äldsta stöd till civilsamhället. MUCF har fördelat bidraget sedan myndigheten bildades 1994 (då hette myndigheten Ungdomsstyrelsen). Sedan 2011 fördelar MUCF ett anslag om 212 miljoner kronor per år. Under perioden 2020 – 2025 har och kommer bidraget till barn- och ungdomsorganisationer tillfälligt öka med 50 miljoner per år. År 2021 fördelade MUCF därför 262 miljoner i bidrag. Under perioden 2011–2021 har antalet beviljade organisationer ökat från 97 till 109. Det genomsnittliga bidragsbeloppet per organisation har därmed minskat under samma period.

2021 fick barn- och ungdomsorganisationerna 1,6 miljoner kronor i statsbidrag (medianvärde). Summan varierade mellan 0,6 och 22,6 miljoner kronor. Respektive organisations bidragsbelopp redovisas i bilagan i tabell 7.1²⁸. Hur organisationerna använde medlen illustreras i figur 2.1, som visar den genomsnittliga fördelning mellan olika budgetposter.

35,2 procent av bidraget, användes till löner och arvoden till organisationernas anställda och förtroendevalda. 24,6 procent användes i genomsnitt till det direktbidrag som riksorganisationerna förmedlar till medlemsföreningarna. Dessa medel förvaltas av medlemsföreningarna själva och används för utgifter i verksamheten. I genomsnitt 20 procent gick till verksamhet i form av möten, läger, utbildningar och andra medlemsaktiviteter.

²⁸ Informationen bygger på 108 organisationers svar. En organisation som beviljades medel för bidragsår 2021 sökte inte igen 2022. Organisationens budget redovisades därför till MUCF på ett annat sätt än övriga organisationers.

Antal medlemmar²⁹

Barn- och ungdomsorganisationerna samlade drygt 582 000 bidragsgrundande medlemmar 2021. Fördelningen mellan tjejer och killar har legat mellan 40 och 60 procent över tid. Tabell 2.2 visar hur könsfördelningen såg ut bland de organisationer som beviljades bidrag för 2021.

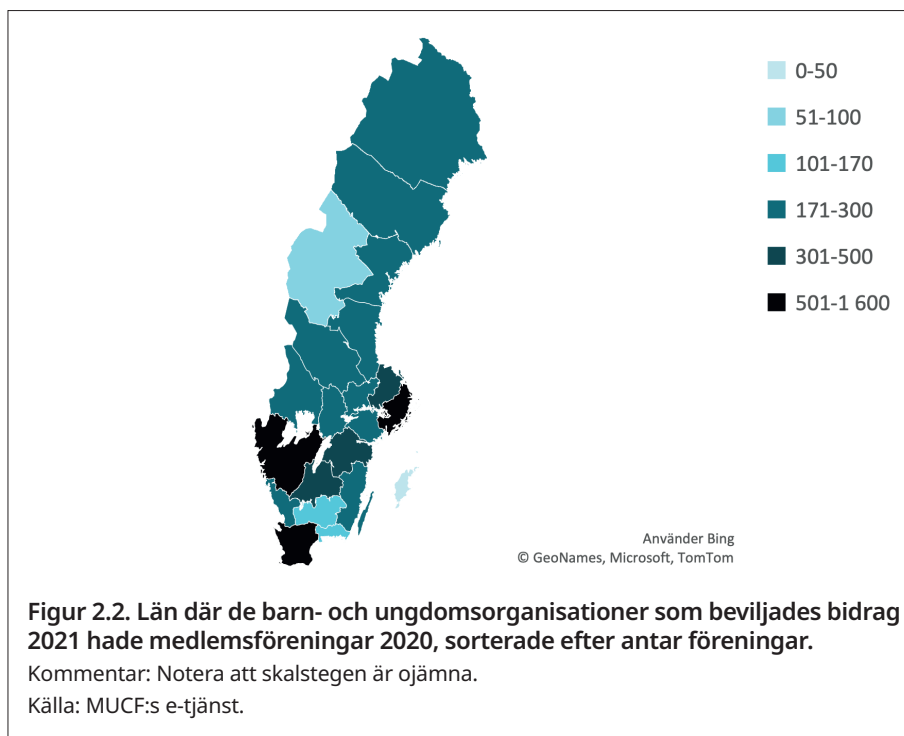
Tabell 2.2. Antal beviljade bidrag till barn- och ungdomsorganisationer 2019–2021 fördelade på huvudsaklig organisationstyp.

Kön	2017		2018		2019	
	Antal	Andel	Antal	Andel	Antal	Andel
Tjejer	318 959	49	310 684	48	314 924	50
Killar	316 418	48	312 476	48	300 375	47
Annan könstillhörighet	7 270	1	9 669	1	4 523	1
Uppgift saknas	10 818	2	22 702	3	14 472	2
Totalt	653 465	100	655 531	100	634 294	100

Källa: MUCF:s e-tjänst.

Geografisk spridning

2021 undersökte MUCF var i landet de beviljade barn- och ungdomsorganisationernas bidragsgrundande medlemsföreningar hade sitt säte. Uppgifterna baserades på information från 2020. Resultatet visade att det fanns medlemsföreningar i alla Sveriges län. I storstadslänen Stockholm, Västra Götaland och Skåne fanns över 1 000 medlemsföreningar vardera. Minst antal, cirka 100, hade sitt säte i Blekinge, Gotlands och Jämtlands län. Resultatet redovisas i figur 2.2.

²⁹ En organisation som beviljades bidrag för bidragsår 2021 ansökte inte igen och därför finns inte uppgifter på hur många medlemmar den organisationen hade år 2021.

3. Etniska organisationer

Bidraget fördelas till ideella organisationer med minst 1 000 betalande medlemmar anslutna till lokalföreningar eller avdelningar, där minst 51 procent ska ha utländsk bakgrund.

Organisationernas verksamhet måste också stämma överens med bidragets syfte som är att stärka de egna initiativ och verksamheter som rör kultur, språk, identitet och delaktighet i samhället³⁰. I syftet betonas delaktighet i verksamheten som även antas leda till ökad delaktighet i samhället för målgruppen och medlemmarna.

Bakgrunden till bidragets syften redogörs i departementsserien ”Ett sammanhållet bidragssystem för etniska organisationer”³¹. Där uppges det att många etniska organisationer har som huvudintresse att bedriva verksamhet som är kultur-, identitets- och språkbevarande i likhet med organisationer för nationella minoriteter. Verksamheten beskrivs som viktig för att ”personer med rötter i andra länder och kulturer skall få en identitet, känna sammanhang och uppnå delaktighet med hela samhället”³². Kultur, identitet och språk bedöms också ha stor betydelse för integrationen i samhället. Bidrag till etniska organisationer ska därför underlätta för den här typen av verksamhet. Vidare anges att den kulturella mångfalden bör spegla det faktum att många människor i Sverige har utländsk bakgrund. Bidragsgivningen kan därmed spela en viktig roll för kulturarvet.

Promemorian poängterar att bidraget ska vara förknippat med vissa kriterier som rör demokratisk uppbyggnad, medlemsantal, jämställdhet mellan könen och organisationens självförsörjningsgrad. I den statliga offentliga utredningen ”Demokrativillkor för bidrag till civilsamhället”³³ fastställs att det kan vara legitimt att fördela bidrag till en organisation som enbart riktar sig till en viss grupp individer. Det handlar om organisationer som syftar till att stärka rättigheter eller bevara kulturliv för en etnisk grupp. Den typen av organisationsuppbyggnad ska enligt utredningen inte tolkas som otillåten diskriminering eller ett avsteg från principen om alla människors lika värde.

MUCF fördelar cirka 18,9 miljoner kronor årligen genom detta bidrag. Rapporteringen här bygger på redovisningen från de organisationer som beviljades bidrag 2021. Organisationerna listas i bilagan i tabell 8. Organisationsbidraget till etniska organisationer utgjorde i genomsnitt 75 procent av

³⁰ SFS 2008:63, 1 §, Förordning (2008:63) om statsbidrag till organisationer bildade på etnisk grund.

³¹ Ds 2003:10, Ett sammanhållet bidragssystem för etniska organisationer.

³² *ibid*, s. 65.

³³ SOU 2019:35, Demokrativillkor för bidrag till civilsamhället.

organisationernas totala intäkter under 2021 (median 80 procent), med en spännvidd mellan 13 och 100 procent.³⁴

Så användes bidraget

Nedan beskrivs vilka typer av etniska organisationer som beviljades bidrag, vad bidraget användes till, hur många personer som tog del av bidraget fördelat på kön och var i landet som organisationerna fanns representerade genom sina medlemsföreningar.

Organisationstyper

Flest organisationer har medlemmar med anknytning till Europa eller Asien. I gruppen från Europa har fler än hälften anknytning till Balkanhalvön och i gruppen från Asien är det många som har anknytning till Mellanöstern.

Tabell 3.1. Antal etniska organisationer 2019–2021 som beviljats bidrag fördelade på huvudsakligt geografiskt område.

Område	2019	2020	2021
Afrika	11	11	8
Asien	17	13	16
Europa	24	24	22
Sydamerika	0	1	1
Utspritt globalt	5	5	4
Summa	58	54	51

Källa: MUCF:s e-tjänst.

Myndigheten har tidigare konstaterat att många av de etniska organisationerna har en kombinerad roll där de både fungerar som en röst för sina medlemmar, som en producent av service som medlemmarna efterfrågar och att de bedriver ett påverkansarbete med tydliga samhällsförändrande mål. I rapporten som skrevs direkt efter att nuvarande förordning trädde i kraft 2009 beskrevs spännvidden bland organisationerna. Då konstaterades att vissa organisationer har som huvudsyfte att främja integration och delaktighet, medan andra har starkare fokus på kulturell och social verksamhet³⁵.

I samband med att den nuvarande förordningen trädde i kraft 2009 införde MUCF en ny så kallad fördelningsnyckel som avgör hur stort bidrag varje organisation beviljas. I samband med att man tog fram fördelningsnyckeln fick organisationerna ge synpunkter på hur bidraget skulle fördelas. Åsikterna varierade mellan dem som önskade ett renodlat organisationsbidrag till dem som mer fokuserade på att få bidrag kopplat till sina speciella insatser.

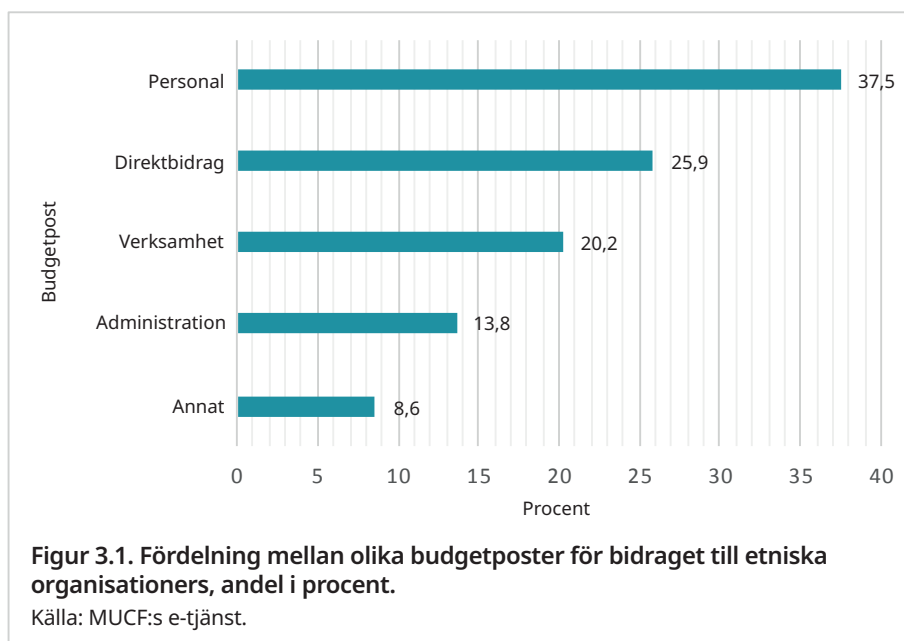
³⁴ Uppgiften bygger på 44 organisationers svar.

³⁵ Ungdomsstyrelsen 2009, s. 47.

Budget

Det här bidraget fördelades ursprungligen av dåvarande Integrationsverket. MUCF fick ta över uppdraget 2008. De två första åren fördelade MUCF 19 miljoner kronor per år och efter det 18,9 miljoner kronor årligen. Mellan 47 och 60 organisationer har beviljats bidrag under perioden 2008 till 2021.

Organisationerna beviljades i genomsnitt 393 854 kronor 2021 det varierade mellan 267 845 och 765 314 kronor. Figur 3.1 visar hur organisationerna använde medlen i genomsnitt³⁶.

Störst andel, 37,5 procent, användes likt föregående år till att bekosta utgifter för verksamhet som möten, läger, utbildningar och andra medlemsaktiviteter.

Antal medlemmar³⁷

De etniska organisationer som beviljades bidrag för bidragsår 2021 hade 92 492 bidragsgrundande medlemmar 2021. Fördelningen mellan kvinnor och män låg vanligen mellan 40 och 60 procent.

³⁶ Figuren bygger på uppgifter från 44 organisationer. Fyra organisationer som beviljades medel för bidragsår 2021 ansökte inte igen och redovisade därför budgeten på ett annat sätt än övriga organisationer.

³⁷ Tabellen baseras på 43 organisationers svar. Fyra organisationer som beviljades bidrag för 2021 ansökte inte om bidrag igen och redovisade därför inte bidragets användning på samma sätt som övriga organisationer. SIOS rapporterade in att de per den 31 december 2019 hade 37 425 medlemmar tillhörande deras medlemsorganisationer. Dessa medlemmar är inte medräknade i denna statistik då SIOS är ett samarbetsorgan som saknar enskilda medlemmar.

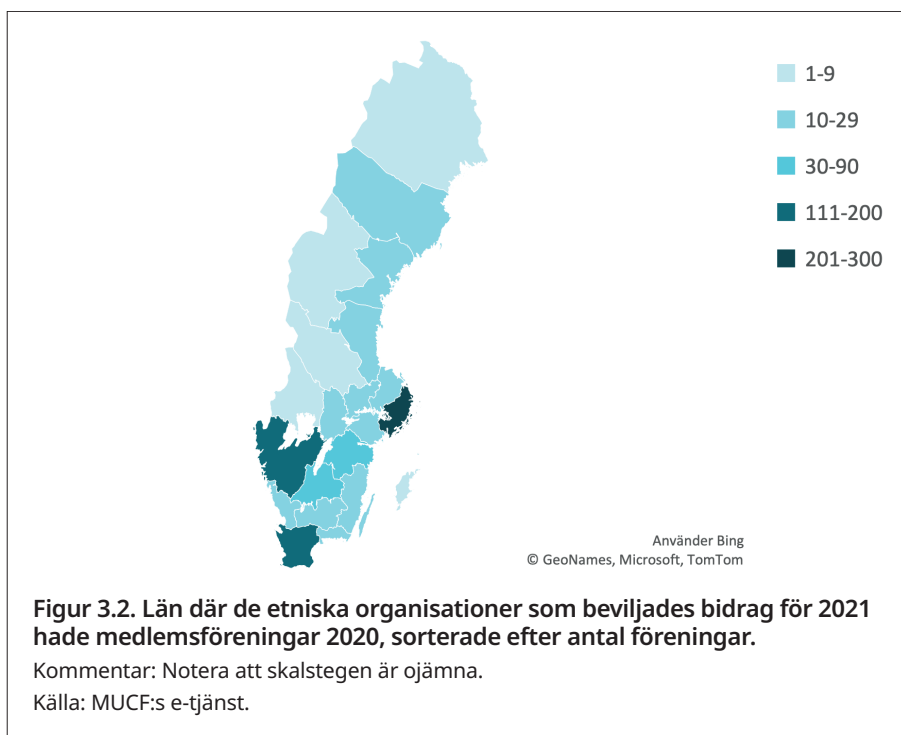
Tabell 3.1. Antal medlemmar i de etniska organisationerna efter könstillhörighet och andel i procent bidragsåret 2021.

Kön	Antal	Procent
Kvinnor	44 589	48
Män	40 303	44
Annan könstillhörighet	0	0
Uppgift saknas	7 600	8
Totalt	92 492	100

Källa: MUCF:s e-tjänst.

Geografisk spridning

2021 undersökte MUCF var de beviljade organisationernas bidragsgrundande medlems-föreningar hade sitt säte. Informationen grundades på uppgifter från 2020. Resultatet visade att de etniska organisationernas medlemsföreningar i första hand återfanns i storstadslänen Stockholm, Västra Götaland och Skåne. Få föreningar fanns representerade i Norrbotten, Värmland, Blekinge, Dalarna och Göteborg. I Gotlands och Jämtlands län fanns endast en medlemsförening. Resultatet från 2021 års uppföljning redovisas i figur 3.2 (nedan).

4. Hbtq-organisationer

Bidraget syftar till att stödja hbtq-organisationers egna initiativ och verksamheter för att stärka ställningen i samhället för homosexuella, bisexuella, transsexuella eller personer med könsöverskridande identitet eller uttryck. Bidraget fördelas till ideella organisationer som företräder hbtq-personer och som antingen har minst 500 betalande medlemmar, eller som har betalande medlemmar och organiserad verksamhet i minst fyra lokalföreningar eller avdelningar³⁸.

MUCF fördelade 2014 och 2015, 7,3 miljoner kronor per år. 2016 höjde regeringen anslaget till 9,3 miljoner kronor. 2021 beslutade regeringen om en förstärkning av organisationsbidraget till hbtq-organisationer genom att öka anslaget med två miljoner kronor till 11,3 miljoner kronor 2021 till 2023. De organisationer som beviljades bidraget 2021 och vars redovisningar ligger till grund för den här rapporten finns listade i bilaga, tabell 7.4.

Organisationsbidraget till hbtq-organisationer utgjorde i genomsnitt 66 procent av organisationernas totala intäkter under 2021 (median 77 procent), med en spännvidd mellan 8 och 90 procent.³⁹

Så användes bidraget

Nedan beskrivs vilka typer av hbtq-organisationer som tog del av bidraget, vad bidraget bekostade, hur många som tog del av bidraget och var i landet som organisationerna fanns representerade genom sina medlemsföreningar.

Organisationstyper

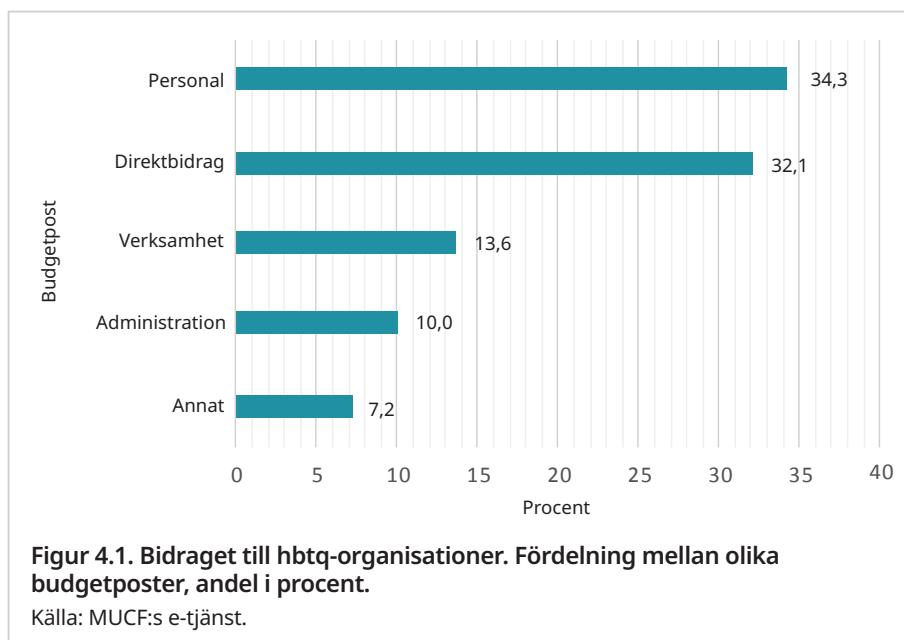
Tre av tio hbtq-organisationer som beviljades bidrag 2021 har anknytning till ett politiskt parti. Dessa partier var Socialdemokraterna, Liberalerna och Moderaterna. En organisation representerar hbtq-personer inom svenska kyrkor, två representerar transpersoner, en den lesbiska folkrörelsen och en organisation homosexuella män som identifierar sig med björnkultur. En organisation arbetar för att främja mänskliga rättigheter för hbtq-personer på ett globalt plan genom att använda konst och kultur. Den tionde organisationen, Riksförbundet för homosexuellas, bisexuellas, transpersoners och queeras rättigheter (RFSL), är den organisation som får högst belopp och som också har fått organisationsbidrag under längst tid.

³⁸ SFS 2008:349.

³⁹ Uppgiften bygger på åtta organisationers svar.

Budget

Hbtq-organisationerna beviljades i genomsnitt 1 129 799 kronor per organisation 2021 och den totala summan som fördelades var 11,3 miljoner kronor. Spannet låg mellan 451 293 och 4 208 964 kronor. Hur organisationerna använde medlen i genomsnitt illustreras i figur 4.1⁴⁰.

34,3 procent användes till personalkostnader och 32,1 procent användes till att bekosta verksamhet som konferenser, möten, läger, utbildningar och andra medlemsaktiviteter.

Antal medlemmar

Hbtq-organisationerna som beviljades bidrag för bidragsåret 2021 hade 10 603 bidragsgrundande medlemmar underlagsåren 2021⁴¹.

⁴⁰ Figuren bygger på information från åtta organisationer. Två av organisationerna som beviljades bidrag 2021 sökte inte bidrag igen och har därför redovisat bidragets användning på ett annat sätt än övriga organisationer. Statistiken för dessa två organisationer ingår inte i denna rapport.

⁴¹ Två av organisationerna som beviljades bidrag 2021 sökte inte bidrag igen och har därför redovisat bidragets användning på ett annat sätt än övriga organisationer. Statistiken för dessa två organisationer ingår inte i denna rapport.

Tabell 3.1. Antal medlemmar i de etniska organisationerna efter könstillhörighet och andel i procent bidragsåret 2021.

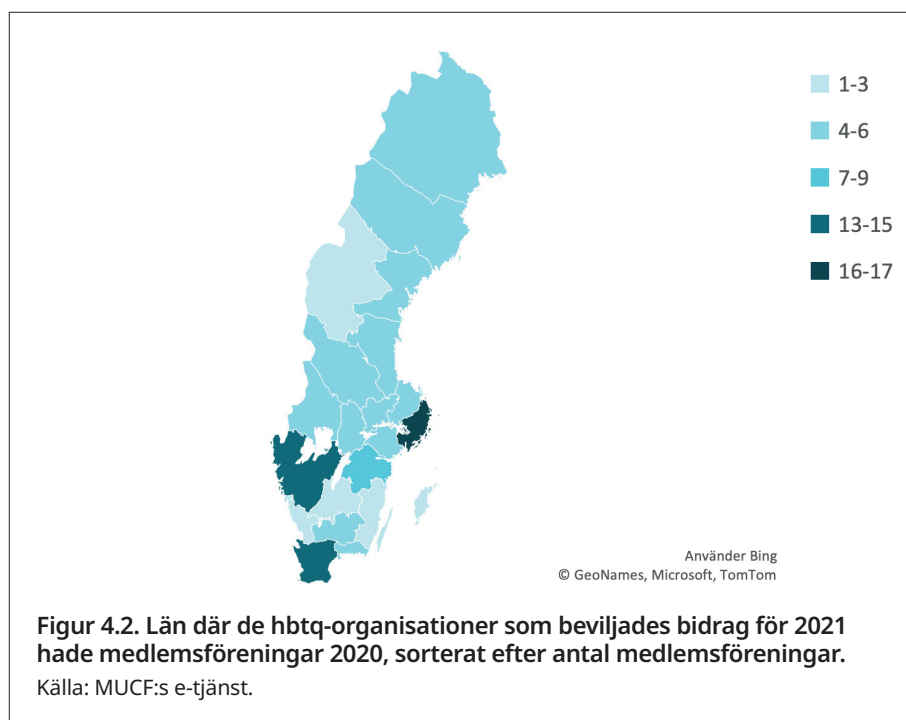
Kön	Antal	Procent
Kvinnor	1 428	13
Män	1 124	11
Annan könstillhörighet	204	2
Uppgift saknas	7 847	74
Totalt	10 603	100

Källa: MUCF:s e-tjänst.

MUCF ställer frågan om könsfördelning för alla organisationsbidrag. De siffror som hbtq-organisationerna rapporterar säger dock inte så mycket eftersom endast fem av elva organisationer uppgav kön för alla eller för en majoritet av sina medlemmar. Gränsdragningen mellan olika kön är inte alltid relevant och könstillhörighet kan vara en uppgift som dessa organisationer ogärna för register över. Frågan kan också vara svår att ställa till medlemmarna ur ett hbtq-perspektiv.

Geografisk spridning

2021 undersökte myndigheten var i landet de beviljade hbtq-organisationernas bidragsgrundande medlemsföreningar hade sitt säte. Kartläggningen bygger på information från 2020. Resultatet visade att hbtq-organisationernas medlemsföreningar fanns utspridda i hela landet. Flest återfanns i storstadslänen Stockholm, Västra Götaland och Skåne. Resultatet från 2021 års uppföljning redovisas i figur 4.2 (nedan).

5. Resultat och effekter

Här redovisas de resultat och effekter som skapats av statsbidragen. De kortsiktiga effekter som anges i kapitlet har uppgetts av organisationerna i intervjuer och i återrapportering. Dessa kortsiktiga effekter har MUCF kopplat till de långsiktiga effekterna som baseras på målet för politiken för det civila samhället, det ungdomspolitiska målet och förordningarnas syften:

- Organisationernas egna initiativ och verksamheter med ändamål att stärka ställningen i samhället för hbtq-personer har stärkts.
- Barns och ungdomars självständiga organisering och inflytande i samhället har stärkts.
- Organisationernas egna initiativ och verksamheter som rör kultur, språk, identitet och delaktighet i samhälle har stärkts.
- Villkoren för det civila samhället som central del i demokratin har förbättrats.
- Alla ungdomar har goda levnadsvillkor, makt att forma sina liv och inflytande över samhällsutvecklingen.

Kapitlet baseras på intervjuer med tio medlemmar i fem organisationer och fritextsvaren i samtliga organisationers återrapportering. I rapporterna har organisationerna beskrivit vilken betydelse bidraget har för dem samt vilka resultat det givit upphov till.

Resultat och effekter diskuteras i förhållande till organisationernas verksamhet, genom att fokusera på bidragsspecifika syften och på de fem roller som organisationerna tar. Dessa roller svarar emot de olika typer av aktiviteter som ingår i organisationens verksamhet och de resultat som den skapar. Rollerna är i realiteten sammanflätade och går ofta in i varandra, men för att underlätta läsningen har de renodlats och kategoriserats i fem typer, som även utgör en struktur för kapitlet.⁴² Dessa roller är:

- den sociala rollen
- rollen som opinionsbildare och brobyggare
- den strukturerande och processdrivande rollen
- rollen som demokratiskola
- den tillgängliggörande och kompenserande rollen.

---

⁴² Rollerna liknar till viss del tre av de fem roller som Harding (2012) lyfter i en underlagsrapport till Framtidskommissionen. Myndigheten väljer i denna rapport att ligga så nära organisationernas egna beskrivningar som möjligt, vilket innebär att även begreppen och rollerna formulerats för att avspegla detta.

Bidraget till etniska organisationer analyseras också utefter de bidragsspecifika syftena:

- kultur
- språk
- identitet
- delaktighet.

Bidraget till barn- och ungdomsorganisationer analyseras utefter de bidragsspecifika syftena:

- fritid
- självständighet.

Bidraget till hbtq-organisationer syftar till att främja verksamheter med ändamål att stärka ställningen i samhället för hbtq-personer. Bidragsförordningen anger inte specifika syften eller teman. Organisationerna kan stärka målgruppernas ställning i samhället via såväl den sociala rollen som den strukturerande och processdrivande rollen och den tillgängliggörande och kompenserande rollen, liksom via rollen som opinionsbildare och brobyggare och rollen som demokratiskola. Därför analyseras syftet med bidraget till hbtq-organisationer utifrån dessa fem roller, tillsammans med övriga bidrag.

Intervjuerna med medlemmar i organisationerna har fokuserat på fyra av de fem roller som civilsamhällets organisationer kan ha: den sociala rollen, rollen som opinionsbildare och brobyggare, rollen som demokratiskola samt den tillgängliggörande och kompenserande rollen. Medlemmarna har inte intervjuats om den strukturerande och processdrivande rollen, eftersom det kan vara svårt för medlemmar som inte ingår i riksorganisationens styrelse att veta hur bidraget främjar den rollen. Därför analyseras den rollen enbart baserat på de återrapporteringar av bidragets betydelse och användning som organisationsföreträdare lämnat till MUCF.

Bidraget har en unik betydelse för organisationerna

Bidragen avgör organisationernas existens

Nästan alla organisationer uppgav i sin återrapportering att bidraget är avgörande för deras existens och en förutsättning för att kunna driva verksamheten. Utan bidrag hade man fått krympa eller lägga ned verksamheten. Enligt en etnisk organisation hade varken förbundet eller många av de anslutna föreningarna kunnat bedriva någon form av verksamhet utan bidraget.

En hbtq-organisation uppgav att man utan bidraget inte skulle kunna hålla i aktiviteter för att bibehålla och öka medlemsantalet. Det skulle på sikt leda till slutet för organisationen.

En annan etnisk organisation uppgav i sin återskildring att bidraget är en viktig förutsättning för förbundets möjlighet att förverkliga det som är relevant i sin organisationslogik: identitetsbyggande, intresserepresentation och delaktighet i samhällslivet i syfte att utveckla demokratin i ett jämställt, jämlikt och mångkulturellt Sverige där alla kan samexistera oavsett etnisk bakgrund. Vidare beskrevs att bidraget är viktigt för att upprätthålla den administrationsnivå samt tillhandahålla de fysiska lokaler som krävs för en självständig ideell organisation inom det civila samhället.

En barn- och ungdomsorganisation uppgav att de ett år saknade organisationsbidrag, vilket innebar att organisationen fick varsla all personal, säga upp samtliga lokaler och lägga ner en stor del av sin löpande verksamhet.

En annan barn- och ungdomsorganisation beskrev läget innan de fick bidrag från MUCF som att de hela tiden saknade medel för de idéer, projekt och satsningar som de ville genomföra:

I många år arbetade vi väldigt hårt och klarade oss med nöd och näppe på väldigt lite ekonomiska resurser: vi som organisation vet alltså vad det innebär att bedriva vårt arbete med och utan pengar. Utan bidrag från MUCF så skulle vi inte överleva. Att arbeta utan några som helst ekonomiska muskler kan fungera ett tag, men inte i längden. Att bygga ett hållbart arbete som organisation kräver den frihet och de möjligheter som en stabil ekonomi medför. /.../ När vi fick bidrag för första gången så förändrades allting och vi hade äntligen möjlighet att avsätta den tid som organisationen och dess medlemmar förtjänar.

Bidraget innebär också att organisationer får möjlighet att växa. För vissa organisationer fungerar bidraget också som en slags kvalitetsstämpel, vilket en barn- och ungdomsorganisation uttrycker såhär:

Vi känner oss alltid väldigt stolta när vi kan berätta att vi mottagit stöd från MUCF, eftersom detta betyder att vi granskas på ett sätt som säkerställer seriositet.

Organisationerna har uppgivit att bidraget är avgörande för dem. MUCF kan därför konstatera att de resultat och effekter som organisationerna beskriver kan hänföras tillbaka till att organisationerna beviljats organisationsbidrag.

Andra finansieringskällor

Ett antal barn- och ungdomsorganisationer reflekterar i sina återskildringar över alternativa finansieringskällor som privata alternativ, projektbidrag, kommunala- eller regionala bidrag eller egenfinansiering. Dessa finansieringskällor kontrasteras mot det långsiktiga organisationsbidraget som ger stor trygghet och som även kan täcka kostnader för administration och samordning som annars skulle vara mycket svåra att finansiera.

Organisationsbidraget kan användas till det organisationerna själva anser sig behöva och för att täcka grundläggande kostnader kopplade till aktiviteter.

Bidragets utformning gör att organisationerna kan arbeta strategiskt och långsiktigt och att de kan fokusera på sina huvudsyften istället för att jaga finansiering. Det innebär också att medlemmar med större frihet kan besluta hur organisationen ska arbeta, mot vilken målgrupp och mot vilka mål. En organisation beskrev att de innan de fick organisationsbidrag lade hälften av sin tid på att samla in resurser. Nu kan den tiden ägnas åt verksamheten, vilket även har gjort att det finns fler möjligheter för unga att engagera sig i större utsträckning än tidigare.

Organisationerna uppgav att det generellt finns fler möjligheter att söka pengar för specifika verksamheter eller projekt, än för föreningsutveckling. Föreningsutveckling beskrivs här som stöd till lokala föreningar när en ny verksamhet startas, vid rekrytering, utbildning, lokala föreningsårsmöten, genomförande av årsmöten, implementering av nationella beslut, start av nya föreningar och strategisk organisationsutveckling. Den typen av stöd behövs för att de lokala verksamheterna ska kunna bedrivas långsiktigt.

En organisation uppgav att projektbidrag innebär en anpassning av verksamheten utifrån tillgängliga bidrag, vilket tränger undan de egna medlemmarnas önskemål och behov. Att finansiera verksamheten med hjälp av projektbidrag innebär att tid och pengar behöver användas till att söka bidrag istället för att förverkliga medlemmarnas beslut.

Med hjälp av organisationsbidrag kan organisationen ha en mer kontinuerlig och långsiktig verksamhet som inte behöver kompromissa med de egna medlemmarnas beslut om organisationens riktning och prioriteringar. Även kommunala och regionala bidrag beskrivs som problematiska då de ofta medför krav som lokalföreningar kan ha svårt att leva upp till. Det beskrivs såhär i en återrapportering:

Alla andra bidrag vi söker innebär på olika sätt en styrning av verksamheternas utformning. Problemen kan handla om att det finns krav på medlemsavgifter. Vår organisation passar inte in i de befintliga mallarna för föreningar, såsom idrottsföreningar eller föreningar som enbart arbetar med läxhjälp. Bidrag ges inte till verksamhet för personer mellan 18 och 25 år utan endast för medlemmar upp till 18 år.

Slutligen uppgav organisationerna att intäkter från företag är osäkra, eftersom de är sårbara för kriser och samhällsförändringar. Även dessa bidrag knyts ofta till krav på specifika insatser.

Bidragsspecifika effekter – etniska organisationer

Bidraget syftar till att stärka de egna initiativen hos organisationer bildade på etnisk grund och verksamheter som rör kultur, språk, identitet och delaktighet i samhället⁴³. Nedan analyseras organisationernas resultat och effekter utifrån de olika syften som anges i förordningen.

Kultur

De etniska organisationerna beskrev hur de arbetar för att bygga broar mellan den svenska och den egna kulturen. Det skapas plattformar för diskussion och kunskapsutbyte som för samman individer och föreläsare. Medlemmarna tar del av varandras erfarenheter och sprider kunskap om den egna kulturen till andra. En intervjuperson från en etnisk organisation beskrev hur personer som ska flytta till det land som föreningens medlemmar har rötter i kommer till föreningen för att lära sig om kulturen.

En annan intervjuperson berättade hur nya kulturer växer fram i föreningen tack vare möten mellan människor så här:

Man har en plattform för att utöva sin kultur och lyfta in andra kulturer, den svenska kulturen till exempel. Det blir en brygga eftersom grupper möts som inte annars hade träffats. Det är stärkande att det bildas en ny kultur här; de som har kommit tar med sig något och möter en ny person och så blir det en remix.

Beskrivningarna visar hur organisationerna stärker och bevarar de olika gruppernas egna kulturer, samtidigt som kulturer möts och berikar varandra.

Språk

I en av intervjuerna med en etnisk organisation hamnade språk i fokus. Medlemmarna beskrev vikten av att bli sedd och att ha rätt till sin kultur och sitt språk. De har bott länge i Sverige och en av dem har ingen släkt här, är gift med en svensk person och pratar svenska med sina barn i hemmet. För hen är deltagandet i föreningen den enda möjligheten hen har att utöva sitt modersmål och inte förlora sina språkkunskaper. Hen berättar också att förbundet tack vare sitt opinionsbildande arbete lyckats driva igenom rätten till hemspråksundervisning:

På den tiden fick inte alla rätt till hemspråk, om inte båda föräldrarna pratade samma språk. Riksförbundet drev på via motioner om rätten till hemspråk. Nu räcker det att den ene föräldern pratar hemspråk för att barnet ska få den rätten. På det sättet hade riksförbundet jättestort politikiskt inflytande.

Ett annat exempel är att medlemmarna arbetar för att deras hemspråk ska finnas representerat i böcker på biblioteken, liksom att hemspråket ska beskrivas med rätt namn och inte gå under samlingsnamnet för den statsbildning som landet

⁴³ SFS 2008:63, 1 §.

tidigare ingick i. Intervjupersonerna beskriver hur de dagligen kämpar med att få erkännande som land och som folk och att opinionsbildningen är ett pågående åtagande som man aldrig blir färdig med. Organisationen fungerar således som plattform för språkträning för medlemmar. Organisationens opinionsbildande insatser i samhället blir också språkbevarande. Det senare innebär att organisationens arbete även kommer personer till del som inte är medlemmar i föreningen.

Identitet

En av intervjupersonerna från en etnisk organisation som verkar i utsatta områden beskrev hur de försöker att skapa en motbild av dessa områden, som kontrast till den negativa bild som förmedlats i media och valrörelse.

Det finns goda krafter, det händer mycket gott, det finns många som samverkar. Det kanske är naivt, men det är den visionen vi har – vi lyfter det som funkar och dem som behöver lyftas.

En annan etnisk organisation uppgav i sin återrapportering att huvudsyftet med verksamheten är att bevara medlemmarnas identitet samtidigt som de blir en del av det svenska samhället.

Temat identitet nämns inte uttryckligen särskilt ofta i vare sig rapporter eller intervjuer. Istället vävs det in i de övriga temana som rör kultur, språk och delaktighet i samhället.

Delaktighet i samhället

I både återrapporteringarna och intervjuerna beskrivs arbetet med delaktighet i samhället som ett stort och viktigt tema. Organisationernas arbete med att främja delaktighet i samhället tar sig olika uttryck som beskrivs nedan.

Organisationerna främjar integration

Genom att främja integration för nyanlända medlemmar kan de etniska organisationerna bidra till att det långsiktiga effektmålet om delaktighet i samhället förverkligas. Flera etniska organisationer beskriver att organisationsbidraget har gjort att medlemmar fått tillgång till plattformar som öppnar upp för delaktighet i det svenska samhället.

En av de intervjuade medlemmarna beskrev att den etniska organisationen är hens hand ut mot det svenska samhället. Några organisationer lägger i sin återrapportering särskild vikt vid hur deras verksamhet kan verka integrationsfrämjande för kvinnor. Det uppges finnas en särskilt värdefull kunskap och beredskap i lokalföreningarna som möjliggör mottagande av kvinnor från hela världen. En etnisk organisation uppger att kombinationen utlandsfödda och svenskfödda kvinnor i samma verksamhet är ganska unik

En av intervjupersonerna i en etnisk förening beskrev hur hon tack vare sitt föreningsmedlemskap fått kunskap som hon kan dela med sig av till andra kvinnor som inte kommit lika långt i integrationsprocessen. Hon berättar också

att riksförbundet ställer krav på att medlemmarna ska vara engagerade och delaktiga i det svenska samhället så här:

Förbundet trycker på rätt så hårt och ställer krav på oss. Vi ska ta del av det svenska samhället på rätt sätt, så att man inte är "invandrare" längre än nödvändigt.

Arbetsmarknadsintegration

De etniska organisationerna fyller också en arbetsmarknadsintegrerande funktion. En av organisationerna som återspeglar bidragets betydelse till MUCF beskrev att de tack vare bidraget kunde anställa en av förbundets medlemmar som annars hade haft svårt att komma in på arbetsmarknaden. En annan organisation beskrev att de i samarbete med Arbetsförmedlingen kunnat hitta jobb till unga föreningsmedlemmar.

Samhällskunskap

I intervjuerna med medlemmar i etniska organisationerna kom det fram att organisationerna är en viktig källa till kunskap om hur det svenska samhället fungerar. Organisationerna hjälper medlemmarna att förstå nya lagar, rättigheter och skyldigheter och har anordnat informationsträffar om vikten att delta i riksdagsval och EU-val.

En av organisationerna har anordnat studiebesök på myndigheter och arbetsplatser som riksdagen, Polisen och brandkåren för att sprida kunskap till medlemmarna om dessa aktörers arbete. Föreningen har också bjudit in representanter från Migrationsverket och Försäkringskassan för att bygga broar mellan myndigheterna och medlemmarna. Medlemmarna kunde ställa alla sorters frågor, samtidigt som andra kunde hjälpa till att tolka för nyanlända medlemmar som behövde hjälp att förstå den svenska informationen. En medlem sa:

För mig var det viktigt. Det var bra att kunna få svar på frågor som man inte får svar på någon annanstans.

En annan intervjuperson tyckte att föreningslivet är en viktig plats för att bilda nätverk med andra människor. Dessa nätverk kan upplysa om till exempel regler och rättigheter och medlemmarna kan sprida information till varandra utifrån egna erfarenheter. På så sätt utgör föreningarna ett komplement till de roller som fackförbund och arbetsplatser kan fylla. Hen reflekterade:

Även i fotbollsföreningen pratar man om livet och verkligheten man befinner sig i. Där pratar man om hur det är på jobbet eller i skolan utan att man tänker på att det är samhällsfrågor.

Tillgänglighet

En av intervjupersonerna i en etnisk organisation uppgav att det bildats en sportkultur i föreningen där barn får mötas oavsett vilka länder de kommer ifrån. Det har bildats en folkdansklubb och en fotbollsklubb för barn och unga där medlemsavgiften är lägre än de kommunala motsvarigheterna. Det gör att aktiviteterna blir tillgängliga för fler, oavsett ekonomisk kapacitet, berättar hen: Vi har märkt att det tar tid för nyanlända att komma in i samhället. Barn, oavsett hur gamla de är, behöver aktiviteter. Det går inte att bara ha mamma, pappa och förskola. Fler och fler barn som inte har råd att vara med i vanliga fotbollsföreningar kommer till oss.

Organisationerna förebygger kriminalitet

En organisation beskrev i sin återrapportering att de vill överbrygga olikheter och att de arbetar ihärdigt för att öka målgruppens förtroende för svenska myndigheter, särskilt för polisen och kommunens socialförvaltning. Detta för att motverka den hopplöshet som sprider sig till följd av ökad ungdomskriminalitet och gängbildning. Föräldrar i särskilt utsatta områden känner oro för sina barn men stärks genom att de deltar i organisationens aktiviteter. Svåra frågor lyfts upp i diskussioner och försök att hitta lösningar på kort och lång sikt görs.

En annan organisation beskrev hur man förstärkt samverkan med polisen för att förbygga framväxten av kriminella gäng, hjälpa dem som drabbats av kriminalitet och hjälpa avhoppare bort från ett kriminellt liv.

En intervjuperson från en etnisk organisation har funnit inspiration i föreningens förebyggande arbete mot våld, destruktivitet och utanförskap och berättade:

Man har gjort mycket och det är inte bara prat. Föreningen har hjälpt till tidigt istället för att bara släcka bränder.

En annan intervjuad hävdade att deltagande i en etnisk förening kan fungera som en konstruktiv kraft i unga personers uppväxt:

Jag älskar föreningslivet. Föreningarna är de största uppfostrarna. Om fler unga hade hittat rätt förening hade vi sett mindre svarta siffror i tidningarna.

Organisationerna uppfyller förordningens syften att främja delaktighet i samhället på flera sätt. De fungerar som en länk mellan medlemmarna och det svenska samhället och förenar inrikes och utrikes födda i verksamheten. Medlemmarna stärks i att på egen hand bli delaktiga i samhället, samtidigt som de kan stötta varandra i den processen. Kunskap om samhället sprids via möten med myndigheter, interna utbildningar eller medlemmar emellan. Föreningarna skapar också jobb för sina medlemmar, både i och utanför organisationen. Vidare strävar organisationerna efter att motverka utanförskap och kriminalitet genom förebyggande insatser, tillgängliga aktiviteter för personer med svag ekonomi och problemlösande diskussioner.

Sammanfattning bidragsspecifika effekter, etniska organisationer

Förutsättningar

MUCF delar ut organisationsbidrag till organisationer bildade på etnisk grund.

Verksamhet

Organisationerna har ekonomiska möjligheter att existera och bedriva verksamhet.

Prestationer

Inom ramen för verksamheten har organisationerna kunnat genomföra följande prestationer:

- De har skapat plattformar för diskussion och kunskapsutbyte.
- De har skapat plattformar för språkträning.
- De har genomfört opinionsbildande arbete på temat språk.
- De förmedlar en positiv bild av utsatta områden.
- Medlemmarna uppmuntras att vara delaktiga i samhället.
- Organisationerna anställer medlemmar och samarbetar med Arbetsförmedlingen.
- De genomför informationsträffar och studiebesök.
- Medlemmar delar erfarenheter och kunskap i nätverk.
- De har en låg medlemsavgift.
- De samverkar med polismyndigheten.
- De ger möjlighet till diskussioner med fokus på problemlösning.
- De gör insatser för att stärka förtroendet för myndigheter.

Effekter på kort sikt

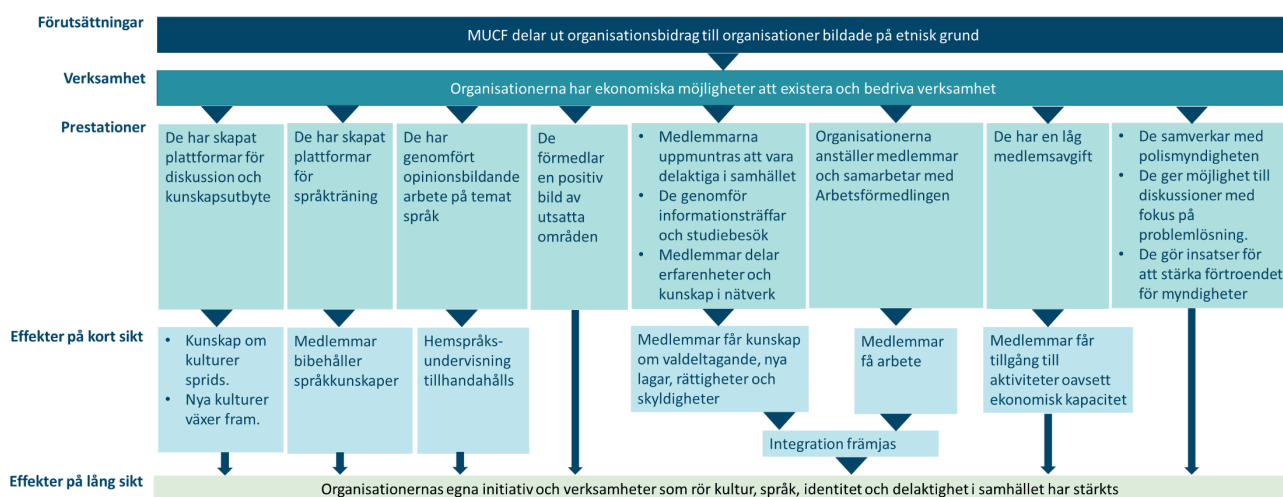
Prestationerna ger enligt organisationerna och deras medlemmar upphov till följande kortsiktiga effekter:

- Kunskap om kulturer sprids.
- Nya kulturer växer fram.
- Medlemmar bibehåller språkkunskaper.
- Hemspråksundervisning tillhandahålls.
- Integration främjas.
- Medlemmar får arbete.
- Medlemmar får kunskap om valdeltagande, nya lagar, rättigheter och skyldigheter.
- Medlemmar får tillgång till aktiviteter oavsett ekonomisk kapacitet.

Effekter på lång sikt

De kortsiktiga effekterna kan tänkas bidra till de långsiktiga effekter som ligger i linje med förordningens syften:

- Organisationernas egna initiativ och verksamheter som rör kultur, språk, identitet och delaktighet i samhället har stärkts.

Figur 5.1 Verksamhetslogik för etniska organisationer, bidragsspecifika effekter.

Bidragsspecifika effekter – barn- och ungdomsorganisationer

Bidraget syftar till att stödja barns och ungdomars självständiga organisering och inflytande i samhället⁴⁴. Det finns tre centrala begrepp som präglar ungdomspolitikens inriktning och bidragets syfte. Dessa är självständighet, demokratisk utveckling och fritid. Nedan analyseras organisationernas resultat och effekter utifrån begreppen fritid och självständighet. Temat demokratisk utveckling analyseras i avsnittet ”Rollen som demokratiskola”, där även övriga bidragstyper ingår.

Fritid

Medlemmar upplever gemenskap i delade intressen

Organisationerna beskrev i sin återrapportering hur det ibland är svårt för unga att hitta likasinnade som brinner för samma intressen. Organisationernas mötesplatser och verksamheter kan då vara viktiga för att skapa nya vänner. För den som tidigare känt sig ensam i sitt intresse kan det betyda mycket. En organisation uppgav att många föräldrar kontaktar dem och berättar hur betydelsefullt det varit för deras barn att få möjlighet att träffa andra som delar

⁴⁴ SFS 2011:65, 3 §.

samma intresse. Samma tendens har visats i de utvärderingar som organisationen gjort med ungdomar som deltar i verksamheten.

En intervjuad uppgav att deltagande i organisationen kan bygga självkänsla och inge upplevelsen av att det är okej att ha udda intressen. En uttryckte sig såhär:

Jag vågade inte säga att jag är intresserad av rymden och astronomi innan men efter att jag gick med i föreningen kände jag att det här är faktiskt riktigt coolt.

Beskrivningarna visar hur målet att stödja barns och ungdomars möjligheter till fritid på egna villkor i stor utsträckning uppnås via medlemmarnas gemenskap med varandra. Där kan önskan om att delta i egna fritidsaktiviteter bli verklighet utan att hämmas av normer eller ensamhet. Organisationerna kan i enlighet med bidragsförordningens förarbeten främja frihet och självförverkligande hos ungdomar samt stötta dem att utveckla sin identitet och sitt liv utifrån egna intressen och önskemål.

Fritidsintressen ökar medlemmars livskvalitet

Organisationerna stödjer och främjar de ungas nyfikenhet och drivkraft och kan redan tidigt lägga grunden för långvariga och hållbara intressen. De beskrev hur fritidsverksamhet kan fungera som ett andningshål från en svår skolgång eller tärande hemförhållanden för många ungdomar. Fritiden blir ett utrymme för lek, vila och utveckling; att ha en plats att gå till, där man träffar sina vänner, får skratta, prata, slappna av eller koncentrera sig på en enda uppgift och vara närvarande i nuet.

En organisation uppgav att de varje dag får meddelanden från unga deltagare som berättar vilken betydelse organisationens arbete har för deras livskvalitet.

En annan organisation beskrev hur de kontinuerligt ser hur barn och ungdomar får ett nytt syfte och en ny mening med livet av att delta i de fritidsaktiviteter som organisationen erbjuder. Det i sin tur gör att de lämnar dåliga vanor och umgängeskretsar bakom sig. Fritidsintressena och aktiviteterna som organisationerna erbjuder inspirerar och skapar självförtroende och engagemang hos de unga som deltar, vilket beskrivs såhär i ett citat från en av organisationernas egna utvärderingar:

Jag blev inspirerad av nästan allting, men jag blev mest inspirerad av DJ-workshopen eftersom jag aldrig har vågat DJ:a framför personer. Just detta kollo fick mig att sluta vara så osäker i att visa upp vad jag kan. Jag kommer vilja fortsätta med allt vi har lärt oss den här veckan.

En av de intervjuade medlemmarna berättade att hen gillar att fota rymdobjekt, men att hen inte hade vågat börja göra det eller vågat köpa teleskop om hen inte via organisationen träffat andra personer hen kunnat få information av. Hen beskrev hur de andra medlemmarna bidrar till att göra hens upplevelse av astronomi bättre. Den andra intervjuade medlemmen beskrev hur organisationen har kapacitet att sprida intresset för astronomi vidare så här:

Vi går ut och ställer upp ett teleskop och vem som helst får testa att se månen.
Om jag hade fått uppleva det när jag var liten så hade det blivit ett kärnminne.

Möjligheten att delta i gemensamma fritidsaktiviteter bidrar inte bara till att ungdomarna känner sig mindre ensamma. Det bidrar också till att de får ökad kunskap om sitt fritidsintresse, vilket ligger i linje med bidragsförordningens syfte. Genom att delta i organisationerna får ungdomarna en trygg, inspirerande och lärorik fritid. Uttalandena om att deltagandet i organisationernas fritidsaktiviteter innebär en förbättrad livskvalitet skapar en koppling till det långsiktiga effektmålet om att alla ungdomar ska ha goda levnadsvillkor.

Självständighet

Unga tilldelas ägandeskap över organisationerna

Organisationerna beskriver i sin återrapportering hur man tack vare bidraget från MUCF kan ge unga verktyg att organisera sig, förstå den demokratiska processen och på egen hand bryta sin underordning. Med hjälp av bidraget kan organisationerna öka ungas delaktighet och inflytande och därmed även säkra återväxten av ledare. Unga ledare utbildas vilket bidrar till att fördjupa deras engagemang i organisationen. Unga utformar nya mål för organisationerna och har möjlighet att initiera och genomföra olika kreativa projekt tillsammans med andra unga. Med stöd av organisationen får de driva igenom sina idéer.

En av de intervjuade medlemmarna beskrev att de vuxna i organisationen lyssnar och att hen kan få sin röst hörd. Hen beskriver hur de vuxna i organisationen brukar försöka genomföra de initiativ som unga medlemmar kommer med och att alla medlemmar kan vara med och bestämma:

Förra året ville jag och andra ungdomar ha politisk debatt och vi fick igenom det. Vi hämtade flera politiker som representerade nästan alla partier. /.../ De som beslutar lyssnar på oss. De har aldrig tagit ett beslut utan att lyssna på oss.

I organisationernas återrapporteringar ges flera exempel på hur ungdomar är delaktiga i organisationernas utveckling och styrning, liksom hur de utmanas och lär sig att ta hand om sig själva och varandra. En organisation beskrev hur man succesivt utmanar ungdomarna att ta större ansvar för gruppen utan ledarnas direkta inblandning. Ungdomarna får gå ledarskapskurser och åka på större nationella läger. Slutligen får ungdomarna möjlighet att helt på egen hand planera och genomföra verksamhet för varandra.

En av de intervjuade medlemmarna i en annan organisation beskrev sin utvecklingskurva såhär:

Jag har blivit äldre och äldre. De andra i organisationen har uppfostrat mig och nu jag har blivit ledare.

Beskrivningarna illustrerar hur barn- och ungdomsorganisationerna bidrar till individens ansvarstagande, i enlighet med det ungdomspolitiska målet. Att

få möjlighet att växa i organisationen och att få chansen att bli ledare betyder att man som medlem tränas i att göra självständiga val och ta ansvar för sina handlingar.

En tredje organisation uppgav att förbundet drivs demokratiskt av en styrelse till största delen bestående av ideellt engagerade elever. Organisationen anordnar varje år en elevrådskongress där engagerade medlemmar från hela Sverige samlas för att bestämma om förbundets framtid. På kongressen bestäms hur kommande verksamhetsår ska bedrivas och vilka politiska frågor som organisationen ska driva på nationell nivå. Att få utlopp för sitt engagemang inom organisationen gör att medlemmarna i förbundet också vill delta på andra sätt i civilsamhället, vilket enligt organisationen bidrar till att bevara demokratin.

Organisationens beskrivning visar hur bidraget från MUCF går till verksamheter som fungerar som det var tänkt enligt förarbetena till bidragsförordningen, nämligen att ungdomarna själva har inflytande över och styr verksamheten, exempelvis genom deltagande i styrelser.

Beskrivningen visar också hur bidraget kan användas för att engagera fler barn och ungdomar i föreningslivet, vilket är ett av målen för bidragsgivningen. Det ökade engagemanget bidrar i sin tur till målet för civilsamhällespolitiken att villkoren för det civila samhället som central del i demokratin förbättras.

Organisationsbidraget är viktigt för att den här typen av ungdomsinflytande ska kunna upprätthållas i organisationerna. En organisation beskrev hur man utan bidraget hade kunnat bedriva verksamheten med samma omfattning, men med mindre möjlighet för ungdomarna att påverka. Man beskriver det som att organisationens interna demokrati hade riskerat att urholkas och konstaterar:

Utan bidraget hade verksamheten riskerat att bli "av vuxna, för ungdomar".

Unga stärks som individer

Organisationerna arbetar för att ge makt åt unga att själva påverka sin livssituation. Medlemmarna får utbildningar och medel för att genomföra sina idéer och förverkliga sina drömmar. En organisation uttryckte den strävan såhär i sin återsrapportering:

Vår verksamhet bygger på att alla barn och unga ska få utvecklas och känna sig betydelsefulla.

En annan organisation uppgav att man har fått återkoppling från deltagarnas föräldrar som sett hur unga medlemmar vuxit som individer och stärkts i sin självkänsla. Föräldrar har också uttryckt en önskan att fler av deras barn ska få möjlighet att delta i organisationens utbildningar och volontäruppdrag. Ytterligare en organisation beskrev hur ungdomar i föreningen har blivit bättre på att ta egna initiativ och genomföra olika evenemang tillsammans med andra.

På så sätt bedömde organisationen att ungdomarna utvecklat sin kommunikativa kompetens och sin samarbetsförmåga.

Beskrivningarna visar hur barn och ungdomar via föreningslivet får tillgång till forum för dialog och gemenskap. De rustas med stärkt självkänsla och förmågor som gör att de kan vara delaktiga och driva sina egna agendor. Därmed går det att argumentera för att organisationerna förhindrar utanförskap, i enlighet med de beskrivningar av självständighet som anges i förarbetena till bidragsförordningen.

Sammanfattning av bidragsspecifika effekter för barn- och ungdomsorganisationer

Förutsättningar

MUCF delar ut organisationsbidrag till barn- och ungdomsorganisationer på uppdrag av regeringen.

Verksamhet

Organisationerna har ekonomiska möjligheter att existera och bedriva verksamhet.

Prestationer

Inom ramen för verksamheten har organisationerna kunnat genomföra följande prestationer:

- De har skapat mötesplatser för personer med liknande intressen.
- De har anordnat aktiviteter.
- Medlemmar utbyter information om fritidsintressen.
- De har organiserat utbildningar, läger och ledarskapskurser för unga.
- De har gett unga platser i organisationernas styrelser.

Effekter på kort sikt

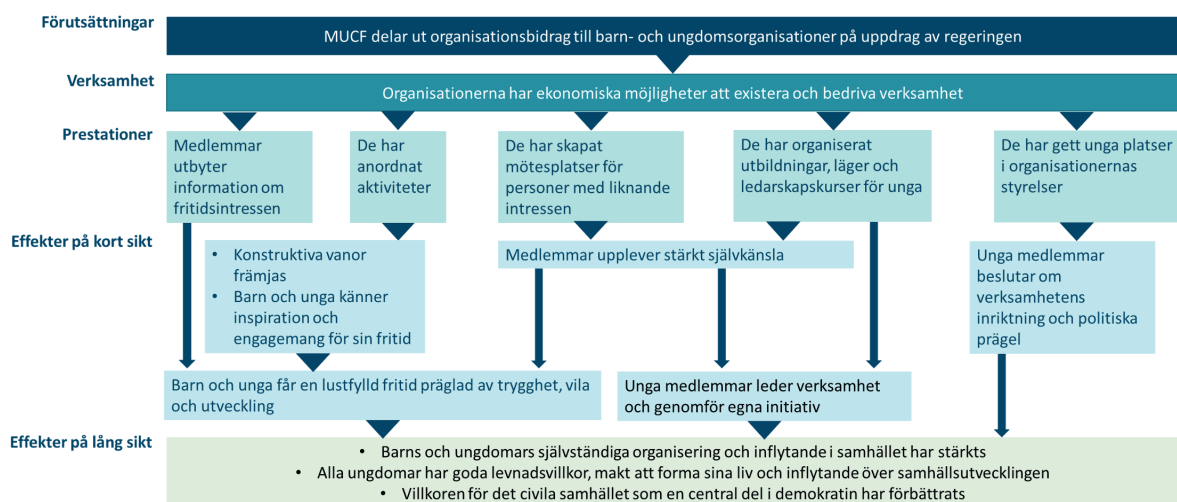
Prestationerna ger enligt organisationerna och deras medlemmar upphov till följande kortsiktiga effekter:

- Medlemmar upplever stärkt självkänsla.
- Barn och unga får en lustfylld fritid präglad av trygghet, vila och utveckling.
- Konstruktiva vanor främjas.
- Barn och unga känner inspiration och engagemang för sin fritid.
- Unga medlemmar leder verksamhet och genomför egna initiativ.
- Unga medlemmar beslutar om verksamhetens inriktning och politiska prägel.
- Barn och unga blir bättre på att genomföra egna initiativ.

Effekter på lång sikt

De kortsiktiga effekterna kan tänkas bidra till de långsiktiga effekter som ligger i linje med förordningens syften:

- Barns och ungdomars självständiga organisering och inflytande i samhället har stärkts.
- Villkoren för det civila samhället som en central del i demokratin har förbättrats.
- Alla ungdomar har goda levnadsvillkor, makt att forma sina liv och inflytande över samhällsutvecklingen.

Figur 5.2 Verksamhetslogik för barn- och ungdomsorganisationer, bidrags-specifika effekter.

Bidragsövergripande effekter – civilsamhällets fem roller

Den sociala rollen

Alla organisationer beskrev att det är viktigt att erbjuda mötesplatser, nätverk, läger, träffar och andra former av sociala och kulturella aktiviteter, ömsesidigt stöd och samvaro. Gemenskap och möjligheten att träffa likasinnade bidrar till att deltagarna stärks som individer. Det kan exempelvis handla om att medlemmarna får ökat självförtroende och att känslan av ensamhet minskar.

Den sociala roll som organisationerna beskriver är betydelsefull för medlemmarna. Organisationen blir en plattform där deltagarna stärks i sina identiteter genom att träffas och utbyta erfarenheter med andra i liknande situationer som har liknande erfarenheter eller intressen. Genom att delta kan medlemmarna

bygga upp sitt självförtroende, sina kompetenser, stärka sin identitet och sin delaktighet i samhället. Via dessa kortsiktiga effekter bidrar organisationsbidraget till att de långsiktiga effektmålen för bidragsgivningen förverkligas.

Medlemmarna känner gemenskap med varandra

Hbtq-organisationerna uppgav i sin återrapportering att de med hjälp av organisationsbidraget kan bygga starka organisationer som verkar för att alla medlemmar och målgrupper ska ha rätten att vara sig själva, uppleva meningsfullhet, känna sig sedda, hörda och värdefulla samt få utvecklas i gemenskap med andra. En hbtq-organisation bedömde att deras mötesplatser i flera fall utgjort den enda möjligheten för deras målgrupp att kunna träffa andra lesbiska och queera personer att umgås och utbyta erfarenheter med.

De intervjuade i en av hbtq-organisationerna resonerade kring samma tema. En tyckte att det viktigaste med föreningen är tillhörighetsfrågan. Att man delar en gemensam ideologisk grund utifrån hbtq-aspekten. Den andra medlemmen berättade också om vikten av att höra till så här:

Identitetsfrågan är viktig. Man blir förtjust i människorna, minnena man har och organisationen i sig.

De intervjuade menade också att socialt engagemang och roliga gemensamma upplevelser utgör en viktig grund för att kunna driva gemensamma frågor och berättade:

På så sätt kan man bygga tillit, förtroende och gemenskap kring frågor som är viktiga för en. Det gör att man känner sig som ett vi och kan respektera varandras tankar när man tycker lika eller olika.

Även hos flera av barn- och ungdomsorganisationerna framkom att medlemskapet är viktigt för känslan av gemenskap.

En organisation bedömde att man genom sin verksamhet kan vara en stark social plats som skapar ökad empati och ökad upplevelse av kamratskap mellan medlemmarna.

I en återrapportering beskrivs hur man skapat gemenskap genom att ambassadörer har delat sina historier och uppmanat andra medlemmar i föreningen att göra likadant. Metoden har fått ett stort gehör och skapat en trygghet för att våga dela sin historia. Organisationen bedömde att detta har bidragit till att många unga som känner sig ensamma vågat komma fram och ta plats, vågat be om hjälp och förändra sin vardag.

En tredje organisation beskrev hur deras arbetsmetoder bidragit till att skolor och mötesplatser de samverkat med rapporterat goda effekter på deltagarnas sammanhållning, gemenskap och psykiska hälsa.

Ytterligare en organisation som utvärderat sin verksamhet beskrev hur nya vänner och gemenskap rankas högt bland deltagare när det kommer till att beskriva viktiga värden som organisationen skapar.

De intervjuade i en av barn- och ungdomsorganisationerna beskrev upplevelsen av gemenskap såhär:

Vi har blivit som en familj. Det spelar ingen roll vilken roll man har. Vi använder inte ordet "ordförande" utan den personen är mer som en syster. /.../ Organisationen får människor att samlas. Man får vänner för livet.

Barn- och ungdomsorganisationernas beskrivningar om gemenskap ligger i linje med förarbetenas bilder av minskat utanförskap som ett sätt att främja självständighet hos ungdomar, vilket i sin tur är ett av bidragets syften.

Organisationerna skapar berikande länkar mellan medlemmars olikheter

Organisationerna beskrev hur medlemmar stärks som individer både genom den gemenskap som föreningen tillhandahåller, men också genom att de får möjlighet att utveckla färdigheter och förmågor som sedan bidrar till andra medlemmars personliga utveckling. En intervjuad medlem i en etnisk organisation uttryckte sig såhär:

Det är ett lärande för livet. Man träffar någon varje dag att lära sig något nytt av och som jag kan hjälpa till att påverka och lära något.

I en av de etniska organisationernas återrapportering angavs att riksorganisationen främjat solidaritet mellan olika grupper från ursprungslandet, via deras respektive lokalföreningar.

Mekanismen beskrevs utförligare i en intervju av en medlem från en annan organisation. Hen beskrev hur hen har berikats av den miljö där hen träffar folk med olika erfarenheter, bakgrund, intressen, som hen kanske inte träffat i andra fall. Det som förenar är att alla har samma vision och engagemang berättar hen:

Det är kul att vara i grupp och träffas. Jag får se allt från ungdomars och föräldrars till andra personers perspektiv. Vi kanske har olika värderingar, vilket är givande och berikande. Det blir ett stort VI även om det finns flera små VI i gruppen. Vi tillsammans och vi som vill hjälpas åt. Det blir en inkluderande resa. Man känner att man tillhör något.

En intervjuad medlem i en barn- och ungdomsorganisation uppgav att hen lärt sig att vara mer vänlig till följd av sitt medlemskap, eftersom organisationen är för alla, oavsett var man kommer ifrån. I den intervjuade hbtq-organisationen beskrev en medlem på liknande sätt att det är nyttigt att lära sig samarbeta med olika människor, även dem man kanske inte tycker lika mycket om.

Möjligheten att möta människor med nya perspektiv berikar och inspirerar medlemmarna. En medlem i en av de intervjuade barn- och ungdomsorganisationerna beskrev hur hen tack vare sitt medlemskap träffat människor hen aldrig skulle mött annars. Hen upplever att hen blivit mer öppen och hittar sin plats i samhället. Hen är född utanför Sverige, vilket enligt hen innebär att hen vanligtvis umgås med personer från samma ursprungsland. Genom att delta i organisationen får hen möjlighet att åka på läger och efter varje lägerresa kommer hen hem med flera nya kompisar där ingen är den andra lik. Det känner hen tacksamhet för.

Liknande känslor beskrev en medlem i en annan organisation som citerats i en återrapportering så här:

Jag blev inspirerad av att se så många olika personer från olika platser, bakgrunder och åldrar ha så roligt tillsammans. Vi respekterade och accepterade varandra helt och hållet.

Mötena med andra i organisationerna skapar lärdomar som medlemmarna sedan kan föra vidare.

I återrapporteringen från en barn- och ungdomsorganisation beskrevs hur medlemmar får kunskap om sina rättigheter och får tillgång till verktyg för att kunna bedriva ett verkningsfullt elevrådsarbete. Det gör att engagemanget bland medlemmarna ökar, vilket i sin tur leder till att de kan sprida vidare kunskapen bland sina klasskamrater.

En från de intervjuade barn- och ungdomsorganisationerna beskrev hur hen kunnat ta emot och ge tillbaka stöd och kunskap inom sin organisation så här:

När jag var liten fanns en ledare där för mig och nu finns jag där för ett annat barn. Det är en jättebra cykel. Om du kan bidra med det, gör det!

De viktiga egenskaper och lärdomar som organisationsföreträdare och medlemmar beskrev är öppenhet, tolerans för olik tänkande, breddade perspektiv, kapacitet att förvara sina rättigheter och stärkt samarbetsförmåga. Dessa är värdefulla i ett demokratiskt samhälle och innebär att bidraget på lång sikt kan bidra till att stärka civilsamhällets roll som central del i demokratin.

Medlemmarna känner solidaritet och hjälper andra i föreningen

Några barn- och ungdomsorganisationer beskrev vid återrapporteringen hur medlemmarnas empatiska förmågor påverkas av att vara med. Medlemsföreningarna ger ungdomarna ett sammanhang där de blir utmanade, växer och lär sig att se till medmänniskornas bästa och tjäna samhället genom en osjälvisk livsstil. Medlemsföreningarna sätter en riktning för livet där medmänsklighet och socialt ansvar har en viktig plats.

En organisation upplevde att ungdomarna blivit mer medvetna om sitt aktörskap i samhället genom att de bearbetar och tar upp orättvisa situationer i sin vardag, vilket uttrycktes såhär:

Om vi börjar ett påverkansarbete redan när de är unga har vi lyckats med en del av det Sverige som vi alla vill ha i framtiden – med medvetna, accepterande, lyhörda, inkännande och agerande unga vuxna som respekterar de mänskliga rättigheterna och Barnkonventionen och som strävar efter ett jämlikt öppensinnat samhälle.

De intervjuade medlemmarna i de etniska organisationerna beskrev en stark drivkraft att hjälpa andra föreningsmedlemmar. En beskrev vikten av att hitta likasinnade såhär:

Det viktigaste för mig är gemenskapen. Jag tycker om att ställa upp för andra. Genom att hitta rätt förening så har man hittat 50 eller 100 andra som tänker som en själv och tillsammans kan man driva något. Nu har jag äntligen ett gäng här som tänker lite som jag. Det är det jag menar med gemenskap. /.../ Det är jätteviktigt och fantastiskt att det genom statliga bidrag finns möjlighet att driva det man tror på tillsammans.

En annan intervjuperson menade att gemenskapen i föreningen är mer betydelsefull än många tror. Hen illustrerar påståendet genom att berätta om en person som varit medlem i föreningen och riksförbundet i många år. Hens partner var avliden och hen hade inga barn. När hen dog fanns bara föreningsmedlemmarna där för att begrava hen.

Ovanstående resonemang visar hur organisationerna med hjälp av bidraget från MUCF kan skapa forum för gemenskap med likasinnade som på olika sätt stärker deltagarna. Den speciella typ av gemenskap som främjas inom föreningar kallas ibland för sammanbindande kapital och beskrivs som nödvändig för att vissa grupper i samhället ska kunna skapa en gemensam röst som hörs i majoritetssamhället⁴⁵. Gemenskapen är grunden för att organisationerna ska kunna representera sina målgruppers intressen. Intressena bör enligt bidragsförordningarna handla om kultur, identitet, språk, delaktighet i samhället, ungas inflytande över samhällsutvecklingen och stärkt ställning i samhället för hbtq-personer.

Sammanfattning bidragsövergripande effekter med utgångspunkt i den sociala rollen

Förutsättningar

MUCF delar ut organisationsbidrag till barn- och ungdomsorganisationer, hbtq-organisationer och organisationer bildade på etnisk grund på uppdrag av regeringen.

⁴⁵ Borevi, 2004, Bengtsson och Kugelberg, 2009:58, och Odmlm, 2004.

Verksamhet

Organisationerna har ekonomiska möjligheter att existera och bedriva verksamhet och makt att använda pengarna efter egna behov.

Prestationer

Inom ramen för verksamheten har organisationen kunnat genomföra följande prestationer:

- De skapar mötesplatser och andra former av sociala och kulturella aktiviteter.
- De skapar forum där medlemmarna kan träffa likasinnade och utbyta erfarenheter.
- De skapar särskilda arbetsmetoder.
- Medlemmar möter andra medlemmar med olika erfarenheter, bakgrund och intressen.

Effekter på kort sikt

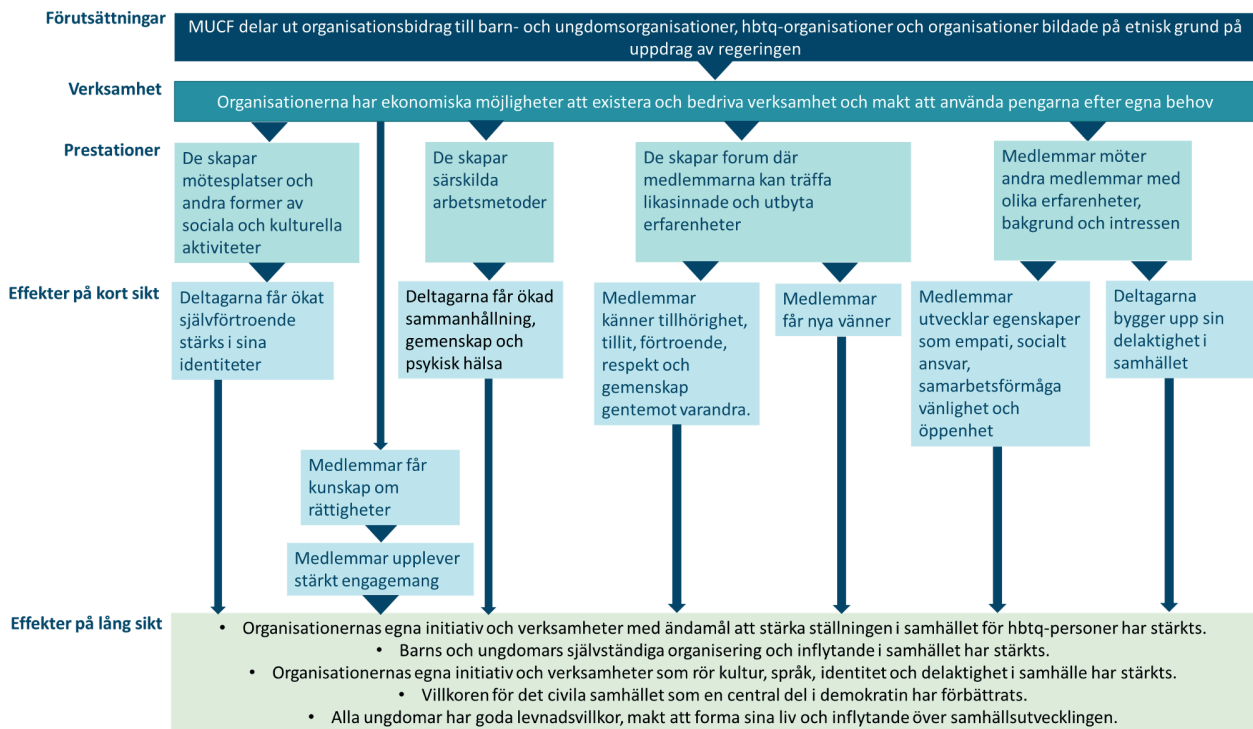
Prestationerna ger enligt organisationerna och deras medlemmar upphov till följande kortsiktiga effekter:

- Deltagarna får ökat självförtroende stärks i sina identiteter.
- Deltagarna bygger upp sin delaktighet i samhället.
- Medlemmar känner tillhörighet, tillit, förtroende, respekt och gemenskap gentemot varandra.
- Medlemmar utvecklar egenskaper som empati, socialt ansvar, samarbetsförmåga vänlighet och öppenhet.
- Deltagarna får ökad sammanhållning, gemenskap och psykisk hälsa.
- Medlemmar får nya vänner.
- Medlemmar får kunskap om rättigheter.
- Medlemmar upplever stärkt engagemang.

Effekter på lång sikt

De kortsiktiga effekterna kan tänkas bidra till de långsiktiga effekter som ligger i linje med förordningens syften:

- Organisationernas egna initiativ och verksamheter med ändamål att stärka ställningen i samhället för hbtq-personer har stärkts.
- Barns och ungdomars självständiga organisering och inflytande i samhället har stärkts.
- Organisationernas egna initiativ och verksamheter som rör kultur, språk, identitet och delaktighet i samhälle har stärkts.
- Villkoren för det civila samhället som en central del i demokratin har förbättrats.
- Alla ungdomar har goda levnadsvillkor, makt att forma sina liv och inflytande över samhällsutvecklingen.

Figur 5.3 Verksamhetslogik för organisationsbidragen, den sociala rollen.

Rollen som opinionsbildare och brobyggare

Rollen som opinionsbildare och brobyggare är en del av verksamheten hos de flesta organisationerna även om det varierar hur central den rollen är. Organisationerna förstärker medlemmarnas röster genom att samla ett kollektiv som kan tala med en gemensam röst. Detta ger organisationen möjlighet att driva medlemmarnas frågor och påverka samhället i den riktning som medlemmarna önskar.

Medlemmar utbildas i opinionsbildning

De etniska organisationerna beskrev att MUCF:s bidrag är viktigt för påverkansarbetet, vilket till viss del består av att sprida information och kunskap om organisationernas existens. En organisation beskrev att man vill skapa olika plattformar för målgruppen att samtala och utbyta idéer och förslag till förbättringar i samhället. Genom medlemsorganisationernas aktiviteter arbetar man för att överbygga olikheter i samhället. Organisationen månar om demokratiska värderingar och att målgruppen lär sig mer om svensk kultur och tradition samtidigt som man stärker sin egen kultur. Den inriktningen ligger i linje med förordningens syften om att stärka verksamheter som rör kultur, språk, identitet och delaktighet i samhället.

Några barn- och ungdomsorganisationer beskrev också hur de arbetar för att stärka sina medlemmar i opinionsbildande metoder.

En organisation beskrev hur de varje år anordnar något de kallar Unga Kommun dagar, där de samlar unga som är förtroendevalda på kommun- och regionnivå för vidareutbildning kring påverkansarbete i sina uppdrag. De anordnar även utbildningar i opinionsbildning, där medlemmar med olika stor erfarenhet kan stärka sina debatt- och mediakunskaper. Organisationen bedömde att detta har bidragit till att flera medlemmar regelbundet syns på landets debattsidor, både nationellt och i sina kommuner. Att ungas kunskaper i påverkansarbete, opinionsbildning och debatteknik stärks bidrar på lång sikt till det ungdomspolitiska målet att alla ungdomar har makt att forma sina liv och inflytande över samhällsutvecklingen.

En annan barn- och ungdomsorganisation uppgav att medlemmar sagt att verktygen och materialen organisationen erbjuder är ett stort stöd vid arbetet på lokal nivå. Att föreningsarbete på lokal nivå främjas innebär troligen att civilsamhällets roll som central del i demokratin stärks.

Organisationerna når ut till andra aktörer

De etniska organisationerna beskrev hur de samverkar med andra organisationer till exempel genom att delta i större paraplyorganisationer. Organisationerna upprättar också kontakter och samarbeten med nationella, regionala och lokala myndigheter. Rollen som opinionsbildare innebär bland annat att bedriva lobbying mot dessa aktörer. Det beskrevs hur föreningar anslutna till riksförbunden kunnat samarbeta på nationell nivå och fått möjlighet att utbyta erfarenheter. Genom kunskap och resurser skapas förutsättningar för de lokala föreningarna att driva sina frågor internt och externt. Organisationerna skapar arenor och samlingsplatser där flera röster kan höras. Genom att delta i externa processer och sammanhang kan föreningarna via sina paraplyorganisationer lyfta frågor eller verksamhet där man genom att vara många får en starkare röst.

En etnisk organisation beskrev hur man 2021 varit medlemmarnas röst i samtal med staten:

Organisationen har deltagit i ett stort antal samråd och möten där vi rapporterat det lokala läget uppåt och samtidigt förmedlat information nedåt i kedjan.

Även barn- och ungdomsorganisationerna och hbtq-organisationerna beskrev hur de når ut till andra aktörer med sin opinionsbildning. De uppgav att de når beslutsfattare och politiker genom rundabordsamtal och att de tack vare bidraget kan delta när deras perspektiv efterfrågas i samverkansgrupper, referensgrupper och ger dem möjlighet att skriva remissvar.

Hbtq-organisationerna uppgav att de återkommande samverkar med den könsbekräftande vården och polisens hatbrottsgrupp, liksom att flera aktörer söker sig till organisationerna för att utbilda sig och få råd om hur de kan bli mer inkluderande i hbtq+frågor.

Barn- och ungdomsorganisationerna uppgav att de tack vare bidraget kunnat satsa på att lämna remissvar och representera sina målgrupper på olika möten

för att bedriva påverkansarbete på bred front i samhället. Organisationerna har bland annat bedrivit opinionsbildning i frågor som rör arbetsmarknaden, skolfrågor, tolkfrågor och tillgängliga medier.

En av barn- och ungdomsorganisationerna uppgav att de deltagit på möten med bland annat Ungdomspolitiska Rådet och aktörer inom global hälsa på Utrikesdepartementet. Organisationen bedömde att det givit dem goda möjligheter att föra sina medlemmars talan och driva effektiva dialoger på hälsopolitisk nivå.

En annan barn- och ungdomsorganisation beskrev hur de kontinuerligt blir inbjudna till samtal som rör unga av myndigheter, politiker och näringsliv.

Att organisationerna tillsammans med andra skapar större plattformar och bredare kontaktytor stärker deras möjlighet att påverka samhället i stort, jämfört med om de inte skulle nå ut till andra aktörer. Det ger organisationerna en verklig chans att skapa förändring för sina målgrupper i enlighet med de olika syften som bidragsförordningarna anger. Inte minst kan det tänkas bidra till det långsiktiga målet om att stärka civilsamhällets roll som central del i demokratin.

Organisationernas opinionsbildning ger resultat

I åiterrapporteringarna gavs flera exempel på hur organisationerna lyckats få genomslag inom olika frågor som berör deras målgrupper.

Hbtq-organisationerna framhöll vikten av att förbundsstyrelserna påverkar politiska frågor om att stärka målgruppens existensberättigande och rätt att ta plats i samhället. Genom att vara synliga i debatten, delta i samråd med myndigheter, informera makthavare och svara på remisser har de också höjt transfrågornas status i samhället.

Dessa konkreta exempel visar hur bidraget från MUCF kan stödja verksamheter vars mål är att stärka ställningen i samhället för hbtq-personer.

En barn- och ungdomsorganisation angav att deras material och kunskap om unga uppskattas av kommuner, skolor, myndigheter och tjänstepersoner. Det gör att de allt oftare fått förfrågningar om att hyras in som föreläsare. Organisationen bedömde att det resulterar i en större medvetenhet och bättre förståelse kring unga och olika sociala strukturer, exempelvis åldersmaktsordningen som stänger ute unga från inflytande.

En annan barn- och ungdomsorganisation uppgav att de tack vare sina medlemmars engagemang lyckats påverka ett politiskt parti i flera frågor, bland annat att de tydligare prioriterat permanenta uppehållstillstånd i sitt valmanifest.

Ytterligare ett konkret exempel på lyckad opinionsbildning som en barn- och ungdomsorganisationerna bedrev är att samtal om pornografi sedan hösten 2022 ingår i den nya läroplanen. Det har organisation arbetat hårt och länge för.

Ett annat exempel är att regeringen har tillsatt en utredning som ska se över barns möjligheter att klaga och utkräva sina rättigheter. Organisationen uppgav att de länge kämpat för att Sverige ska skriva under Barnkonventionens tredje tilläggsprotokoll, som ger barn möjlighet att lämna in klagomål till FN:s barnrättskommitté. Organisationens kampanj om sänkt rösträttsålder ledde också till att de fick stöd från den dåvarande demokratiministern.

Specialpedagogiska skolmyndigheten har inlett utredningar och förändringsarbete som på sikt kommer förbättra utbildningskvaliteten för teckenspråkiga barn och unga, en fråga som drivits av en annan barn- och ungdomsorganisation.

Samtliga exempel visar hur barn- och ungdomsorganisationerna via sin opinionsbildning främjar ungas makt att forma sina liv och stärker ungas inflytande över samhällsutvecklingen i enlighet med bidragsförordningens syfte och det ungdomspolitiska målet.

Sammantaget visar beskrivningarna hur organisationerna på ett konkret sätt kan skapa samhällsförändring som gynnar sina målgrupper, vilket främjar bidragsförordningarnas olika syften.

Sammanfattning av de bidragsövergripande effekterna med utgångspunkt i rollen som opinionsbildare och brobyggare

Förutsättningar

MUCF delar ut organisationsbidrag till barn- och ungdomsorganisationer, hbtq-organisationer och organisationer bildade på etnisk grund på uppdrag av regeringen.

Verksamhet

Organisationerna har ekonomiska möjligheter att existera och bedriva verksamhet och makt att använda pengarna till sina egna behov.

Prestationer

Inom ramen för verksamheten har organisationerna kunnat genomföra följande prestationer:

- Medlemmar utbildas i metoder för opinionsbildning.
- De sprider information och kunskap om sitt arbete och existens.
- De samverkar och nätverkar med andra organisationer, beslutsfattare och politiker.
- De skapar plattformar för idéutbyte och samhällsutveckling.
- De skriver remissvar.

Effekter på kort sikt

Prestationerna ger enligt organisationerna och deras medlemmar upphov till följande kortsiktiga effekter:

- Deltagare och medlemmar får verktyg och motivation att påverka på lokal nivå.
- Medlemmarnas frågor får högre status i samhällsdebatten.
- Organisationerna får fler externa förfrågningar om att föreläsa som också ökar spridningen av organisationers kunskap.
- Ökad kunskap och medvetenhet kring sociala strukturer och orättvisor.
- Makthavare ändrar politik och ser över lagstiftning.

Effekter på lång sikt

De kortsiktiga effekterna kan tänkas bidra till de långsiktiga effekter som ligger i linje med förordningens syften:

- Barns och ungdomars självständiga organisering och inflytande i samhället har stärkts.
- Organisationernas egna initiativ och verksamheter med ändamål att stärka ställningen i samhället för hbtq-personer har stärkts.
- Organisationernas egna initiativ och verksamheter som rör kultur, språk, identitet och delaktighet i samhället har stärkts.
- Villkoren för det civila samhället som en central del i demokratin har förbättrats.
- Alla ungdomar har goda levnadsvillkor, makt att forma sina liv och inflytande över samhällsutvecklingen.

Figur 5.4 Verksamhetslogik för organisationsbidragen, rollen som opinionsbildare och brobyggare.

Den strukturerande och processdrivande rollen

Den strukturerande och processdrivande rollen handlar om organisationernas inre arbete, det vill säga allt det arbete som krävs för att vara en organisation som är stabil och fungerar över tid. Kostnaderna för detta inre arbete är det som alla organisationer uppger är det allra svåraste att finansiera från andra källor. Det gör organisationsbidraget från MUCF till ett unikt bidrag.

I den strukturerande och processdrivande rollen ingår exempelvis att ha den kapacitet som krävs för interna demokratiska processer, men även för att vara arbetsgivare, avtalspart, projektägare och att uppfylla alla de lagar och regler som kommer av dessa åtaganden. Lagarna och reglerna rör administration och redovisning, arbetslagstiftning, löner och arvoden, arkivering, revision, hantering av personuppgifter samt säkerhet för anställda och förtroendevalda. Rollen innebär även att driva olika processer som säkrar organisationens överlevnad och stabilitet över tid och samtidigt ge en struktur som kan tillvarata medlemmarnas intressen genom att samverka med offentliga aktörer och andra civilsamhällesorganisationer.

Att organisationsbidraget tillåter en finansiering av organisationernas inre arbete är en av de saker som organisationerna beskrev som mest värdefullt. Det tillåter dem att ta den strukturerande och processdrivande roll som riksorganisationer förväntas kunna ta och gör att de kan ta alla de andra rollerna som beskrivs.

Flera organisationer uppgav att bidraget från MUCF är grunden som organisationerna står på, grunden för deras överlevnad och grunden för fortsatt förvaltning och utveckling. Genom denna grund skapas en struktur som i sin tur låter organisationerna delta i andra sammanhang och strukturer där de delar sakfrågor med andra organisationer, lokalt och centralt.

Kansli

Flera av organisationerna uppgav att de med hjälp av bidraget kunnat upprätthålla en kontinuitet i verksamheten. Framför allt handlar det om att stärka organisationen på ett nationellt plan och skapa ett kansli som stabiliserar den lokala verksamheten. Bidraget har gjort att organisationerna kan ha anställda som sköter det inre arbetet.

En av de etniska organisationerna beskrev i sin återrapportering sambandet mellan en stabil grundstruktur och möjligheten att driva en seriös, demokratisk förening så här:

Bidraget är av helt avgörande betydelse eftersom det finansierar de nödvändiga professionella resurserna som säkerställer den demokratiska processens logistik.

De etniska organisationerna uppgav att de inte skulle kunna planera och genomföra sina gemensamma aktiviteter, eller driva ett kansli som utgör navet för organisationens interna och externa informationsarbete, utan bidraget från MUCF. Det finns inte något annat ekonomiskt stöd som kan finansiera organisationens administrativa arbete på det sätt som organisationsbidraget gör.

Även barn- och ungdomsorganisationerna beskrev vikten av att kunna ha ett kansli och kanslipersonal. Det beskrevs hur kansliet fungerar som en stabil punkt för de ideellt engagerade med stöd, kontinuitet, administration och även som förvaltare av organisationens minne och kunskap. Bidraget ger möjlighet för generalsekreterare och övrig kanslipersonal att fungera som ett stöd för ungdomsföreningarna. Det sker genom daglig kontakt via sociala medier, telefon, genom att medlemmar besöker kansliet eller genom att personal åker ut till medlemmarna. Exempelvis kan generalsekreterare och kanslipersonal svara på frågor eller agera bollplank om medlemmar vill genomföra en idé i föreningen eller lösa en konflikt.

Anställd personal

Tack vare bidraget från MUCF kan organisationerna anställa personal. Det skapar förutsättningar för ett hållbart engagemang för förtroendevalda och ideellt engagerade som kan bidra med tid och kompetens efter förmåga. Organisationsbidraget gör att man kan anställa generalsekreterare och personal som arbetar med kommunikation, medlemsvärvning, lokalt engagemang och som kan stötta medlemsföreningarna. De anställda kan arbeta med att sprida kännedom om organisationerna, anordna utbildningar och öppna föreläsningar samt koordinera nationella medlemsträffar.

En barn- och ungdomsorganisation uppgav att de med hjälp av bidraget kunnat anställa en pressekreterare som kan förstärka elevernas påverkansarbete bredare och mer effektivt gentemot makthavare och politiker.

En annan barn- och ungdomsorganisation beskrev att de inte kunnat anställa en verksamhetsutvecklare som stöttar distriktet och stärker de lokala medlemsföreningarna utan bidraget. Utan verksamhetsutvecklarens stöd hade organisationen inte haft aktiv verksamhet i distrikt med bristande organisationserfarenhet.

En hbtq-organisation uppgav att möjligheten att ha anställd personal är avgörande för organisationens existens:

Utän MUCF:s bidrag skulle vi inte kunna arvoda någon och vi skulle behöva säga upp vårt kontor, vilket i princip skulle innebära att vår verksamhet upphör.

Lokaler

Många organisationer uppgav att de inte kan ha en fysisk plats för förbundets kontor, arkiv och styrelsemöten utan bidrag.

En etnisk organisation skrev i sin återrapportering att bidraget gör att de kan ha ett brett aktivitetsutbud i sina lokaler i Stockholm. Platsen beskrivs som ett centrum för kultur, integration och sociala kontakter.

En barn- och ungdomsorganisation beskrev att riksförbundet tillsammans med medlemsföreningen kan hyra ett kontor och få tillgång till rum för möten

och utbildningar, förvaringsutrymme, arkiv, kontorsyta och konferensrum för årsmöte tack vare bidraget.

Lokalföreningar stöts och stärks

Organisationsbidraget är betydelsefullt för organisationernas lokala föreningar. Bidraget medverkar till att skapa en stabil nationell styrning av organisationerna, som innebär att det administrativa arbetet kan organiseras av avlönad personal istället för av lokalföreningarna. En börda som annars hade blivit ohållbart tung att bära för små lokalföreningar. Bidraget gör att riksorganisationen kan stötta sina lokalföreningar runt om i landet. Exempel på stöd kan vara att generalsekreterare i barn- och ungdomsorganisationer deltar på ungdomsförningars årsmöte, antingen som åhörare eller som sekreterare då behov finns.

En barn- och ungdomsorganisation uppgav att man kan ha centralt anställd personal som gör att man både kan verka lokalt och genomföra stora aktiviteter nationellt genom bidraget. Utan bidraget bedömde man att man skulle ha verkat på max tio procent av nuvarande nivå.

En hbtq-organisation gav detta exempel på lokalföreningar som skapats tack vare organisationsbidraget:

Ett exempel på det är frögruppen Mälardalen som under årsmötet 2022 välkomnades som en regelrätt förening. Ett annat exempel är den nystartade frögruppen Norr som samlar medlemmar från Västernorrland och Västerbotten till friluftsandakter och mässor.

En etnisk organisation beskrev så här hur riksförbundet kunnat bidra till utveckling på lokal nivå i och med bidraget från MUCF:

Riksförbundets verksamhet skapar meningsfulla möten och är en vitamininjektion för lokalföreningarna. De växer genom samarbete och de olika typer av möten som riksförbundet skapar genom sin koordinerande roll. Samarbete skapar synergieffekter, både på lokal nivå och riksnivå.

Bidraget minskar organisationernas administrativa börda

Organisationerna beskrev hur organisationsbidraget kan användas för att ta in extern hjälp med administrativa uppgifter som exempelvis bokföring och medlemsregistrering. Det avlastar tunga styrelseposter och gör att fler kan engagera sig i styrelsearbetet. Det gör också att organisationerna kan investera i administrativ infrastruktur som till exempel datasystem. Det frigör tid som istället kan läggas på att berika medlemmarna i form av seminarier, utbildningar, rapportlanseringar med mera.

Organisationsbidraget möjliggör nya projekt och andra finansieringskällor

Organisationsbidraget skapar den grund som verksamheten vilar på och ger möjlighet för medlemmar och lokalföreningar att engagera sig och utvecklas. Lokalföreningarna får möjlighet att utveckla nya idéer istället för att kämpa för sin överlevnad. De kan ta en aktiv och initiativtagande roll som är av avgörande betydelse för det civila samhällets livskraft. Det beskrevs såhär av en barn- och ungdomsorganisation:

Med bidraget får föreningarna ekonomisk trygghet och förutsägbarhet så att de kan ha fokus på att genomföra roliga och utvecklande fritidsaktiviteter och läger. Detta istället för att behöva jaga intäkter från sponsorer och andra potentiella bidragsgivare.

I och med organisationsbidragets grundfinansiering har organisationerna kapacitet att söka projektmedel för att utvecklas inom olika områden.

En hbtq-organisation uppgav att organisationsbidraget ger medlemmar och styrelser möjligheter att samlas för att dela projektidéer och att de därefter kan få hjälp att ansöka om projektbidrag för att genomföra dessa idéer.

En barn- och ungdomsorganisation uppgav att organisationsbidraget gjort att de kunnat lägga tid på att söka projektmedel för att utveckla organisationen och bedriva en mer omfattande verksamhet. De skrev:

Har man möjlighet att få samma bidrag varje år gör det att man slipper oroa sig för den återkommande verksamheten i framtiden. Istället kan man fokusera på att utveckla organisationen.

Ett vanligt krav för att beviljas projektbidrag eller annan typ av finansiellt stöd är att det finns en ekonomisk grundstabilitet i organisationen. Organisationsbidragets betydelse för stabiliteten beskrevs såhär av en barn- och ungdomsorganisation:

Utan bidraget skulle vi inte ha möjlighet att ha ett kansli med anställd personal på ett kontinuerligt plan, vilket är helt centralt för stabiliteten och resiliensen i organisationen. Måttet av stabilitet är helt avgörande om organisationen ska ha möjlighet att kunna arbeta med olika finansieringskällor från exempelvis näringslivet.

Att organisationsbidraget från MUCF kan användas för att utveckla den strukturerande och processdrivande rollen är en nödvändig förutsättning för att uppnå samtliga förordningars syften. De grundläggande organisatoriska strukturer som bidraget möjliggör bidrar också till att villkoren för det civila samhället som en central del i demokratin förbättras.

Sammanfattning av de bidragsövergripande effekterna med utgångspunkt i den strukturerande och processdrivande rollen

Förutsättningar

MUCF delar ut organisationsbidrag till barn- och ungdomsorganisationer, hbtq-organisationer och organisationer bildade på etnisk grund på uppdrag av regeringen.

Verksamhet

Organisationerna har ekonomiska möjligheter att existera och bedriva verksamhet.

Prestationer

Inom ramen för verksamheten har organisationerna kunnat genomföra följande prestationer:

- De har kunnat bedriva nationellt kansli, hyra lokaler och anställa personal.
- Deras kanslipersonal har stöttat ideellt engagerade och lokalföreningar.
- De har kunnat ta in externt administrativt stöd.

Effekter på kort sikt

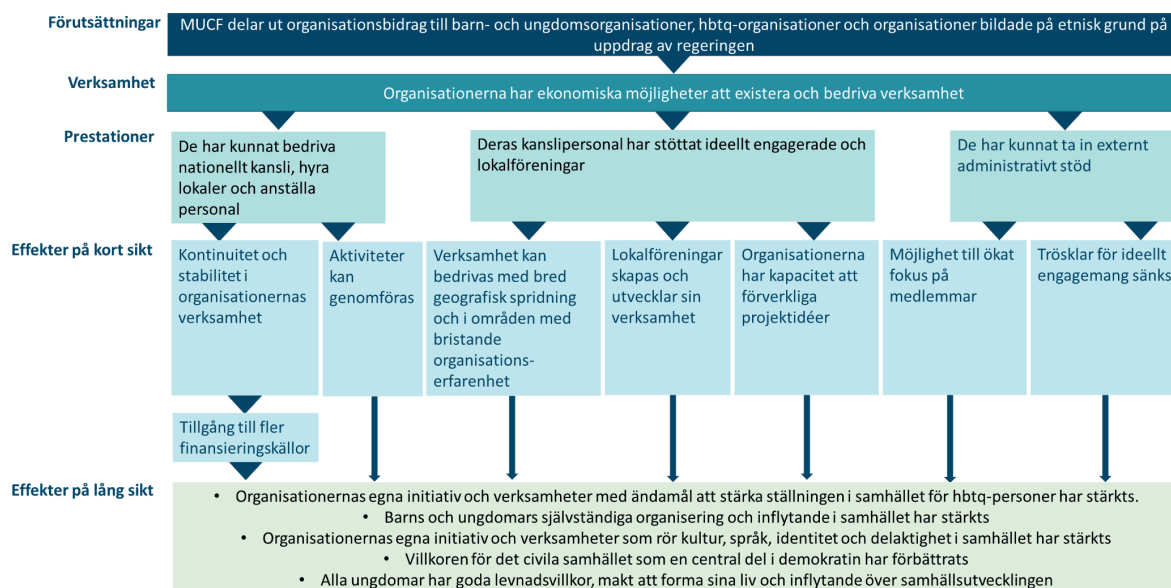
Prestationerna ger enligt organisationerna och deras medlemmar upphov till följande kortsiktiga effekter:

- Kontinuitet och stabilitet i organisationernas verksamhet.
- Lokalföreningar skapas och utvecklar sin verksamhet.
- Organisationerna har kapacitet att förverkliga projektidéer.
- Trösklar för ideellt engagemang sänks.
- Verksamhet kan bedrivas med bred geografisk spridning och i områden med bristande organisationserfarenhet.
- Aktiviteter kan genomföras.
- Möjlighet till ökat fokus på medlemmar.
- Tillgång till fler finansieringskällor.

Effekter på lång sikt

De kortsiktiga effekterna kan tänkas bidra till de långsiktiga effekter som ligger i linje med förordningens syften:

- Organisationernas egna initiativ och verksamheter med ändamål att stärka ställningen i samhället för hbtq-personer har stärkts.
- Barns och ungdomars självständiga organisering och inflytande i samhället har stärkts.
- Organisationernas egna initiativ och verksamheter som rör kultur, språk, identitet och delaktighet i samhället har stärkts.
- Villkoren för det civila samhället som en central del i demokratin har förbättrats.
- Alla ungdomar har goda levnadsvillkor, makt att forma sina liv och inflytande över samhällsutvecklingen.

Figur 5.5 Verksamhetslogik för organisationsbidragen, den strukturerande och processdrivande rollen.

Rollen som demokratiskola

Rollen som demokratiskola handlar om att vara ett forum som kan kanalisera människors engagemang. Genom föreningen kan individer öka sin kompetens inom frågor som är viktiga för dem. Det handlar också om att utveckla och stärka sin egen röst, både internt i organisationen och som representant för organisationen i samhället eller i dialog med andra aktörer. I rollen ingår också att lära ut och skapa förståelse för föreningskunskap och hur demokratiska beslutsprocesser fungerar, genom att låta medlemmarna själva tillämpa demokratiska metoder.

En vanlig syn på civilsamhället är att det kan fungera som demokratiskola där medlemmarna övar på egenskaper som är viktiga för att vara demokratiska medborgare, som tillit och respekt för olika åsikter⁴⁶. Robert Putnam beskrev i sin studie hur förekomsten av ideella organisationer skapar ett socialt kapital som fungerar som tillitsskapande och demokratifrämjande kitt mellan medborgarna⁴⁷.

Föreningsengagemang, särskilt inom politiska organisationer men också inom andra föreningar, anses kunna stärka de så kallade medborgerliga färdigheterna hos medlemmarna⁴⁸. Färdigheterna kan exempelvis vara att tala inför folk, att skriva texter, att fatta beslut och att delta i möten. Dessa färdigheter hos individen skapas genom delaktighet i beslutsfattande och gemensamt arbete

⁴⁶ Almond och Verba, 1963.

⁴⁷ Putnam, 1993.

⁴⁸ Burns, Schlozman och Verba, 2001: 223-224.

inom organisationen. Färdigheterna ökar i sin tur individens möjlighet att bli politiskt aktiv⁴⁹.

Robert Putnam har varnat för vad han kallar sammanbindande kapital (bonding), vilket innebär att identiteten inom en homogen grupp förstärks på ett segregterande sätt medan externa grupper utesluts⁵⁰. Samtidigt visar svenska befolkningsundersökningar att de som arbetar ideellt är överrepresenterade bland personer som uttrycker generell tillit, det vill säga uppfattningen om att det går att lita på de flesta personer⁵¹.

I MUCF:s rapport ”Ungas röst – en studie om ungas valdeltagande 2018” från 2022 beskrivs studier som visar att det finns ett positivt samband mellan engagemang i civilsamhällesorganisationer och politiskt engagemang. Exempelvis röstar unga som är medlemmar i föreningar i högre grad än unga som inte är medlemmar i föreningar. En studie visar att politiskt engagemang i civilsamhällesorganisationer i ungdomen kan ha en viss positiv effekt på politiskt engagemang i vuxen ålder⁵².

Organisationerna säkrar medlemmarnas delaktighet och påverkanskraft

Intervjupersonerna från de etniska organisationerna och barn- och ungdomsorganisationerna beskrev att medlemmarna ökat sina arbetsinsatser och sin förmåga att förändra organisationen. De beskrev en öppen och inkluderande kultur där alla bidrar, där det går att påverka och där medlemmarnas egna röster blir hörda.

De intervjuade i den ena etniska föreningen beskrev att lyhördheten för medlemmarna är viktig i organisationens interna demokrati. Deltagarna förstår att föreningen består av medlemmarna som grupp och inte enbart av styrelsen. Styrelsen förvaltar, strukturerar, beslutar och har det högsta ansvaret för organisationen. Medlemmarna utför jobbet och står för engagemanget som resulterar i att olika projekt startas. Organisationen beskrevs som en öppen en plattform för att testa idéer och mobilisera gemensamma krafter i syfte att påverka. Man sa:

Det är inte så svårt som medlem eller som engagerad person i föreningen att göra de saker som vi ser ett intresse för. Den plattformen som etablerats här i organisationen är inte så låst.

Organisationen arbetar aktivt för att göra sina medlemmar delaktiga. Det handlar bland annat om jämn representation av könen – man vill ha kvinnliga representanter i styrelsen och en kvinnlig ordförande. Organisationen skapar också plattformar där ungdomarna gör sina röster hörda och driver sina egna arbetsprocesser istället för att låta vuxna anta vad ungdomar vill engagera sig i.

⁴⁹ Bengtsson, 2004:12, Bengtsson och Kugelberg, 2009:58, Myrberg, 2004:209 och Norris, 2002:169.

⁵⁰ Putnam, 2000.

⁵¹ von Essen, 2020.

⁵² MUCF, 2022a.

Det faktum att det finns en röd tråd mellan styrelsens ord och handling i frågor om representation och medlemsinflytande motiverar medlemmarna att engagera sig. Intervjupersonen konstaterar:

Vissa bara pratar och säger de här orden och det låter fint, men det känns som att i vår förening försöker vi göra handling av det. Man säger inte bara att man vill ha jämn fördelning i ansvarstagande och beslutsfattande, utan ser faktiskt till att det blir så. Jag och andra medlemmar kan se det. Det gör att vi växer och får fler medlemmar.

Citatet illustrerar hur organisationskulturen kan inkludera och stärka medlemmarna på ett sätt som kan påverka medlemmarnas delaktighet i demokratin. Många europeiska studier, och även exempel från Kanada, har visat ett positivt samband mellan etniskt föreningsengagemang och politiskt deltagande⁵³. Under förutsättning att föreningarna är horisontellt uppbyggda, det vill säga att det inte råder en för stark hierarki i relationen mellan medlemmarna, kan medlemmarnas sociala och medborgerliga färdigheter stärkas på ett sätt som gynnar det politiska deltagandet⁵⁴. Det har betydelse för civilsamhällets roll som central del i demokratin.

En intervjuad i den andra etniska organisationen resonerade kring organisationens betydelse för det individuella ansvarstagandet. Hen menar att föreningslivet lär medlemmar hur de själva kan bidra och skapa förändring i samhället istället för att vänta på att någon annan ska åstadkomma det åt en och sa:

Ska jag ringa till kommunen och klaga eller ska jag ge konkreta förslag? Ska jag ringa till ordföranden i föreningen och fråga vad de kan göra åt saken? Nej, vad är det JAG kan göra? /.../Att önska sig något är inte samma sak som att leva livet och kunna påverka sin omgivning och sina kompisar.

Resonemanget tyder på att organisationskulturen kan främja medlemmars självständighet och initiativtagande. Det skulle kunna tyda på att medlemmarna genom sitt föreningsengagemang uppmuntras till att bli aktiva samhällsmedborgare – en vitaliserande faktor för en demokrati som präglas av delaktighet.

Medlemmar får demokrati- och föreningskunskap

Teoretisk kunskap och demokratiska värderingar sprids

Organisationernas återrapporeringar vittnar om hur bidraget från MUCF gör att de kan anordna fysiska och digitala utbildningar för att ge medlemmarna verktyg för att organisera sig och skapa opinion. Riksförbunden kan bevara och förnya föreningskunskap åt medlemsföreningar genom att anordna utbildningar för medlemmar, förtroendevalda och för styrelsen. Organisationerna beskriver hur deltagande i konferenser och seminarier höjer medlemmarnas kunskap om samhället och förståelse för hur andra ideella föreningar arbetar.

⁵³ Michon och Vermeulen, 2013:598 samt O'Neill et al., 2012:187.

⁵⁴ Fennema och Tillie, 2005:234 och 231.

En barn- och ungdomsorganisation rapporterade att de anordnar diskussionskvällar, temadagar, studieresor och samarbeten med olika samhällsviktiga aktörer. Enligt organisationen är organisationsbidraget viktigt för att dessa aktiviteter ska kunna förankras i föreningens demokratiska värderingar. De skrev:

Vi vill att våra medlemmar ska känna att vi är ett förbund som inte bara tar ansvar och står upp för landet och dess värderingar utan att vi även erbjuder dem en trygg, avslappnad plats med sunda värderingar där man kan vara sig själv. För att vi ska kunna vara en organisation som når ut i dessa frågor så måste vi ha en god organisationsstruktur med både mänskliga och ekonomiska resurser, vilket bidraget ligger till grund för.

I rollen som demokratiskola ingår inte bara föreningskunskap och kompetensutveckling utan också fostran i demokratiska idéer. De intervjuade i de etniska organisationerna beskrev alla hur de demokratiska värderingarna genomsyrar verksamheten. En medlem som inte har varit engagerad i en förening tidigare beskrev hur hen uppskattar att få inblick i den demokratiska processen:

Det är kul att alla har fått säga sitt och räckt upp handen. Det är positivt att se hur det har funkat. Under de sju åren har jag varit med i föreningen har jag aldrig varit med om konflikt. Demokratien är så pass stark att det inte går att tjafsa om det - man respekterar majoritetsbeslut.

En annan medlem beskrev hur hen tack vare sin erfarenhet av demokratiska tillvägagångssätt i sin förening, bottnat i att man inte vinner på att frånga demokratiska processer. Hen uppmuntrar ungdomar att delta i föreningslivet, eftersom man där kan lära sig värderingar som man kanske inte alltid lär sig i skolan. Hen konstaterar:

Det finns ingen skola, varken i Sverige eller i andra delar av världen, som kan ge all den kunskap jag fått från olika föreningar. Det handlar om värderingar; man kan bli arg, men då är det på en person och inte på en hel grupp.

Demokratisk skolning är betydelsefull på dubbla plan när det gäller personer som inte har vuxit upp med det svenska politiska systemet. Dels tillhandahålls de verktyg som behövs för att kunna delta i demokratin som politiska aktörer och dels minskar risken för demokratiproblem i form av segregation och utanförskap hos minoritetsgrupper. Genom det skapas en koppling till bidragsförordningens syfte att de etniska organisationernas egna initiativ och verksamheter som rör kultur, språk, identitet och delaktighet i samhället stärks.

Intervjupersonerna i en av barn- och ungdomsorganisationerna berättade hur organisationen minst två gånger om året antingen anordnar föreläsningar om demokrati eller om hur en förening eller organisation ska fungera. På varje resa eller läger diskuteras demokrati och vad det innebär. De uppger att det hela tiden finns nya saker att lära sig, om och om igen så här:

Jag kan berätta i sömnen vad demokrati innebär för jag har blivit matad med det. Det är bra att man vet sina rättigheter och hur man förändrar samhället.

Citatet visar hur barn- och ungdomsorganisationerna kan verka för att uppfylla de syften om demokratisk fostran och utveckling som framgår i bidragsförordningens förarbeten. Sammantaget innebär också spridningen av demokratiska värderingar att bidraget stärker civilsamhällets roll som central del i demokratin.

Medlemmar får öva på praktisk föreningskunskap och lär sig att genomföra egna aktiviteter

Barn- och ungdomsorganisationerna beskrev hur de försöker underlätta för unga arrangörer att organisera sig och själva besluta, utforma och bedriva sin föreningsverksamhet. Det kan ske genom praktiskt stöd och hjälp i bland annat styrelse-, ekonomi-, GDPR- och valberedningsfrågor. Organisationerna erbjuder stöd i kontakt med tjänstemän och politiker, genomför mentorsprogram för unga konsert- och festivalarrangörer, anordnar nätverksträffar och bidrar i trygghets- och säkerhetsarbete.

Organisationsbidraget gör att de kan tillhandahålla en plattform där unga kan lära sig mer om föreningslivet, ta egna initiativ, lära sig att söka och redovisa bidrag, genomföra arrangemang och utveckla sin sociala och demokratiska kompetens.

En barn- och ungdomsorganisation beskrev hur majoriteten av de som engagerar sig saknar tidigare föreningserfarenhet. De upplever att verksamheten i sig blir en tydlig demokratiskola för unga samt en folkbildningspunkt där ungdomar både kan träffas och förverkliga gemensamma initiativ och lära sig administration, ledarskap samt föreningsdemokrati.

En av de intervjuade i en etnisk organisation berättade att styrelsen får utbildningar om föreningsdagordningar och om hur årsmöten och styrelsemöten ska gå till. Som medlem lär man sig det och sprider föreningskunskap vidare till nya unga medlemmar.

Intervjupersonerna från hbtq-organisationen beskrev ett liknande sätt att sprida kunskap i sin organisation, där förenings- och demokratikunskapen liksom civilsamhällespraktiken är välgrundad hos äldre medlemmar. Det gör att man som ny medlem får mycket gratis berättar de:

De flesta har en god kunskap om de demokratiska processerna vilket gör att man får en fantastisk inskolningen i det. /.../Har man inte bra koll så får man hänga med ett gäng som är fulla av iver att dela med sig av hur den demokratiska processen med ombud, årsmöten, landsmöten, val- och förslagsprocesser går till.

Citatet visar hur organisationen kan utveckla medlemmarnas medborgerliga färdigheter, vilket i sin tur ökar deras möjligheter till ett aktivt politiskt deltagande. På så sätt rustar organisationernas verksamhet medlemmarna så att de kan stärka sin ställning i samhället, i enlighet med bidragsförordningens syfte.

En barn- och ungdomsorganisation beskrev i sin återrapportering hur kansliet stödjer och handleder de ideella medlemmarna i sina uppdrag så att de utvecklas och lär sig sina roller. Det finns uppdrag på olika nivåer som ger individerna möjlighet att bygga kunskap genom att testa olika funktioner och uppdrag inom organisationen över tid. De skrev:

Med låga trösklar och en stor variation på uppdragen finns det ofta något för alla. Allt från att hjälpa till en dag på ett event till att vara projektledare för en nationell verksamhet.

Intervjupersonerna i barn- och ungdomsorganisationerna beskrev hur den här typen av vägledning och stöd är till hjälp för att de ska känna sig trygga och växa i organisationen. En medlem berättar att hen redan som 14-åring blev sekreterare i styrelsen:

Jag började som vice sekreterare och kunde ställa frågor. De pausade och kollade att jag hängde med. Försiktigt fick jag börja steppa in. Det var kul för jag kände att jag kunde göra en förändring.

Ett annat exempel är att organisationerna kan lära unga medlemmar hur ett möte fungerar, något som en intervjuad ungdom beskriver såhär:

Jag tyckte att det var läskigt att det fanns massor med lagar och regler som man behöver följa. Men jag har lugnat ned mig. Varje tisdag går vi igenom stadgar och dagordning. Det har bidragit till något annat som jag kan använda mig av i livet.

Genom att stärka medlemmarnas röst och demokratiska kompetens ökar deras tilltro till sin egen förmåga och betydelse i samhället, men också deras möjligheter i ett framtida förenings- och yrkesliv. Det är både en investering i den egna organisationen och i det omgivande samhället samtidigt. På så sätt bidrar organisationerna, oavsett bidragstyp, till att förbättra villkoren för det civila samhället som en central del i demokratin.

En intervjuad medlem i en av barn- och ungdomsorganisationerna beskrev hur hen lär sig hur man kan gå från idé till verklighet för att förändra saker. Hen exemplifierar med att hen fått möjlighet att på eget initiativ genomföra en kulturnatt där hen bor. Utlåtandet visar tydligt kopplingen mellan medlemmars föreningsengagemang och det ungdomspolitiska målet att alla ungdomar ska ha goda levnadsvillkor, makt att forma sina liv och inflytande över samhällsutvecklingen.

Ungdomar stärker sina förmågor, tror på sin egen kapacitet, tar mer initiativ och får möjlighet att skapa samhällsförändring genom organisationerna som mottar statsbidrag från MUCF.

Även en intervjuperson från en etnisk organisation berättade att organisationen uppmanar individerna att själva organisera aktiviteter, sammankomster och insamlingar till lägerresor. Hen beskrev hur man steg för steg lär medlemmarna

hur man ordnar och ansvarar för en aktivitet från början till slut och hur man kan fördela arbetsuppgifter på ett bra sätt. Det medlemmarna lär sig i föreningslivet gör att de tror på sin förmåga att verka i samhället och bidra till förändring.

Organisationernas och medlemmarnas beskrivningar ger belägg för att teorier om civilsamhället som demokratiskola kan användas på de organisationer som får statsbidrag från MUCF. Organisationernas plattformar för utveckling av medlemmarna demokratiska kompetens är en central del i den svenska demokratin. Kompetensen sprids både till medlemmar genom utbildningsträffar och mellan medlemmar. Det ger synergieffekter som ytterligare stärker kopplingen mellan organisationsbidraget och bidragsförordningarnas syften.

Sammanfattning av bidragsövergripande effekter med utgångspunkt i rollen som demokratiskola

Förutsättningar

MUCF delar ut organisationsbidrag till barn- och ungdomsorganisationer, hbtq-organisationer och organisationer bildade på etnisk grund på uppdrag av regeringen.

Verksamhet

Organisationerna har ekonomiska möjligheter att existera och bedriva verksamhet.

Prestationer

Inom ramen för verksamheten har organisationerna kunnat genomföra följande prestationer:

- De skapar en öppen och inkluderande kultur där alla bidrar och kan testa idéer.
- De arbetar med representation och ger medlemsinflytande.
- Medlemmar uppmuntras att ta eget ansvar.
- De utbildar medlemmar, förtroendevalda och styrelser.
- De arrangerar studieresor, temadagar och demokratiföreläsningar.
- Medlemmar får praktiskt stöd i föreningsfrågor av organisationerna.
- De utgör kontaktvägar till politiker och tjänstepersoner.
- Det sker en kunskapsöverföring mellan medlemmar.

Effekter på kort sikt

Prestationerna ger enligt organisationerna och deras medlemmar upphov till följande kortsiktiga effekter:

- Medlemmar får förenings- och demokratikunskap.
- Medlemmar kan själva genomföra idéer och skapa förändring.
- Medlemmarna blir mer självständiga och tar fler initiativ.
- Organisationerna får fler medlemmar.
- Medlemmar utvecklar demokratiska värderingar.

Effekter på lång sikt

De kortsiktiga effekterna kan tänkas bidra till de långsiktiga effekter som ligger i linje med förordningens syften:

- Barns och ungdomars självständiga organisering och inflytande i samhället har stärkts.
- Organisationernas egna initiativ och verksamheter som rör kultur, språk, identitet och delaktighet i samhället har stärkts.
- Organisationernas egna initiativ och verksamheter med ändamål att stärka ställningen i samhället för hbtq-personer har stärkts.
- Villkoren för det civila samhället som en central del i demokratin har förbättrats.
- Alla ungdomar har goda levnadsvillkor, makt att forma sina liv och inflytande över samhällsutvecklingen.

Figur 5.6 Verksamhetslogik för organisationsbidragen, rollen som demokratiskola.

Den tillgängliggörande och kompenserande rollen

I den tillgängliggörande och kompenserande rollen ingår att på olika sätt kompensera för både nuvarande och potentiellt nya medlemmars resurser och förmågor. Så många som möjligt ska kunna vara med och delta i organisationens verksamhet. Men det handlar också om att alla, oavsett bakgrund, ska ha möjlighet att växa och utveckla sin potential genom att engagera sig i organisationen.

Det handlar både om att sänka hinder för att delta i organisationen och att öka medlemmarnas resurser så att de ska kunna bemästra olika hinder, både i organisationen och i samhället i stort. Det innebär också att göra verksamheten relevant för fler för att få dem att engagera sig i organisationen.

Både intervjuerna och återrapporteringarna visade att organisationerna tar hänsyn till flera aspekter för att göra verksamheten tillgänglig. Det kan till exempel vara medlemmarnas hälsa, identitet, sociala förmågor eller ekonomi.

Organisationerna arbetar också för att skapa en välkomnande atmosfär för personer som är ovana vid föreningsliv eller är nya i Sverige. Inte minst strävar organisationerna efter att finnas både i större städer och på gles- och landsbygd.

Bidraget från MUCF är avgörande för att organisationerna ska kunna arbeta med dessa tillgänglighetsfrågor.

Ekonomisk tillgänglighet

Barn- och ungdomsorganisationerna påpekade att bidraget från MUCF är synnerligen viktigt för att kunna ge ekonomiskt utsatta unga en möjlighet att delta. Bidraget gör att organisationerna kan arrangera aktiviteter och bedriva verksamhet utan att behöva ta ut höga medlemsavgifter. Till skillnad från till exempel fackförbund som tar ut en medlemsavgift gör organisationsbidraget att organisationerna kan bedriva en verksamhet som är tillgänglig och gör skillnad för så många som möjligt.

En barn- och ungdomsorganisation beskrev att medlemsföreningarna betalar sina deltagaravgifter med hjälp av organisationsbidraget. Det gör att alla i medlemsföreningarna har möjlighet att delta, oberoende av medlemsföreningens och individens ekonomiska situation. Enligt organisationen bidrar detta till föreningens beslutsfattande genom att nästan alla medlemmar deltar vid de tillfällen då avgörande beslut tas och konstaterade:

Organisationen utvecklas som mest när alla kan dela idéer och erfarenheter för att hjälpa varandra.

En annan barn- och ungdomsorganisation beskrev att deras medlemmar inte har ekonomiska resurser för att betala höga avgifter och att endast 30 procent av medlemmarna väljer att förnya sitt medlemskap när fakturan kommer. Organisationen har därför valt att ta bort medlemsavgiften helt för att fler medlemmar ska ha möjlighet att stanna kvar längre i organisationen. Sedan organisationen tog bort medlemsavgiften ser de en starkare medlemstillväxt av unga med icke-nordiskt klingande namn, nyanlända och medlemmar från fler geografiska områden.

En intervjuperson från en av barn- och ungdomsorganisationerna beskrev att hen inte hade den ekonomiska friheten att börja på en vanlig dansskola och att hens organisation då utgjorde ett bra alternativ för att hen skulle kunna utveckla sina danskunskaper och utvecklas som person. Hen berättade:

Alla föräldrar har inte den ekonomiska kapaciteten. Det ska inte vara ett argument att man inte har råd. Det är så lätt för ett barn att bli utanför för att man inte har råd, pengar är ett så stort problem. Aktiviteterna i vår organisation är för alla samhällsklasser.

Enligt MUCF statistiktjänst ungidag.se ökade andelen unga i åldrarna 20 till 24 år med låg ekonomisk standard under 2019 och 2020. 2018 var andelen 25,3 procent och 2020 var andelen 27,6 procent⁵⁵. Vikten av att civilsamhällets organisationer är tillgängliga ur ekonomisk synpunkt är därför extra relevant nu.

Geografisk tillgänglighet

Organisationerna beskrev att de tack vare bidraget från MUCF kan satsa på hela sin målgrupp, oavsett var de bor eller vilken bakgrund de har. Bidraget gör också att organisationerna kan skapa fler mötesplatser och aktiviteter utanför storstäderna. Det är enligt en återrapportering särskilt viktigt för de organisationer som arbetar hårt för att stödja civilsamhällets närvaro i glesbygd och inland. Tillgänglighet kopplat till geografi handlar bland annat om att organisationerna kan sänka trösklarna för att engagera sig ideellt genom att öka stödet till unga att starta egna föreningar oavsett var man bor. Organisationsbidraget gör så att riksorganisationerna även kan driva lokalföreningar på små orter med få medlemmar och liten rekryteringspotential. En organisation skrev:

En del medlemsföreningar har en stor och stabil medlemsbas medan andra föreningar, främst i mindre orter, har en liten och skör medlemsbas och därmed också en skör ekonomi. För de mindre föreningarnas existens är det ekonomiska stödet och bidraget helt avgörande.

Att de ideella organisationerna är aktiva i alla delar av landet och inte bara i större städer är en demokratifråga som berör civilsamhällets geografiska spridning. Organisationsbidraget stärker tillgänglighet genom att organisationer finns på fler platser. Det innebär att det bidrar till det långsiktiga effektmålet om att villkoren för det civila samhället som en central del i demokratin har förbättrats.

Tillgänglighet för nyanlända

Genom bidraget kan organisationerna nå och ge rätt stöd till personer som generellt sett har en låg organiseringsgrad.

En barn- och ungdomsorganisation uppgav att de lyckats organisera många nyanlända och flyktingar. Det har bland annat gett upphov till aktiva lokalgrupper med stor del nyanlända barn och ungdomar som engagerar sig i sina lokalsamhällen. Organisationen bedömer att detta leder till en ökad integration i medlemmarnas lokalsamhällen, en process som drivs av medlemmarna själva.

Organisationerna anpassar sig efter medlemmarnas funktion och hälsa. Några barn- och ungdomsorganisationer riktar sig specifikt till målgrupper med funktionsnedsättning. Eftersom medlemmarna behöver specialanpassning vid möten och träffar ger bidraget från MUCF möjlighet att genomföra styrelsearbete och stadgeenliga möten med de merkostnader som målgruppsanpassningen innebär.

⁵⁵ MUCF, 2023.

En organisation beskrev vad den här typen av anpassning kan innebära för organisationens grundstruktur så här:

Eftersom våra medlemmar lever med en kronisk sjukdom som innebär perioder av skov eller svårigheter att delta på grund av biverkningar av medicinsk behandling, krävs emellanåt extra stöd från personalen för att täcka upp och stötta och på så sätt hålla igång verksamheten.

Identitet och social tillhörighet

Under intervjun med hbtq-organisationen diskuterade medlemmarna tillgänglighet utifrån identitet och öppenhet. Enligt intervjupersonerna är hbtqi-organisationer och andra typer av organisationer som avviker från normen särskilt duktiga på att inkludera människor. De uppgav att de har lättare att se bortom exempelvis könsidentitet, sexuell läggning, funktion eller etnicitet. En av medlemmarna beskrev hur det som betraktas som annorlunda blir en resurs och en tillgång i det gemensamma:

Vi delar erfarenheter. Det som inledningsvis är konstigt gör vi till en tillgång, något som inte är knepigt att existera i. Vi är varandras resurser i det.

Citatet visar hur gemenskapen och organisationskulturens öppenhet för olika identiteter stärker medlemmarna. Istället för att betraktas som avvikande ses medlemmarnas egenskaper som tillgångar. Det kan tänkas vara ett viktigt första steg i att stärka ställningen i samhället för hbtq-personer i enlighet med bidragsförordningens syfte.

De intervjuade medlemmarna i en av barn- och ungdomsorganisationerna upplevde att ingen medlem någonsin blivit utlämnad för att personen tycker eller tänker annorlunda. Det är en öppen organisation där alla är välkomna, även den som är blyg. De konstaterar:

Det finns en stereotyp som utgår från att den som gillar fysik, rymden och nördier inte är den mest socialt talangfulla tonåringen. Även om det är en stereotyp bild så finns det vissa medlemmar i organisationen som passar in på den beskrivningen. Det har format organisationen för den är uppbyggd av småskygga nördar. Det är fint att se hur det skapats en fantastisk gemenskapskultur där dessa personer, och andra, är inkluderade.

Låga trösklar för personer utan erfarenhet av föreningsliv

Intervjupersonerna i en av de etniska organisationerna beskrev hur deras organisation försöker göra verksamheten tillgänglig för personer som inte har erfarenhet av föreningslivet. Det gäller särskilt pojkar som har tagit fel beslut i livet, inte hittat sin plats och hamnat i destruktiva mönster. Organisationerna försöker få de här personerna att känna sig bekväma och välkomna för att kanalisera deras kreativitet, kunskap och drivkraft i projekt. Detta lyckas

organisationerna med genom att vara bra på att kommunicera och låta det ta tid. En berättar:

Av någon anledning har jag och många andra i föreningen ganska lätt att skoja och välkomna de lite yngre killarna. De ska känna: "jag kanske inte behöver ha så mycket förkunskaper, jag kanske inte behöver ha varit med i en förening, jag kanske aldrig har suttit på ett medlemsmöte eller drivit en process, men jag är välkommen att lyssna och lära mig. När det känns rätt för mig kan jag också engagera mig".

Enligt intervjupersonerna blir detta en skyddsfaktor för samhället. Organisationen skapar en miljö där människor kan växa i gemenskap och där man kan hitta sin plats. Organisationen blir en slags social utjämnare vid sidan av skola, föräldrar och fritidsgård som också är sociala skyddsfaktorer. Intervjupersonerna menar att det är en stor skyddsfaktor att bli en delaktig, produktiv medborgare som kan vara en förebild för andra.

En intervjuperson beskriver hur medlemmar i alla åldrar upplever ökad självkänsla och ökat självförtroende när de får känna hur lätt det kan vara att planera en verksamhet och sitta i en styrelse. De upplever att de klarar av uppgiften, vilket fungerar stärkande och skyddande. Hen berättar:

Jag hade inte varit den jag är om det inte var för föreningslivet – det har format mitt liv. Jag kom in genom olika projekt och fick självförtroende och självkänsla och ville växa. Det gjorde att jag ville fortsätta. Det finaste är att folk börjar tänka: "om jag kan göra det här, vad kan jag inte göra då? Jag kan göra mer!" Jag älskar att man får se den resan i den här föreningen. Man ser gnistan i människors ögon när de uppnår något och känner tillfredsställelse.

Vidare beskrev intervjupersonerna hur organisationen försöker göra medlemsmötena till sociala träffar präglade av gemenskap som inte avskräcker människor att delta. Ibland erbjuds en lättare måltid eller barnpassning för att personer som annars har svårt att delta ändå ska kunna vara med.

Beskrivningarna i avsnittet visar hur organisationerna kan skapa förutsättningar för att delta oavsett omständigheter. Organisationerna arbetar på olika sätt med att tillgängliggöra verksamheten och kompensera för människors olika resurser. Det ökar möjligheterna för fler att engagera sig i organisationerna och för organisationerna att vara en röst för en bredare representation av individer inom de egna målgrupperna. På så sätt utgör både den tillgängliggörande och kompenserande rollen samt den strukturerande och processdrivande rollen en slags grundförutsättning för ett fungerande och öppet civilsamhälle.

Det tillgängliggörande arbetet i organisationerna är det första steget i att förverkliga alla de långsiktiga effektmål som förordningarna för statsbidragen syftar till.

Sammanfattning av bidragsövergripande effekter med utgångspunkt i den tillgängliggörande och kompenserande rollen

Förutsättningar

MUCF delar ut organisationsbidrag till barn- och ungdomsorganisationer, hbtq-organisationer och organisationer bildade på etnisk grund på uppdrag av regeringen.

Verksamhet

Organisationerna har ekonomiska möjligheter att existera och bedriva verksamhet.

Prestationer

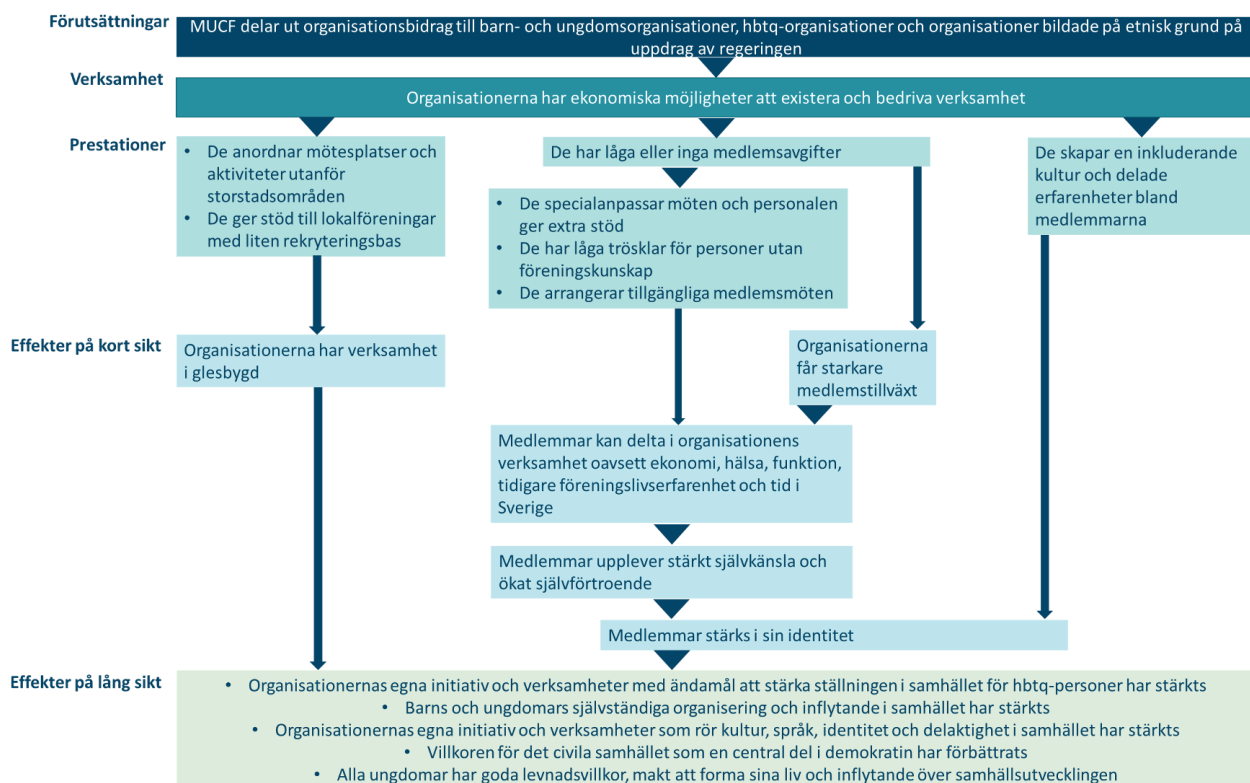
Inom ramen för verksamheten har organisationerna kunnat genomföra följande prestationer:

- De har låga eller inga medlemsavgifter.
- De anordnar mötesplatser och aktiviteter utanför storstadsområden.
- De ger stöd till lokalföreningar med liten rekryteringsbas.
- De specialanpassar möten och personalen ger extra stöd.
- De har låga trösklar för personer utan föreningskunskap.
- De arrangerar tillgängliga medlemsmöten.
- De skapar en inkluderande kultur och delade erfarenheter bland medlemmarna.

Effekter på kort sikt

Prestationerna ger enligt organisationerna och deras medlemmar upphov till följande kortsiktiga effekter:

- Medlemmar kan delta i organisationens verksamhet oavsett ekonomi, hälsa, funktion, tidigare föreningslivserfarenhet och tid i Sverige.
- Organisationerna har verksamhet i glesbygd.
- Medlemmar upplever stärkt självkänsla och ökat självförtroende.
- Medlemmar stärks i sin identitet.
- Organisationerna får starkare medlemstillväxt.

Figur 5.7 Verksamhetslogik för organisationsbidragen, den tillgängliggörande och kompenserande rollen.

MUCF:s samlade bedömning

Målet för regeringens politik för det civila samhället är att ge organisationer bättre villkor att verka som en central del av demokratin. Ambitionen är att utveckla det civila samhällets möjligheter att göra människor delaktiga samt att bidra till samhällsutvecklingen och välfärden genom att stärka den ideella sektorns förutsättningar. Detta uppnås bland annat genom statsbidrag. Organisationsbidragen styr civilsamhällets aktörer i lägre grad än andra former av bidrag som till exempel verksamhets- och projektbidrag. Organisationsbidragen är därför av stor betydelse för de ideella organisationerna i sina roller som röstbärare, opinionsbildare och granskare av den offentliga maktutövningen⁵⁶.

Effekter av bidragen är utmanande att mäta och direkt koppla till en enskild organisations verksamhet. Detta betyder inte att organisationen inte har varit viktig för sina målgrupper eller för samhällsutvecklingen. Exakt vilken roll en viss organisation har spelat kommer dock sannolikt alltid att vara svårt att fastställa.

⁵⁶ Jfr prop. 2009/10:55, s. 130f

MUCF:s sammantagna bedömning är att organisationsbidragen uppnår intentionerna i bidragsförordningarna, till exempel genom att stärka barns och ungas självständiga organisering, att stärka etniska organisationers verksamheter som rör delaktighet i samhället samt att stärka hbtq-personers ställning. Utifrån de uppgifter som har redovisats här kan myndigheten konstatera att:

- organisationsbidragen är av stor vikt för mottagarorganisationernas existens och verksamhet
- organisationsbidragen når över 680 000 medlemmar
- organisationerna har en jämn könsfördelning bland sina medlemmar
- fördelningen mellan budgetposter skiljer sig åt beroende på bidragsbeloppens storlek
- MUCF använder det ökade anslaget för bidragsadministration till att utveckla arbetssätt och metoder.

Organisationsbidragen är av fortsatt stor vikt för mottagarorganisationernas existens och verksamhet

Organisationerna anger själva att organisationsbidragen är mycket viktiga för deras existens och möjlighet att bedriva löpande verksamhet. Bidragen utgör mer än hälften av deras totala intäkter. För etniska organisationer utgjorde stödet i genomsnitt cirka 75 procent av de totala intäkterna 2021 och motsvarande andel för hbtq-organisationerna var 66 procent. För ungdomsorganisationer utgjorde bidraget 63 procent av de totala intäkterna.

Organisationsbidraget ger stabilitet, möjliggör kontinuitet och utveckling samt underlättar för organisationerna att söka projektfinansiering om de skulle vilja det. De resultat och effekter som beskrivs bör ses i relation till situationen om organisationen inte skulle ha fått bidrag, och ska inte jämföras med resultat och effekter från tidigare år.

Organisationsbidragen når över 680 000 medlemmar

En enskild person kan vara medlem i flera organisationer och i flera medlemsföreningar inom samma organisation vilket gör siffran ungefärlig. MUCF bedömer dock att 685 099 medlemmar indirekt får ta del av de bidrag som fördelas inom de tre förordningar som tas upp här. Av dessa är 582 004 medlemmar i barn- och ungdomsorganisationerna, 92 492 är medlemmar i de etniska organisationerna och 10 603 är medlemmar i hbtq-organisationerna. Utöver det har organisationerna med sin verksamhet nått ut till allmänheten på olika sätt.

Organisationerna har generellt en jämn könsfördelning bland sina medlemmar

Det är lika många tjejer som killar i barn- och ungdomsorganisationerna – 50 procent är tjejer, 46 procent är killar, två procent uppger annat kön och uppgift saknas för två procent.

När det gäller organisationer bildade på etnisk grund är 48 procent kvinnor, 44 procent män och uppgifter saknas för åtta procent.

Könsfördelning för hbtq-organisationerna går inte att uppskatta eftersom uppgift om kön saknas för 74 procent av medlemmarna.

Fördelningen mellan budgetposter skiljer sig åt beroende på bidragsbeloppens storlek

De etniska organisationerna använder största delen (38 procent) av bidraget till verksamhet som möten, medlemsaktiviteter, utbildningsinsatser med mera.

Barn- och ungdomsorganisationerna däremot, som i genomsnitt får ett betydligt högre bidragsbelopp, lägger relativt sett mest resurser på sin personal (35 procent). Det vill säga på löner, arvoden och arbetsgivaravgifter.

Hbtq-organisationerna fördelade främst sina utgifter på personal (34 procent) och till verksamhet så som möten och andra medlemsaktiviteter (32 procent). Bland de etniska organisationerna är personalkostnaderna strax under 15 procent, vilket kan tolkas som att den ekonomiska kapaciteten hos dessa organisationer är låg och att de inte har råd att ha många anställda. Fördelningen mellan budgetposter liknar den i förra årets rapport.

MUCF använder det ökade anslaget för bidragsadministration till att utveckla arbetssätt och metoder

MUCF har fått extra resurser för att utveckla uppföljningen i bidragsgivningen till tillfredsställande nivåer och arbetar kontinuerligt med att utveckla kontroller och rutiner kopplade till organisationsbidrag. 2022 har arbetet med att utveckla och införa ytterligare uppföljning i bidragshanteringen fortsatt. Syftet är framför allt att säkerställa att statliga medel inte betalas ut till fel aktörer samt att stärka legitimiteten i bidragsgivningen.

Myndigheten har tillsatt en uppföljningsgrupp som kompletterar handläggningen med särskilda bidragskontroller och utredningar. MUCF arbetar numera riskbaserat vilket innebär att handläggare identifierar riskindikatorer för varje bidragsform. Identifierade risker kan leda till särskilda verksamhetsbesök, utökad granskning av underlag i nästkommande ansökan.

I handläggningen av organisationsbidrag genomförs kontroller i form av utökad lokal granskning. Uppföljningsgruppen granskar då fler lokalföreningar om fel hittas i första urvalet. Därutöver stickprovsgranskas tio procent av de ekonomiska redovisningarna.

Utöver utökade resurser för utredning har myndigheten också lagt mer resurser på uppföljning av hur bidragen använts. Uppföljning sker bland annat i form av verksamhetsbesök enligt ny rutin där myndigheten både arbetar proaktivt och vid misstanke om oegentligheter. Vid verksamhetsbesöken hos organisationer som mottagit organisationsbidrag kontrollerar myndigheten om det finns tillräckliga medlems- och ekonomisystem och gör kontroller på plats hos

bidragsmottagarna för att säkerställa att de uppfyller de villkor som framgår av förordningarna.

Utöver förbättrad uppföljning utvecklas även arbetssätt och metoder för att leverera mer kvalitativa analyser av bidragens användning och effekter. Både utvärdering och uppföljning handlar om att säkra att bidraget går till de organisationer och syften de är avsedda för, liksom att stärka statsbidragens legitimitet och allmänhetens förtroende för systemet.

Myndighetens förslag

Under intervjuerna har organisationerna gett flera förslag på förändringar som skulle underlätta för dem att driva framgångsrika verksamheter. Myndigheten har tagit del av alla förslag som organisationerna har lyft. Utifrån den samlade kunskapen om bidragsgivningen ger MUCF förslag till regeringen. Följande förslag lämnas till regeringen:

- Höj bidraget till barn- och ungdomsorganisationer permanent med 50 miljoner kronor per år.
- Se över möjligheten att utöka stödet till hbtqi-organisationerna, samt öka kännedomen om stöden, i och med inkluderingen av personer med intersexvariation.
- Besluta om en förordning för statsbidrag för barn- och ungdomsorganisationer, skild från projektstödet för Ungas organisering.
- Ge MUCF bemyndigande för beslut om organisationsbidrag till etniska organisationer.
- Inför krav på att organisationerna ska ha en ordnad ekonomi i samtliga förordningar som reglerar organisationsbidrag.
- Se över förordning (2011:65) om statsbidrag till barn och ungdomsorganisationer så att MUCF vid fördelningen av bidrag kan beakta att de nationella minoriteterna bedriver resurskrävande verksamhet.
- Fortsätt det pågående arbetet med MUCF:s promemoria ”Förslag till förändringar av de förordningar som styr MUCF:s bidragsgivning”.

Varje enskilt förslag förtydligas nedan:

Höj bidraget till barn- och ungdomsorganisationer med 50 miljoner kronor per år

I budgetpropositionen för 2023 framgår att höjningen av statsbidraget till barn- och ungdomsorganisationer med 50 miljoner kronor årligen kommer att fortsätta under perioden 2023 till 2025. MUCF välkomnar förstärkningen och föreslår att höjningen av bidraget med 50 miljoner kronor per år permanentas. Den tillfälliga ökningen av bidraget till barn- och ungdomsorganisationerna ger dem ett nödvändigt stöd för att bevara verksamhet i en situation där många alternativa intäkter har försvunnit och antalet medlemmar ser ut att bli färre. Barn- och ungdomsorganisationerna har även särskilda utmaningar när det gäller att bygga upp verksamheten igen efter pandemin. Deras lokala

aktiviteter präglas även i vanliga fall av en stor omsättning bland medlemmarna. Utmaningen att bedriva aktiviteter de senaste två åren innebär även att nyrekryteringen har minskat. Utan ett långsiktigt stöd är risken att många lokala föreningar får det extra tufft i arbetet med att komma i gång igen och återhämtningen kan komma att ta tid.

Den samlade summa som utbetalas till barn- och ungdomsorganisationerna låg fram till 2021 kvar på samma nivå som 2011, när finansieringen av bidrag till organisationernas lokala verksamheter flyttades från Svenska Spel-överskottet till anslag 12:2 Bidrag till nationell och internationell ungdomsverksamhet. Detta trots att andelen nya organisationer som mottar organisationsbidrag har ökat.

Se över möjligheten att utöka stödet till hbtqi-organisationerna, samt öka kännedomen om stöden, i och med inkluderingen av personer med intersexvariation

MUCF fördelar i nuläget bidrag till hbtqi-organisationerna. I och med den nya hbtqi-handlingsplanen är det tydligt att intentionen är att inkludera personer med intersexvariation, och att börja arbeta strategiskt med hela hbtqi-gruppen. Det är därför särskilt viktigt att också de organisationer som särskilt organiserar personer med intersexvariation får stärkta möjligheter att organisera sig, bland annat genom att få möjlighet att ta del av organisationsstödet.

För att inte de redan existerande organisationernas arbete ska försvagas bör möjligheten att utöka bidragssumman ses över. För att säkerställa lika tillgång till stödet är det centralt att det är möjligt att söka stödet oavsett om personerna som är medlemmar i en organisation som arbetar för målgruppen identifierar sig som intersex eller inte, om det är uppenbart att de tillhör den tänkta målgruppen.

Besluta om en förordning för statsbidrag för barn- och ungdomsorganisationer, avskild från projektstödet för Ungas organisering

MUCF föreslår att regeringen beslutar att dela den förordning som idag reglerar både organisations- och projektbidrag till barn och ungdomsorganisationer (SFS 2011:65) i två olika förordningar.

Låt den ena förordningen enbart reglera organisationsbidraget och den andra enbart projektbidraget för att öka tydligheten kring de villkor och bestämmelser som styr respektive bidrag.

Ge MUCF bemyndigande gällande bidragsbeslut vad gäller organisationsbidragen till etniska organisationer

MUCF bör fortsatt ges bemyndigande när det gäller organisationsbidraget till barn- och ungdomsorganisationer⁵⁷ och organisationsbidraget till hbtqi-organisationer som arbetar för homosexuella, bisexuella, transsexuella

---

⁵⁷SFS 2011:65.

och personer med könsöverskridande identitet eller uttryck⁵⁸. Detta för att det ökar långsiktigheten och kvaliteten i organisationernas arbete. Rent konkret får organisationerna då bättre förutsättningar att planera kommande verksamhetsår.

Av samma anledning föreslår MUCF att myndigheten ges bemyndigande också när det gäller organisationsbidraget till organisationer bildade på etnisk grund⁵⁹.

Inför krav på att organisationerna ska ha en ordnad ekonomi i samtliga förordningar som reglerar organisationsbidrag

MUCF önskar stöd i de förordningar som reglerar organisationsbidragen för att kunna avslå sökande som inte har ordning på sin ekonomi. Myndigheten avslag en organisations ansökan för bidragsår 2021 just på grund av brister i hanteringen av ekonomin. Organisationen valde att överklaga beslutet, varpå Förvaltningsrätten avslag organisationens överklagan och fastslog MUCF:s beslut om avslag. Myndigheten bedömer att det är olämpligt att betala ut statsbidrag till organisationer som har stora brister i sin ekonomiska hantering. För att tydliggöra villkoren för bidragen bör därför detta regleras i förordningarna.

Se över förordning (2011:65) om statsbidrag till barn och ungdomsorganisationer så att MUCF vid fördelningen av bidrag kan beakta att de nationella minoriteterna bedriver resurskrävande verksamhet

Av § 25 i förordning (2011:65) om statsbidrag till barn och ungdomsorganisationer framgår i dagsläget att MUCF får beakta att organisationernas verksamhet är särskilt resurskrävande när myndigheten fastställer storleken på organisationsbidraget till en barn- och ungdomsorganisation som företräder personer med funktionsnedsättning. En liknande formulering skulle vara till nytta för barn- och ungdomsorganisationer som företräder nationella minoriteter. I rapporten ”Engagemang och inflytande för unga från de nationella minoriteterna”⁶⁰ föreslås att de nationella minoriteternas ungdomsförbund kompenseras för den tid och de resurser de lägger ner på samråd genom att MUCF vid fördelning av bidrag kan beakta att de bedriver resurskrävande verksamhet. På så sätt skulle dessa organisationer få bättre förutsättningar att bedriva sin verksamhet.

Fortsätt det pågående arbetet med MUCF:s promemoria ”Förslag till förändringar av de förordningar som styr MUCF:s bidragsgivning”

Den 25 augusti 2022 lämnade MUCF promemorian ”Förslag till förändringar av de förordningar som styr MUCF:s bidragsgivning” till Regeringskansliet. Förslagen diskuterades i ett digitalt möte med tjänstepersoner från olika departement. Regeringskansliet arbetar nu med de förslag som togs fram och kommer

⁵⁸ SFS 2008:349.

⁵⁹ SFS 2008:63.

⁶⁰ MUCF, 2022b.

att göra en översyn av förordningarna. MUCF ser positivt på att arbetet pågår. Följande förslag rörde organisationsbidragen:

Förtydligande av syftet med statsbidragen

I flera förordningar finns inledande bestämmelser som övergripande beskriver innebörden av förordningen, vilken myndighet som prövar bidrag och ibland för vilken tidsperiod ett bidrag kan beviljas. I vissa av förordningarna framgår det av de inledande bestämmelserna vad bidragets syfte är. Av (prop. 2009/10:55) framgår att ett övergripande syfte bör anges för alla bidrag till det civila samhällets organisationer. MUCF ser gärna att syftet med bidraget anges uttryckligen i varje förordning och vidare att syftet även separeras från de inledande bestämmelserna. Det skulle också vara önskvärt om syftena i förordningarna, framför allt de som styr projektbidragen, preciseras med hjälp av indikatorer så att effektmätning av bidragen underlättas.

Följa upp pågående verksamhet

Förordningarna reglerar vilka uppgifter MUCF har rätt att kräva in i samband med en ansökan och redovisning av beviljade medel. MUCF föreslår att förordningarna även reglerar vad MUCF kan kräva av en sökande som beviljats bidrag då verksamheten är pågående. Det kan handla om att ta emot besök från myndigheten eller lämna ut efterfrågade handlingar i samband med organisationen är uttagen för uppföljning.

Förenkla och samordna bidragsförordningarna

Statskontoret har i sin analys av MUCF från 2017 konstaterat att det finns många skillnader i villkoren i förordningar som styr bidragen till den civila sektorn som skulle kunna vara gemensamma. Det gäller exempelvis ansökan, återrapportering och revision. Skillnaderna medför svårigheter och merarbete för MUCF eftersom myndigheten behöver separata kontrollrutiner för varje bidrag. Statskontoret föreslog vidare att bidragsförordningarna förenklades och samordnades. MUCF föreslår att villkoren för bidrag och några ytterligare punkter utformas på ett liknande sätt i de olika stödformerna inom en bidragsform när det gäller följande:

- Kravet på organisationers självständighet
- Formerna för statsbidraget
- Verksamhet som ska ha bedrivits en bestämd tid
- Förordningarnas språkliga uppbyggnad
- Återbetalning och återkrav
- Hinder mot utbetalning

Bidrag får endast lämnas till en organisation med en ordnad ekonomi

MUCF önskar stöd i de förordningar som reglerar organisationsbidragen för att kunna avslå sökande som inte har ordning på sin ekonomi. Myndigheten avsåg en sökande organisations ansökan för bidragsår 2020 just på grund av brister i hanteringen av ekonomin. Organisationen valde att överklaga

avslagsbeslutet, varpå Förvaltningsrätten avsåg organisationens överklagan och fastslog MUCF beslut om avslag. Myndigheten bedömer det som olämpligt att betala ut statsbidrag till organisationer som har stora brister i den ekonomiska hanteringen. För att tydliggöra villkoren för bidragen bör därför detta villkor regleras i förordningarna.

Tidpunkt avseende medlemsräkning

I förordningen som reglerar bidraget till barn- och ungdomsorganisationer framgår att uppgifter om medlemmar och medlemsföreningar ska avse förhållandena den 31 december året innan ansökan ges till MUCF. Liknande datumhänvisning saknas för de två andra organisationsbidragen. Förvaltningsrätten har bedömt att myndigheten saknat fog för att i ett ärende om organisationsbidrag till en etnisk organisation kräva att medlemsräkningen ska ha skett vid ett specifikt datum då förordningsstöd saknats. MUCF menar att en rättvis prövning förutsätter att en organisation inte löpande kan ansluta medlemmar som ligger till grund för beräkningen av bidragets storlek. MUCF föreslår därför att en datumhänvisning införs i förordningarna som reglerar bidragen till etniska organisationer och hbtq-organisationer.

Medlemsförening ersätter lokalförening

I förordningen som reglerar bidraget till barn- och ungdomsorganisationer används begreppet medlemsförening. I förordningarna som reglerar bidragen till etniska organisationer samt hbtq-organisationer används begreppet lokalförening. När MUCF kommunicerar externt gällande villkor för organisationsbidragen används termen medlemsförening. För att minska begreppsförvirring föreslår MUCF begreppet medlemsförening ersätter begreppet lokalförening i de förordningar där det förekommer.

6. Referenser

Almond, G. A. & Verba, S., 1963. "The Civic Culture: Political Attitudes and Democracy in Five Nations". Princeton: Princeton University Press.

Bengtsson, B. 2004, "Föreningsliv, makt och integration – ett inledande perspektiv, i Ds 2004:49, Föreningsliv, makt och integration, Rapport från integrationspolitiska maktutredningens forskningsprogram", Justitiedepartementet, Regeringskansliet, Stockholm.

Bengtsson, B. och Kugelberg, C. 2009, "Föreningsliv, delaktighet och lokal politik i det mångkulturella samhället", Égalité.

Borevi, K. 2004, "Den svenska diskursen om staten, integrationen och föreningslivet, i Ds 2004:49, Föreningsliv, makt och integration, Rapport från integrationspolitiska maktutredningens forskningsprogram", Justitiedepartementet, Regeringskansliet, Stockholm.

Burns, N., Schlozman, K.L. and Verba, S. 2001, "The Private Roots of Public Action: Gender, Equality, and Political Participation". Cambridge, MA: Harvard University Press.

Departementsserien 1997:36, "Resultatstyrning av föreningsbidrag".

Departementsserien 2003:10, "Ett sammanhållet bidragssystem för etniska organisationer".

Ekonomistyrningsverket, 2016, "Vägledning Verksamhetslogik". 2016:31.

Fennema, M. och Tillie, J. 2005, "Civic communities and multicultural democracy", i Rossteutscher, S. (2005), Democracy and the Role of Associations, Routledge.

Harding, T. 2012. "Framtidens civilsamhälle: underlagsrapport 3 till Framtidskommissionen". Stockholm: Statsrådsberedningen, Regeringskansliet.

Michon, L. och Vermeulen, F. 2013, "Explaining Different Trajectories in Immigrant Political Integration: Moroccans and Turks in Amsterdam", West European Politics, 2013, Vol. 36, No. 3, 597–614.

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor, 2020. "Coronakrisens konsekvenser för det civila samhället – lägesbild oktober 2020", Stockholm. Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor.

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor, 2022a. "Ungas röst – en studie om ungdomars valdeltagande 2018". Stockholm: Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor.

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor, 2022b. ”Engagemang och inflytande för unga från de nationella minoriteterna”. Stockholm: Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor.

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor, 2023. ”Ung idag, Ekonomisk och social utsatthet, Låg ekonomisk standard”, https://www.ungidag.se/indikator/ekonomisk_och_social_utsatthet/lag-ekonomisk-standard, hämtad 2023-03-31.

Myrberg, G. 2004, ”Föreningsliv och politiskt deltagande”, i Ds 2004:49, Föreningsliv, makt och integration, Rapport från integrationspolitiska makttutredningens forskningsprogram, Justitiedepartementet, Regeringskansliet, Stockholm.

Norris, P. 2002, ”Democratic Phoenix. Reinventing Political Activism”. Cambridge University Press.

O’Neill, B., Gidengil, E. och Young, L. 2012, ”The Political Integration of Immigrant and Visible Minority Women”, *Canadian Political Science Review*, Vol. 6, No. 2-3, 2012, 185-196.

Proposition 1993/94:135, ”Ungdomspolitik”.

Proposition 2004/05:2, ”Makt att bestämma – rätt till välfärd”.

Proposition 2009/10:55, ”En politik för det civila samhället”.

Proposition 2013/14:191, ”Med fokus på unga – en politik för goda levnadsvillkor, makt och inflytande”.

Putnam, R. 1993. ”Making Democracy Work: Civic Traditions in Modern Italy”. Princeton: Princeton University Press.

Putnam, R. 2000, ”Bowling Alone – The Collapse and Revival of American Community”, Simon & Schuster.

Regeringens skrivelse 2009/10:53, ”En strategi för ungdomspolitiken”.

SFS 2008:349 ”Förordning (2008:349) om statsbidrag till organisationer för homosexuella, bisexuella, transsexuella eller personer med könsöverskridande identitet eller uttryck”.

SFS 2008:63 ”Förordning (2008:63) om statsbidrag till organisationer bildade på etnisk grund”.

SFS 2011:65 ”Förordning (2011:65) om statsbidrag till barn- och ungdomsorganisationer”.

SOU 2009:29 "Fritid på egna villkor".

SOU 2016:13 "Palett för ett stärkt civilsamhälle".

SOU 2019:35 "Demokrativillkor för bidrag till civilsamhället".

Statskontoret, 2004. "Bidrag till ideella organisationer – kartläggning, analys och rekommendationer", Stockholm.

Ungdomsstyrelsen, 2009. "Konsekvenser, resultat och effekter av Ungdomsstyrelsens bidragsgivning till ideella organisationer". Stockholm: Ungdomsstyrelsen.

von Essen, J. 2020, "Ideellt arbete i det svenska samhället", i Medborgerligt engagemang i Sverige 1992–2019, Ersta Sköndal Bräcke Högskola arbetsrapportserie, nr. 98.

7. Bilagor

1. Barn- och ungdomsorganisationer

Tabell 7.1. Barn- och ungdomsorganisationer som beviljades bidrag 2021, beviljat belopp i kronor.

Organisation	Belopp	Not
Albakos Ungdomscenter	1 557 477	
Astronomisk Ungdom	2 049 186	
BEMUF (Bosnien-Hercegovinas Muslimska Ungdomsförbund)	1 546 054	
BHUF	1 592 490	
Centerpartiets Ungdomsförbund	1 524 932	
Changing attitudes	1 640 640	
CISV Sweden	1 499 134	
Credo	1 439 634	
Demokrati för Barns Framtid	1 522 688	
Devote	1 296 323	
Dövblind Barn och Ungdom	582 250	1
EFK UNGs Bidragsspår	1 809 205	
Elevernas riksförbund	2 913 714	
ELSA Sweden	1 500 424	
equmenia	4 120 727	
Esport United	3 184 261	
Europeiska ungdomsparlamentet (EUP) Sverige	1 460 267	
Folk You	1 543 624	
Fria Moderata Studentförbundet	1 458 830	
Frisksportens Ungdomsförbund	1 648 116	
Fritidsforum	1 942 100	
Fritidsförbundet	1 604 027	1
Fältbiologerna	1 533 650	
Förbundet Aktiv Ungdom	4 418 666	
Förbundet Skog och Ungdom	2 238 592	
Förbundet Ung med psoriasis	1 604 222	1
Förbundet Unga Forskare	1 795 431	
Förbundet Unga Rörelsehindrade	1 446 323	1
Förbundet Vi Unga	3 084 712	
Grön Ungdom Riksorganisationen	1 543 663	
Horn i Fokus Ungdomsförbund	1 705 052	
International Federation of Medical Students Association Sweden	1 469 639	
jagvillhabostad.nu	1 435 093	
Judiska ungdomsförbundet i Sverige	1 557 102	2
Junis	2 643 749	
KFUK-KFUM Sverige	2 269 035	
Kontakt nät	1 576 554	
KRIK - Kristen Idrottskontakt	2 616 989	
Kristdemokratiska Ungdomsförbundet	1 746 550	

Organisation	Belopp	Not
Liberala ungdomsförbundet	1 560 170	
Mattecentrum	2 513 097	
Moderata Ungdomsförbundet	2 950 599	
Ny Generation Elev- och Studentorganisation	2 919 496	
Nykterhetsrörelsens Scoutförbund	1 909 588	
PeaceWorks	1 515 680	
Pingst ung	4 055 042	
Popkollo	1 490 491	
Reach	1 457 481	
Reacta	1 883 002	
RFSL Ungdom	1 436 068	
Riksförbundet Sveriges 4H	2 520 241	
Riksförbundet Sveriges Unga Katoliker	1 729 548	
Riksförbundet Unga Musikanter	5 528 370	
Riksföreningen Svenska Gospelverkstaden	1 430 208	
Riksorganisationen Unga Reumatiker	1 632 034	1
*Romska Ungdomsförbundet	1 991 503	2
Rädda Barnens Ungdomsförbund	1 484 388	
Salt - barn och unga i EFS	2 355 307	
Sáminuorra	1 350 437	2
Scouterna	22 643 184	
Serbiska Ortodoxa Ungdomsförbundet	1 471 669	
Serbiska Ungdomsförbundet i Sverige	1 556 076	
SESUS	3 867 235	
Studentradion i Sverige	1 440 384	
Svensk Live - Unga arrangörsnätverket	1 659 923	
Svenska Alliansmissionens Ungdom	1 941 656	
Svenska Blå Stjärnans ungdomsförbund	1 296 323	
Svenska Celiakiungdomsförbundet	1 705 228	1
Svenska Kyrkans Unga	3 578 196	
Svenska Muslimer för Fred och Rättvisa	1 583 745	
Svenska Röda Korsets Ungdomsförbund	1 584 261	
Sverigefinska ungdomsförbundet	1 405 274	2
Sveriges Blåbandsungdom	1 505 519	
Sveriges Dövas Ungdomsförbund	1 587 589	1
Sveriges Ekonomiföreningars Riksorganisation (S.E.R.O.)	1 825 511	
Sveriges Elevkårer	15 316 896	
Sveriges elevråd	2 771 837	
Sveriges Frimärksungdom	1 674 738	
Sveriges Hundungdom	1 992 325	
Sveriges Personalvetarstuderandes Riksförbund, P-riks	1 467 507	
Sveriges Schackförbund	9 620 777	
Sveriges Socialdemokratiska Ungdomsförbund	2 340 678	
Sveriges Unga Aktiesparares Riksförbund	2 177 925	
Sveriges Unga Blåsare	1 693 842	
Sveriges ungdomsråd	1 460 738	
Sverok	11 243 266	

Organisation	Belopp	Not
Syrianska/Arameiska Akademikerförbundet, SAAF	1 548 090	
Syrianska-Arameiska Ungdomsförbundet	1 886 900	
Syrisk Ortodoxa Kyrkans Ungdomsförbund	1 950 755	
Syrisk Ortodoxa Ungdomsförbundet	1 704 018	
Tamam	1 458 552	
Turkiska Ungdomsförbundet	1 512 474	
Ung Företagsamhet i Sverige	4 638 887	
Ung Media Sverige	2 307 890	
Ung Pirat	1 511 592	
Ung Teaterscen	1 639 776	
Ung Vänster	1 595 330	
Unga Allergiker	1 632 910	1
Unga Drogförebyggare	1 463 368	
Unga Feminister	1 430 772	
Unga Funkisar	1 446 323	1
Unga Hörselskadade	1 579 039	1
Unga Kan	1 464 001	
Unga KRIS-förbundet	1 467 758	
Unga Örnars riksförbund	2 275 707	
UngaAsov	1 430 586	
Ungdomens Nykterhetsförbund	2 157 480	
UNGIKÖR	2 071 945	
Utrikespolitiska förbundet Sverige	1 579 661	
Summa	261 999 991	

Noter:

1. Företräder personer med funktionsnedsättning. Organisationerna beviljades därför 150 000–225 000 kronor extra för resurskrävande verksamhet. Dessa extra pengar är inräknade i beloppet i tabellen.

2. Företräder en nationell minoritet.

* Föreningen är vid publiceringstillfället av denna rapport under utredning av MUCF.

Källa: MUCF:s e-tjänst.

2. Barn- och ungdomsorganisationer indelade efter organisationstyp

Tabell 7.2. Samtliga barn- och ungdomsorganisationer som fick organisationsbidrag 2021, fördelade på huvudsaklig organisationstyp.

Elev- eller studentorganisationer

Elevernas riksförbund
ELSA Sweden
Fria Moderata Studentförbundet
International Federation of Medical Students
Association Sweden
SESUS
Studentradion i Sverige
Sveriges Ekonomiföreningars Riksorganisation (S.E.R.O.)
Sveriges Elevkårer
Sveriges Elevråd
Sveriges Personalvetarstudenters Riksförbund, P-riks
Etniska organisationer
Albakos ungdomscenter
Bosnisk-hercegovinska ungdomsförbundet
Horn i Fokus Ungdomsförbund
Serbiska ungdomsförbundet
Serbiska ortodoxa ungdomsförbundet
Syrianska/aramaiska akademikerförbundet
Syrianska-aramaiska ungdomsförbundet
Turkiska ungdomsförbundet

Folkbildnings- eller utbildningsorganisationer

Mattecentrum

Friluftorganisationer

Förbunden skog och ungdom
Riksförbundet Sveriges 4H
Scouterna
Frivilliga försvarsorganisationer
Svenska Blå stjärnans ungdomsförbund

Hbtq-organisationer

RFSL ungdom

Hobbyorganisationer

Astronomisk ungdom
Esport united
Sveriges frimärksungdom
Sveriges hundungdom
Sveriges schackförbund
Sverok
UNGİKÖR

Kulturorganisationer

Devote
Folk You
Kontakt nätet
Popkollo
Riksförbundet Unga Musikanter
Riksföreningen Svenska Gospelverkstaden
Svensk Live – Unga arrangörsnätverket
Sveriges Unga Blåsare
Ung Teaterscen

Miljöorganisationer

Fältbiologerna

Nationella minoritetsorganisationer

Judiska ungdomsförbundet
Romska ungdomsförbundet
Sáminuorra
Sverigefinska ungdomsförbundet

Nykterhetsorganisationer eller liknande

Frisksportens ungdomsförbund
Junis
Nykterhetsrörelsens scoutförbund
Sveriges blåbandsungdom
Ungdomens nykterhetsförbund
Unga drogforebyggare

Organisationer för personer med funktionsvariation

Dövblind barn och ungdom
Fritidsförbundet
Förbundet Ung med psoriasis
Förbundet Unga Rörelsehindrade
Riksorg. Unga Reumatiker
Svenska Celiakiungdomsförbundet
Sveriges Dövas Ungdomsförbund
Unga Allergiker
Unga Funkisar
Unga Hörselskadade

Partipolitiska ungdomsförbund

Centerpartiets Ungdomsförbund
Grön Ungdom Riksorganisationen
Kristdemokratiska Ungdomsförbundet
Liberala ungdomsförbundet
Moderata Ungdomsförbundet
Sveriges socialdemokratiska ungdomsförbund
Ung pirat
Ung vänster
Unga feminister

Religiösa organisationer

Bosnien-Hercegovinas muslimska ungdomsförbund
Credo
EFK ungs bidragsspår
Equmenia
KFUK-KFUM Sverige
Kristen idrottskontakt
Ny generation elev- och studentorganisation
Pingst ung
Reach
Riksförbundet Sveriges unga katoliker
Salt – Barn och unga i EFS
Svenska alliansmissionens ungdom
Svenska kyrkans unga
Svenska muslimer för fred och rättvisa
Syrisk-ortodoxa kyrkans ungdomsförbund
Syrisk-ortodoxa ungdomsförbundet

Solidaritetsorganisationer

CISV Sverige
Changing attitudes
Peaceworks
Rädda barnens ungdomsförbund
Svenska Röda Korsets ungdomsförbund
Tamam

Källa: MUCF:s e-tjänst.

Övriga organisationer

Demokrati för Barns Framtid
Europeiska ungdomsparlamentet (EUP) Sverige
Fritidsforum
Förbundet Aktiv Ungdom
Förbundet Unga Forskare
Förbundet Vi Unga
jagvillhabostad.nu
Reacta
Sveriges Unga Aktiesparares Riksförbund
Sveriges ungdomsråd
Unga Asov
Ung Företagsamhet i Sverige
Ung Media Sverige
Unga Kan
Unga KRIS-förbundet
Unga Örnars riksförbund
Utrikespolitiska förbundet Sverige

3. Etniska organisationer

Tabell 7.3. Etniska organisationer som beviljades bidrag 2021, beviljat belopp i kronor.

Organisation	Belopp	Not
Albanska Föreningars Union i Sverige	493 697	
Albanska riksförbundet Iliria	322 082	
Armeniska riksförbundet i Sverige	325 161	
Assyriska Riksförbundet i Sverige	506 634	
Azerbajdzjanska Riksförbundet i Sverige	330 232	
BANGLADESH RIKSFÖRBUND I SVERIGE	291 266	
Bangladesh Riksförening i Sverige	353 306	
Bosnien och Hercegovinas Kvinnoriksförbund i Sverige	435 911	
Bosnisk-Hercegovinska Riksförbundet i Sverige	764 167	
Bosniskhercegovinsk-Svenska kvinnoförbundet i Sverige	361 252	
Djibouti Kvinnor Riksförbund	354 039	
Eritreanska Riksförbundet i Sverige	338 033	
F.A.P.S. Portugisiska Riksförbundet	272 018	
FAIS-IR	392 632	
Finlandssvenskarnas riksförbund i Sverige	316 624	
Gambiska Riksförbundet	299 014	
Grekiska Riksförbundet	349 435	
Hangool Foundation	378 534	
Immigranternas Riksförbund	346 927	
Internationella Kvinnoförbundet	339 123	
Irakiska Riksförbundet i Sverige, IRS	322 062	
Iranska flyktingars riksförbund (IFRS)	480 520	
Iranska Riksförbundet i Sverige	416 585	
Kinesiska Riksförbundet i Sverige	432 426	
Kroatiska riksförbundet	474 845	
Kurdiska Federationen Paraply (KFP)	707 605	
Kurdiska Riksförbundet	383 248	
Letternas Riksförbund i Sverige	281 558	
Makedoniska riksförbundet	349 983	
POLSKA KONGRESSEN I SVERIGE	361 732	
Polska Riksförbundet	382 061	
Riksförbundet Banjaluka i Sverige	303 375	
Riksförbundet Bijeljina - Janja	267 845	
Ryska riksförbundet i Sverige	341 492	
sabeiska mandeisk riksförbundet i sverige	343 445	
Serbernas riksförbund i Sverige	765 314	
Serbiska riksförbundet	559 183	
SERBISK-ORTODOXA KVINNOFÖRBUNDET	290 040	
SIOS	480 000	1
Slovenska Riksförbundet	282 015	
Somaliland riksförbund i Sverige	498 610	
Somaliska riksförbundet i Sverige	592 273	

Organisation	Belopp	Not
Sudanesiska Riksförbundet	277 469	
Sunbul Riksförbundet	269 753	
Svensk-kurdiska Riksförbundet	288 914	
Sverigeesternas förbund	383 923	
Ukrainska Alliansen i Sverige	321 192	
Ungerska Riksförbundet	477 444	
Summa	18 904 999	

Noter:

1. Paraplyorganisation som samlar riksorganisationer, inte lokala föreningar.

Källa: MUCF:s e-tjänst.

4. Hbtq-organisationer

Tabell 7.4. Hbtq-organisationer som beviljades bidrag 2021, beviljat belopp i kronor.

Organisation	Belopp	Not
EKHO	451 293	
FPES	618 003	
HBTs Sverige	1 396 915	
Homo-, bi- och transliberaler	565 638	
Lesbisk Makt	814 872	
Nordic Bears	585 352	
Rainbow Riots	522 978	
RFSL	4 208 964	
Transammans	1 062 402	
öppna moderater	1 071 582	
Summa	11 297 999	

Källa: MUCF:s e-tjänst.

5. Intervjuguide

Namn

Roll

Organisation

Typ av bidrag

Datum

Tack så mycket för att du vill ta dig tid att ställa upp i den här intervjun.

– Skulle du vilja börja med att berätta lite om din organisation, er verksamhet och din roll i detta.

Jag har bett om att få göra en intervju med dig för att din organisation har fått bidrag från MUCF. Det är ett sätt att undersöka vad bidraget leder till i de organisationer som tar emot bidragen.

– Vad är det viktigaste som organisationen gör för dig, och varför är det viktigast?

Regeringens syfte med bidraget är att organisationernas egna initiativ och verksamheter som rör kultur, språk, språk, identitet och delaktighet i samhället har stärkts//att organisationernas egna initiativ och verksamheter med ändamål att stärka ställningen i samhället för hbtq-personer har stärkts//att stödja barns och ungdomars självständiga organisering och inflytande i samhället.

– Bedömer du att din organisation har bidragit till att uppnå det målet? Varför / varför inte?

Ideella organisationer kan inta olika roller som fyller olika syften för sina medlemmar. Vi ska prata lite om de olika rollerna.

– **Den sociala rollen** handlar om gemenskap och social kontakt med andra människor. Upplever du att ditt medlemskap påverkar dig inom dessa områden på något sätt?

– **Rollen som opinionsbildare och brobyggare** innebär att organisationen representerar medlemmarnas intressen i samhället. Det kan till exempel handla om att bedriva opinionsbildning eller att sprida kunskap. I vilken utsträckning upplever du att din organisation representerar och agerar för dina intressen?

– **Rollen som demokratiskola** handlar om att vara ett forum som kan kanalisera människors engagemang. Genom föreningen kan medlemmarna öka sin kompetens inom frågor som är viktiga för dem. Det handlar också om att utveckla och stärka sin egen röst. I rollen ingår också att medlemmarna får förståelse för föreningskunskap och hur demokratiska beslutsprocesser fungerar. Upplever du att ditt medlemskap påverkar dig inom dessa områden på något sätt?

– Den tillgängliggörande och kompenserande rollen ingår att på olika sätt kompensera för medlemmars olika resurser och förmågor. Det handlar om att alla, oavsett bakgrund och livssituation, ska ha möjlighet att delta och utveckla sin potential genom engagemanget i organisationen. Det rör sig dels om att sänka hindren för att delta i organisationen och dels om att öka medlemmarnas resurser så att de ska kunna bemästra olika hinder i samhället i stort. Hur ser du på din organisation ur det här perspektivet?

Tack så mycket för att du har tagit dig tid till att delta i den här intervjun.

– Är det något ytterligare som du skulle vilja tillägga eller berätta?

– Kanske något som du tycker är viktigt att känna till, men som jag missade att fråga om?

mucf
Myndigheten för ungdoms-
och civilsamhällesfrågor

